

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028

Sisällysluettelo

Kirkkonummen tunnusluvut 2026	3
Kunnanjohtajan katsaus talousarvioon 2026	4
Kirkkonummen kuntastrategia 2024–2030	6
Strategiset tavoitteet	8
Kirkkonummen ilmastobudjetti	16
Kirkkonummen kunnan toimintaympäristö	19
Yleisperustelut	21
Taloudelliset lähtökohdat	22
Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	25
Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	27
Kirkkonummen kunnan konserni	30
Käyttötalousosa	32
Yhteiset palvelut	35
Sivistyksen toimiala	41
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	45
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	58
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	66
Kuntakehityksen toimiala	74
Kuntakehityksen lautakunta	75
Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta	86
Rakennus- ja ympäristölautakunta	89
Toimitilapalvelujen lautakunta	96
Tuloslaskelmaosa	104
Rahoitusosa	108
Investointiosa	110
Liikelaitos Kirkkonummen Vesi	126
Kirkkonummen Veden tulos- ja rahoituslaskelmat	130
Liitteet	136

Kirkkonummen tunnusluvut 2026

Verorahojen käyttö

Kasvatus ja koulutus

Suomen- ja ruotsinkielinen

Varhaiskasvatus

11 144 €

/ lapsi 0 – 6 v

Perusopetus

12 148 €

/ oppilas

Lukio

10 460 €

/ opiskelija

Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut

Kulttuuri ja
kirjastopalvelut
2,3 milj. €

Opistot
1,0 milj. €

Nuorisopalvelut
1,6 milj. €

Liikuntapalvelut
1,3 milj. €

Toimialojen toimintakate ja henkilöstön määrä

**Yhteiset
Palvelut**
-12,7 milj. €
67 HTV

Kuntakehitys
-40,0 milj. €
222 HTV

**Sivistys-
palvelut**
-85,1 milj. €
1 269 HTV

**Kirkkonummen
Vesi**
3,7 milj. €
27 HTV

**Työllisyys-
alue**
-3,6 milj. €
57 HTV

Tärkeimmät tavoitteet 2026

- ★ Panostamme asukkaiden hyvinvointiin ja vahvistamme osallisuutta
- ★ Uudistamme palveluverkkoa
- ★ Vahvistamme elinvoimaisuutta ja investoimme kasvuun

Investoinnit infraan

Tallinmäki, Kirkkonummen torin ympäristö

Kirkkonummentie ja Överbyntie

Rovastinpuisto

Munkinmäentie

Talonrakentaminen

Yhteiskampus

Nissniku-talo

Kantvikin koulu

Kunnanjohtajan katsaus talousarvioon 2026

Vuosi 2026 tuo kuntaamme uusia mahdollisuuksia, mutta kokonaisuutena kuntatalouteen liittyy useita epävarmuustekijöitä. Talousarvion laadinnassa olemme ottaneet huomioon kestävän kuntatalouden ohjelman mukaisia linjauksia, jotka kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 6.10.2025. Kirkkonummella rakennamme vahvasti kestäväää kuntataloutta. Vaikka sopeutammekin menojamme, on tärkeää viedä kunnan veto- ja pitovoimaan vahvistavia hankkeita eteenpäin.

Talouteemme voi myös vaikuttaa käynnissä oleva kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistus, joka tulisi voimaan 1.1.2027.

Kirkkonummen kunnan väestöpohja on kasvanut 2020-luvulla tähän asti yhteensä hieman yli 2000 henkilöllä eli 5,2 %. Kasvu on ollut sekä määrällisesti että suhteellisesti neljänneksi suurinta KUUMA-kunnissa.

Luonnollinen väestönlisäys on merkittävästi heikentynyt syntyvyyden laskun vuoksi, joten melkein kaiken kasvun tulee tapahtua muuttovoittojen välityksellä.

Kirkkonummella suomenkielisten osuus väestöstä oli 72,5 %, ruotsinkielisten 14,6 % ja vieraskielisten 12,9 % vuonna 2024. Vieraskielisten osuus väestöstä kasvoi 8,7 prosenttiyksikköä vuosien 2010–2024 aikana.

Koulutus ja hyvinvointi, ympäristö ja kestävä kehitys sekä infrastruktuuri ja elinvoima talousarvion ytimessä

1. Koulutus ja hyvinvointi: Jatkamme vahvoja investointeja koulutukseen. Rakennamme uusia kouluja ja päiväkoteja sekä kehitämme vapaa-ajan palveluiden palveluverkkoa.

Vuoden 2026 aikana meille valmistuu keskustaan Sivistyksen talo Lyyra, jossa tulee toimimaan kaksi lukiotamme ja Kirkkonummen opistot eli kansalaisopisto, kuvataidekoulu ja musiikkiopisto. Saamme myös kaivatut tilat esittävälle taiteelle.

Masalan alueen Nissniku-talo on rakenteilla talousarviokaudella, ja sen arvioitu valmistuminen on vuonna 2028. Gesterbyn koulukeskus Wigge valmistuu jo vuoden 2025 aikana, mutta monimuotoinen piha viimeistellään kesän 2026 aikana. Kantvikin koulun hankesuunnitelma on hyväksytty, ja etenemme palveluntuottajan kilpailutukseen. Masalan ja kuntakeskustan varhaiskasvatuksen päiväkotihankkeiden hankesuunnitelmia tehdään parhaillaan.

Haluamme olla rakentamassa kuntaamme saavutettavia palveluita, lisätä kohtaamisia liikunnan, kulttuurin ja oppimisen keinoin, luoda turvallisia yhteisöjä sekä edistää vahvasti liikkuvaa elämäntapaa huomioiden kasvavan ja ikääntyvän väestön tarpeet.

2. Ympäristö ja kestävä kehitys: Olemme sitoutuneet ympäristöystävällisiin hankkeisiin ja kestävän kehityksen periaatteisiin. Osana talousarviota on laadittu ilmastobudjetti tavoitteineen.

Kunnassamme toteutetaan muun muassa luonnon monimuotoisuutta tukevaa ohjelmaa ja vahvistetaan energiatehokkuutta.

3. Infrastruktuuri ja elinkeinoelämä: Kehitämme kuntamme infrastruktuuria ja tuemme paikallista elinkeinoelämää luomalla uusia työpaikkoja ja houkuttelemalla uusia yrityksiä alueellemme. Kuntamme infrainvestointien tavoiteltu taso taloussuunnitelmakaudella on noin 25 miljoonaa euroa vuosittain. Vetovoimaiset asuinalueet, keskustan vahva kehittäminen ja elinkeinopoliittisten hankkeiden eteneminen ovat meille keskeisiä. Vuonna 2026 toteutuvat merkittävimmät infrakohteet ovat Tallinmäen eli torin ympäristön ja Rovastinpuiston rakentaminen sekä keskustan liikenneyhteydet.

Varaudumme talouden muutoksiin

Talousarvion laadinnassa olemme ottaneet huomioon myös mahdolliset taloudelliset haasteet, kuten valtionosuuksien muutokset ja yleisen taloustilanteen vaikutukset. Kasvava työttömyys heikentää verotulojen kehitystä ja lisää kuntamme menoja. Rakentamisen voimakas lasku vaikuttaa maankäytöstä saataviin korvauksiin. Varaudumme talousarviossa sivistyksen toimialan muutoksiin esimerkiksi oppimisen tuen uudistuksen osalta. Kuntatalouden haasteisiin vastaamme tietysti tiukalla taloudenpidolla ja tehokkaalla resurssien käytöllä. Jatkamme kiinteistöjen myynnin ohjelmaa.

Kirkkonummen kunnan talousarvioesityksen mukaan kunnan toimintamenot ovat 171,2 miljoonaa euroa ja toimintatulot 33 miljoonaa euroa. Tilikaudelle ennustetaan 1,5 miljoonan euron ylijäämäistä tulosta. Vuonna 2026 valtionosuuksia ennakoidaan kertyvän 39,6 miljoonaa euroa. Kirkkonummen kunnan veroprosentit esitetään säilyvän nykyisellä tasolla. Kirkkonummen kunnan kiinteistöveroprosentit ovat vertailtaessa KUUMA-kuntiin alhaisimpia.

Kunnan investoinnit vuodelle 2026 pysyvät korkealla tasolla ja ovat Kirkkonummen vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien yhteensä 67,5 miljoonaa euroa. Talonrakennusinvestoinnit ovat 34,0 miljoonaa euroa, kunnallistekniikkaan investoimme (tiet, liikenneväylät, puistot yms) 24,9 miljoonaa euroa sekä vesi- ja viemäriverkostoon noin 5,4 miljoonaa euroa. Muut kunnan investoinnit ovat 2,8 miljoonan euron tasoa. Investointien toteuttaminen kasvattaa lainakantaa, ja lainakannan oletetaan taso vuoden 2026 lopussa on 236,7 miljoonaa euroa.

Kiinteistöjen ja maanmyyntituloja ennakoidaan tulevan 4,75 miljoonaa euroa. Maankäyttökorvauksien taso on 2,1 miljoonaa euroa.

Haluan kiittää kaikkia kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä heidän panoksestaan ja sitoutumisestaan kuntamme kehittämiseen ja kestäväen talouden rakentamiseen. Yhdessä voimme varmistaa, että kuntamme pysyy elinvoimaisena ja hyvinvoivana myös tulevaisuudessa.

Virpi Sailas
Kunnanjohtaja

Kirkkonummen kuntastrategia 2024–2030

Kuntastrategia on kunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaava suunnitelma, jossa määritellään valtuustokausittain kunnan suunta sekä sen tärkeimmät pidemmän aikavälin tavoitteet. Nykyisen kuntastrategian valmistelu aloitettiin vuoden 2023 alkupuolella ja kuntalaiset osallistettiin sen valmisteluun kuntalaiskyselyllä. Lisäksi järjestettiin työpajat vanhusneuvostolle, vammaisneuvostolle ja nuorisovaltuustolle sekä asukasyhdistyksille ja kunnan henkilöstölle. Oppilaat ja oppilaskunnat osallistettiin mm. kyselyn kautta. Varhaiskasvatuksen lapset osallistuivat piirustustehtävän kautta. Yrityksille järjestettiin Kirkkonummi Business Forum. Valtuustoryhmät lausuivat strategiasta. Kunnan johtoryhmälle järjestettiin työpaja sekä johtoryhmien kehittämissä. Lisäksi mittareita pohdittiin johtoryhmien ja palveluryhmien kesken.

Kuntastrategia on tarkoitus päivittää vuoden 2026 aikana, jolloin on edelleen tarkoituksena osallistaa eri tahoja. Päivitetty strategian mukaiset tavoitteet tulevat talousarvion 2028 valmistelussa otettaviksi huomioon.

Kirkkonummen kunnan strategia vuosille 2024–2030 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2024.

Talousarviovuonna 2026 strategisia painopisteitä toteutettavat toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot on kirjattu toimielinkohtaisissa tavoitetaulukoissa, vuositavoitteet ovat valtuuston nähden sitovia. Kunnan strategisten tavoitteiden mittarit tarkentuvat valittujen tavoitteiden mukaisiksi talousarviossa.

Kestävä ja Kasvava

Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa.
Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa
Kirkkonummella on monipuolista ja korkealaatuista asumista kaikenikäisille
Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta

Elävä ja Yhteisöllinen

Kuntakeskuksemme on elävä kohtaamispaikka, joka houkuttelee viihtymään
ja joka tunnetaan niin tapahtumista kuin laajasta palvelutarjonnasta
Vahvistamme yhteistyöverkostoja muiden kuntien, elinkeinoelämän
sekä kolmannen sektorin kanssa

Osaava ja Oppiva

Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan.
Luomme mahdollisuuksia työnhakijoille ja työnantajille
Oppimisympäristömme ovat turvallisia ja terveellisiä
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme

Kirkkonummi,

lähellä ihmistä ja luontoa Porkkalasta Nuuksioon.

metropolialueen halutuin ja elinvoimaisin kunta.

kestävä, kaksikielinen ja kansainvälinen sivistyskunta 700 vuotta.

Kestävyys

Teemme ratkaisuja ja valintoja, jotka
ovat oikeudenmukaisia ja kestäviä
ympäristön, talouden, kuntalaisten ja
toiminnan kannalta.

Luottamus

Toimintamme perustuu keskinäiseen
arvostukseen ja luottamukseen.

Avoimuus

Kaiken toimintamme lähtökohta on
avoimuus ja läpinäkyvyys.

Rohkeus

Kokeilemme ennakkoluulottomasti uusia
asioita ja ennakoimme muuttuvaa
maailmaa.

Strategiset tavoitteet

Strateginen tavoite	Kuntastrategian mittari	Lähtötilanne 2024	Tavoitetaso/toimenpide 2026	Lopputavoite 2030	Vastuu
Yhteisöllinen ja elävä Kirkkonummi					
Kirkkonummi on viihtyisä, turvallinen, luonnonläheinen ja pientalovaltainen kunta kaikenikäisille asukkaalleen. Kunta on lapsi-, nuori- ja ikäystävällinen sekä yhteisöllinen asuinpaikka. Kehitämme kunnan keskustaa pienkaupunkimaisesti.	Kuntakeskuksen asukkaiden ja uusien asuntojen määrä (kehitys) Pientaloasuntojen määrän kehitys Asiakaskysely = Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus -kysely (Hytetu)	Kuntakeskuksen väestö 10 770 (12/2023) Kuntakeskuksen asuntojen määrä 5 925 (12/2023) Pientaloasuntojen määrä 13 210 (12/2023, koko kunta) Hytetu-kysely 81 % vastaajista (924) on jokseenkin samaa/täysin samaa mieltä: Kirkkonummi tarjoaa mahdollisuuksia hyvään elämään ja toimivaan arkeen ja 92 % vastaajista on jokseenkin samaa/täysin samaa mieltä: Tyytyväisyys asuinoloihin. 98,7 % vastaajista kokee asuinalueensa turvalliseksi olla ja liikkua aina (47,94 %), yleensä (50,76 %).	Toimenpiteet liittyvät hyvään elämään ja toimivaan arkeen, arjen turvallisuuteen ja turvalliseen liikkumiseen. Kuntakeskuksen väestö kasvaa hallitusti 10 870 (12/2025, arvio) Kuntakeskuksen asuntojen määrä 5 975 (12/2025, arvio) Pientaloasuntojen määrä kasvaa 50 asunnoll (12/2026, koko kunta, arvio) Yksiöiden ja kaksioiden osuus uusien asemakaavojen osuudesta on enintään 50 %. Tavoite tarkistetaan vuoden 2025 aikana laadittavan asunto- ja maankäyttöpoliittisen ohjelman käsittelyn yhteydessä. Hyvinvointi, terveys ja turvallisuuskysely (Hytetu) kuntalaisille tehdään kahden vuoden välein ja seuraavan kerran vuonna 2026.	Kuntakeskuksen väestö 11 570 (12/2030, arvio) Kuntakeskuksen asuntojen määrä 6 275 (12/2030, arvio) Pientaloasuntojen määrä 500 asunnolla (12/2030, koko kunta, arvio) Yksiöiden ja kaksioiden osuus uusien asemakaavojen osuudesta on enintään 50 %. Tavoite tarkistetaan laadittavan asunto- ja maankäyttöpoliittisen ohjelman käsittelyn yhteydessä. Hyvinvointi, terveys ja turvallisuuskyselyn tulos on parempi kuin edellisellä kerralla	Kuntakehitysjohtaja
Kuntakeskuksemme on elävä kohtaamispaikka, joka houkuttelee viihtymään ja joka tunnetaan niin tapahtumista kuin laajasta palvelutarjonnasta.	Tapahtumien osallistujamäärä ja niiden saavutettavuus (isot tapahtumat) Palveluyritysten määrä ja liikevaihto	Tapahtumista suurimmat Kirkkonummella ovat Kirkkonummi-päivät (ei dataa kävijämääristä), Rekryfestarit (kävijöitä arviolta noin 400 hlö vuonna 2023) ja Business Forum Kirkkonummi (kävijöitä arviolta noin 120 hlö vuonna 2023). Aktiivisten yritysten määrä vuonna 2022 on 5132 ja liikevaihdon mediaani 65 639 €/vuosi (Taloustutka).	Toimenpide: Hyvin suunniteltu ja toteutettu kuntamarkkinointi. Markkinoinnin keskiössä on lisätä Kirkkonummen houkuttelevuutta oikeissa kohderyhmissä. Tapahtumien saavutettavuuteen kiinnitetään enemmän huomiota ja tulkkauksen osalta käytetään mahdollisuuksien mukaan tekoälyä ja etätulkkausta kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Mittarit: osallistumistavat, fyysinen saavutettavuus,	Tapahtumien saavutettavuuteen kiinnitetään enemmän huomiota (osallistumistavat, fyysinen saavutettavuus, tulkkaukset/monikielisyys, viestinnän ja markkinoinnin sisältöjen saavutettavuus). Kävijämäärät kasvavat ja tapahtumia muokataan palautteiden mukaan. Aktiivisten yritysten määrä ja liikevaihdon mediaani kasvaa.	Kaikki toimialajohtajat

			tulkkaukset/monikielisyys, viestinnän ja markkinoinnin sisältöjen saavutettavuus, kävijämäärät kasvavat ja tapahtumia muokataan palautteiden mukaan, aktiivisten yritysten määrä ja liikevaihdon mediaani kasvaa.		
Veto- ja pitovoimatekijöinäme ovat omaleimaiset kylät ja alueet, joiden oma identiteetti on vahva.	Kuntaliiton kuntalaiskysely 2024 yhteenkuuluvuuden tunne melko /erittäin paljon asuinalueeseen 57 % ja kylään 50 %.	Kuntaliiton kuntalaiskysely 2020 54 % kokee yhteenkuuluvuutta melko /erittäin paljon asuinalueeseen ja kylään 47 % (n=294)	Toimenpide: Kunta investoi ja luo vetovoimaisia asuin- ja yritysalueita.	Kuntaliiton kuntalaiskysely yhteenkuuluvuuden tunne melko /erittäin paljon asuinalueeseen 60 % ja kylään 53 %.	Kuntakehitysjohtaja
Edistämme kaikenikäisten kuntalaisten hyvää elämää ja arjen sujuvuutta, jota tukevat saavutettavat ja korkealaatuiset julkiset palvelut. Kunnan toiminta on osallistavaa, ja kehitämme sitä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa.	HYTE-kerroin Asiakaskysely = Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus -kysely (Hytetu)	HYTE-kerroin 17,70 €/asukas vuonna 2023 Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu)-kyselyssä: Kunta huomioi haluni vaikuttaa omiin tai yhteisiin asioihin (mahdollisuus osallistua päätöksentekoon) 42% jokseenkin/täysin samaa mieltä. Hytetu-kysely: Kirkkonummi tarjoaa mahdollisuuksia hyvään elämään ja toimivaan arkeen täysin/jokseenkin samaa mieltä 82 %. Osallisuusmallin valmistelu vuonna 2024.	Tavoite: HYTE-kerroin kasvaa edellisvuodesta. Toimenpiteet: Selvitetään prosessi- ja tulosindikaattorit ja niihin vaikuttavat toimet, jotta ne voidaan ottaa huomioon seuraavien vuosien toiminnan suunnittelussa. Toteutetaan HyTeTu-kysely. Toimenpide: toteutetaan osallistuvan budjetoinnin toinen kierros	HYTE-kerroin kasvaa edellisvuodesta. Hyvinvointi, terveys ja turvallisuuskyselyn tulos on parempi kuin edellisellä kerralla	Kaikki toimialajohtajat
Innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin. Kirkkonummella on mahdollisuus kohtaamisiin ja elämyksiin luonnossa ja tapahtumissa, niin arjessa kuin juhlassakin.	HYTE-kerroin Asiakaskysely = Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus -kysely (Hytetu-kysely) Kävelyn ja pyöräilyn yhteydet (km, kehitys)	HYTE-kerroin 17,70 €/asukas vuonna 2023 Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu)-kysely: liikun lähes päivittäin 55 %, vietän aikaani asuinseutuni luonnossa 42 % lähes päivittäin. Kirkkonummella on tarjolla tarpeeksi kulttuuriharrastuksia ja tapahtumia samaa/jokseenkin samaa mieltä 39 %.	Tavoite: HYTE-kerroin kasvaa edellisvuodesta. Toimenpiteet: Selvitetään prosessi- ja tulosindikaattorit ja niihin vaikuttavat toimet, jotta ne voidaan ottaa huomioon seuraavien vuosien toiminnan suunnittelussa. Toteutetaan Hytetu-kysely. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma valmistuu vuonna 2026	HYTE-kerroin kasvaa edellisvuodesta Hyvinvointi, terveys ja turvallisuuskyselyn tulos on parempi kuin edellisellä kerralla Kävelyn kulkumuoto-osuus kasvaa 25 prosenttiin ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus 11 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.	Kaikki toimialajohtajat

		Kävelyn ja pyöräilyn yhteydet 136 km (laskettu tilinpäätös 2023 luvuista).			
Vahvistamme yhteistyöverkostoja muiden kuntien, elinkeinoelämän sekä kolmannen sektorin kanssa.	Kuntaliiton Kuntalaiskysely Kuntabarometri	Kuntaliiton Kuntalaiskysely 2024: osallistunut yhdistyksen tai järjestön toimintaan 35 %. Kuntabarometrissa Kirkkonummi oli vuonna 2024 keskikokoisten kuntien joukossa keskiarvolla 2.89 sijalla 56 (N=47).	Toimenpide: Lisätään kuntayhteistyötä, jotta toiminta tehostuu ja skaalaedut saadaan käyttöön sekä toimintavarmuus lisääntyy. Kuntaliiton Kuntalaiskysely tehdään pääsääntöisesti neljän vuoden välein, edellisen kerran 2024. Kuntabarometri tehdään seuraavan kerran 2026. Elinkeinoelämän kuntarankingeissa Kirkkonummen sijoitus paranee vuoteen 2024 verrattuna	Kuntaliiton Kuntalaiskysely % nousee Kuntabarometrissa nousemme keskikokoisten kuntien joukossa keskiarvon yli Elinkeinoelämän kuntarankingeissa Kirkkonummen sijoitus paranee edelliseen vuoteen verrattuna	Kaikki toimialajohtajat
Strateginen tavoite	Kuntastrategian mittari	Lähtötilanne 2024	Tavoitetaso/toimenpide 2026	Lopputavoite 2030	Vastuu
Kasvava ja kestävä Kirkkonummi					
Kirkkonummella on monipuolista ja korkealaatuista asumista kaikenikäisille – lähellä luontoa, merta ja järviä.	Uusien asuntojen määrä (pientalovaltaisuus; maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma MAL)	TP 2023: Valmistui 125 kpl pientaloasuntoa, 68 rivitaloasuntoa sekä 248 kpl kerrostaloasuntoa eli yhteensä 441 uutta asuntoa. Rakennuslupia myönnettiin 196 uudelle asunnolle, josta pientaloja 28 kpl, rivi- tai kerrostaloasuntoja 9 kpl ja asuinkerrostalo asuntoja 159 kpl.	Toimenpide: Valmistellaan kaavoitusohjelmaa, jossa huomioidaan kuntastrategian toteutuminen: luonnonläheisyys, keskustan kehittäminen, pientalovaltaisuus, merellisyys ja näistä saatavat välilliset hyödyt kunnan vetovoimaan. Mittarit: Vuosittain uusia asuntoja valmistuu 430. Pientaloasuntojen suhteellinen määrä kasvaa vuosittain siten, että seuraava 5 vuoden aikana pientaloasuntojen suhteellinen osuus on 2/3 kokonaismäärästä Lisätään asumista ja virkistystä meren ja järvien rantoihin (mittarit määritellään myöhemmin)	Vuosittain uusia asuntoja valmistuu XX. Pientaloasuntojen suhteellinen määrä kasvaa vuosittain siten, että seuraava 5 vuoden aikana pientaloasuntojen suhteellinen osuus on 2/3 kokonaismäärästä Lisätään asumista ja virkistystä meren ja järvien rantoihin (mittarit määritellään myöhemmin)	Kuntakehitysjohtaja
Kasvamme suunnitelmallisesti ja hallitusti. Kaavoitamme	Väestömuutos	Väkiluku 41 154 (2023)	Toimenpide: Kaavoitetaan uusia asunto- ja työpaikka-alueita sekä investoidaan	Väestöennuste 43 543 Vuosittain uutta asumisrakennusoikeutta	Kuntakehitysjohtaja

pientalovaltaisesti luonnonläheisiä, viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita. Palvelutarjontamme vastaa kasvavan ja ikääntyvän väestön tarpeisiin.	Uusi asuinrakennusoikeus (k-m², MAL) Uusien asuntojen määrä (pientalovaltaisuus; maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma MAL)	TP 2023: Yhteenlaskettuna myönnettyjen lupien kerrosala oli 79 299 m² Valmistui 125 kpl pientaloasuntoa, 68 rivitaloasuntoa sekä 248 kpl kerrostaloasuntoa eli yhteensä 441 uutta asuntoa. Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2023 aikana 196 uudelle asunnolle, josta pientaloja 28 kpl, rivi- tai kerrostaloasuntoja 9 kpl ja asuinkerrostalo asuntoja 159 kpl.	niiden infrastruktuuriin sekä kuntalaisten palveluihin. Mittarit: Tavoitellaan vuosittain 1 %:n väestökasvua. Väestöennuste 42 197 Vuosittain uutta asumisrakennusoikeutta syntyy 39 000 k-m², josta pientaloasuntojen rakennusoikeuden suhteellinen määrä on seuraavien 5 vuoden aikana 2/3.	syntyy 39 000 k-m², josta pientaloasuntojen rakennusoikeuden suhteellinen määrä on seuraavien 5 vuoden aikana 2/3.	
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Verotulot asukasta kohti Yhteisöverotulojen kehitys Lainakanta asukasta kohti Investoinnit asukasta kohti Yli/alijäämän kehitys	TP 2023 kunnan verotulot asukasta kohden oli 2 831 euroa. TP2023: yhteisöverotulo: 7 207 481 €. Lainakanta 2023: 5 896 €/asukas. Investoinnit 643 €/asukas. Ylijäämä 23,7 milj. €	Toimenpide: Talouden saattaminen tasapainoon siten, että tavoittelemme vuosittain ylijäämäistä tulosta. Osana jatkuvaa talouden tasapainottamistyötä reagoimme tarvittaessa muuttuneisiin talouden reunaehtoihin myös talousarviovuosien aikana. Mittarit. Verotulot 2026: 2 673 €/asukas Yhteisöverotulo: 5 342 000 € Lainakanta: 5 610 €/asukas Investoinnit: 1 593 €/asukas Ylijäämä: 1,5 milj. €	Verotulot 2030: 3 049 €/asukas Yhteisöverotulo: 6 477 000 € Lainakanta: 7 769 €/asukas Investoinnit: 748 €/asukas Ylijäämä: 2,9 milj. €	Talousjohtaja
Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta, joka varmistaa yritysten kasvu- ja toimintaedellytykset. Houkuttelemme aktiivisesti ja määrätietoisesti uusia yrityksiä ja varmistamme elinkeinojen elinvoimaisuuden. Edistämme ruoan lähituotantoa.	Elinvoima, vetovoima ja pitovoima - indeksi Yritysten lukumäärä ja liikevaihto Kuntabarometri	EVP-indeksi (yhteisindeksi) 71,1 vuonna 2023, 4. sija kokoluokassa 20 000 - 100 000 asukasta (tilasto vuodelta 2022). Aktiivisten yritysten määrä vuonna 2022 on 5132 ja liikevaihdon mediaani 65 639 €/vuosi (Taloustutka). Kuntabarometrissa Kirkkonummi oli vuonna 2024 keskikokoisten kuntien joukossa keskiarvolla 2.89 sijalla 56 (N=47).	Toimenpide: Uusien asemakaava-alueiden toteuttaminen (kadut, muut yleiset alueet sekä vesihuolto). Nämä investoinnit tuottavat kuntaan uusia asunto- ja yritystontteja ja siten mahdollistavat kunnan kasvua. Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta ja varmistamme yritysten kasvu- ja toimintaedellytyksiä. Maatalouden kasvu- ja toimintaedellytysten varmistaminen myös kaavoituksen keinoin. Mittarit:	EVP-indeksin keskiarvo nousee. Aktiivisten yritysten määrä ja liikevaihdon mediaani kasvaa. Kuntabarometrissa nousemme keskikokoisten kuntien joukossa keskiarvon yli.	Kuntakehitysjohtaja

			EVP-indeksin kokoluokassa 20 000–100 000 asukasta pysymme kymmenen parhaan joukossa Aktiivisten yritysten määrä ja liikevaihdon mediaani kasvaa Kuntabarometri tehdään vuonna 2026. Yrittäjälippua voi hakea seuraavan kerran vuonna 2027.		
Huomioimme kestävyyden eri ulottuvuudet kaikessa toiminnassamme ja suunnittelussamme. Tuemme ja kannustamme kuntalaisia vastuulliseen elämäntapaan.	Kasvihuonepäästöt asukasta kohti (HINKU)	Avattu ilmastobudjetissa. 3,4 t CO ₂ e/asukas (vuonna 2022)	Avattu ilmastobudjetissa. 2,1 t CO ₂ e/asukas	1,0 t CO ₂ e/asukas	Kaikki toimialajohtajat
Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Valttikorttejamme ovat merellisyys, järvet ja luonnonläheisyys, joita hyödynnämme niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kunnan markkinoinnin edistämisessä.	Kasvihuonepäästöt asukasta kohti (HINKU)	3,4 t CO ₂ e/asukas (vuonna 2022)	2,3 t CO ₂ e/asukas	1,0 t CO ₂ e/asukas	Kaikki toimialajohtajat
Kirkkonummella on helppo liikkua eri kulkumuodoin. Kehitämme julkisen liikenteen yhteyksiä ja kevyen liikenteen verkostoa aktiivisessa yhteistyössä liikenteen toimijoiden ja käyttäjien kanssa, kiinnittäen erityistä huomiota esteettömyyteen.	Joukkoliikenteen käytön määrän kasvu Kävelyn ja pyöräilyn yhteydet (km, kehitys)	Lähijunaliikenne 1 521 000 Kirkkonummen sisäiset bussilinjat 413 000 Kirkkonummen seutulinjat 1 565 000 Kirkkonummen U-linjat 612 000 (Tilinpäätös 2023) Kävelyn ja pyöräilyn yhteydet 136 km (laskettu tilinpäätös 2023 luvuista)	Toimenpide: Uudet kaavoitettavat alueet suunnitellaan siten, että ne edistävät kestävien liikuntamuotojen kulkutapaosuutta alueessa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma valmistuu vuonna 2026 Mittarit: Joukkoliikenteen käyttömäärät kasvavat, kävelyn ja pyöräilyn yhteydet (km) kasvavat.	Joukkoliikenteen käyttömäärät kasvavat. Kävelyn kulkumuoto-osuus kasvaa 30 prosenttiin ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.	kuntakehitysjohtaja

Strateginen tavoite	Kuntastrategian mittari	Lähtötilanne 2024	Tavoitetaso/toimenpide 2026	Lopputavoite 2030	Vastuu
Osaava ja oppiva Kirkkonummi					
Olemme vahva sivistyskunta. Edistämme elinikäisen oppimisen kulttuuria, joka innostaa asukkaita kehittämään itseään osana yhteisöä. Varhaiskasvatus, opetus ja koulutus ovat arvostettuja ja oppimisympäristömme ovat turvallisia ja terveellisiä.	Koulutustasoindeksi Toisen asteen koulutuksen keskeyttäneet oppivelvolliset: lukio, ammatillinen koulutus Kansalaisopiston yli 65-vuotiaiden kurssilaisten määrä vuosittain	Koulutustasoindeksi Kuntamaisemassa 440,30 vuonna 2022 Lukuvuonna 2023–2024 keskeyttäneet lukiokoulutuksen 1. ammatillisen koulutuksen 11. Kansalaisopiston yli 65-vuotiaiden kurssilaisten määrä 1 169 vuonna 2023.	Koulutustasoindeksi pysyy samana tai paranee. Toisen asteen koulutuksen keskeyttäneiden oppivelvollisten määrä vähenee. Kansalaisopiston yli 65-vuotiaiden kurssilaisten määrä kasvaa vuonna 2026.	Koulutustasoindeksi pysyy samana tai paranee. Toisen asteen koulutuksen keskeyttäneiden oppivelvollisten määrä vähenee Kansalaisopiston yli 65-vuotiaiden kurssilaisten määrä kasvaa, 3 000 vuonna 2030.	Sivistysjohtaja
Voimavaramme ja rikkautemme on elävä kaksikielisyys.	Asiakaskysely palveluiden käyttäjille.	Tehdään asiakaskysely, jossa kysytään, saako palvelua ruotsin kielellä. Lähtötilanne saadaan siitä koskien vuotta 2024.	Vuonna 2026 toteutettaviin asiakaskyselyihin lisätään kysymys palveluiden saatavuudesta suomen ja ruotsin kielillä.	Asiakaskyselyssä kaksikielisten palveluiden saanti pysyy vastauksissa samalla tasolla tai paranee.	Kaikki toimialajohtajat
Olemme kansainvälinen ja moninaisuutta arvostava kunta, joka houkuttelee kansainvälisiä osaajia.	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely henkilöstölle Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely kuntalaisille. Työttömyys- ja työllisyysaste.	Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely (n=234) 46 % kokee alkuperään, kansalaisuuteen ja kieleen liittyvän yhdenvertaisuuden toteutuvan työpaikalla henkilöstön rekrytoinneissa. Kuntalaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehdään myöhemmin. Lähtötaso tarkentuu myöhemmin. Työnhakijoista saadaan tiedot kansalaisuuden mukaan ja vuodenvaihteesta lähtien myös kielen ja koulutustason mukaan. Kaikista (riippumatta onko töissä, työnhakija tms.) saa kielen ja kansalaisuuden mukaan.	Kunta osallistuu Helsinki Ring of Industry -verkostoon ja tekee yhteistyötä KUUMA-alueella kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi kuntaan. Toimenpiteet: tasopalkkajärjestelmän hallintaan panostetaan keskitetysti, sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon, että hallitun palkkakehityksen vuoksi. Mittari: Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn %-osuus nousee kohdassa: kokee alkuperään, kansalaisuuteen ja kieleen liittyvän yhdenvertaisuuden toteutuvan työpaikalla henkilöstön rekrytoinneissa. Toimenpide: Kuntalaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tehdään vuonna 2026.	Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn %-osuus pysyy samana tai nousee kohdassa: kokee alkuperään, kansalaisuuteen ja kieleen liittyvän yhdenvertaisuuden toteutuvan työpaikalla henkilöstön rekrytoinneissa. Kuntalaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn lopputavoite 2030 tarkentuu myöhemmin. Työttömyys- ja työllisyysaste kansainvälisten osaajien osalta tarkentuu tavoite 2030 osalta myöhemmin.	Henkilöstöjohtaja Hallintojohtaja

			Mittari: Kuntalaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on tehty. Hytetu-kyselyn tulokset syrjinnästä Toimenpide: Ulkomaalaisten ja vieraskielisten palveluita, mm. kotoutumiskoulutusta kehitetään vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita ja tiivistetään kumppanuksia esimerkiksi oppilaitosten kanssa tämän edistämiseksi. Mittari: Työttömyys- ja työllisyysaste kansainvälisten osaajien osalta alle 20 % keskiarvoon, nyt keskiarvona 21,5 % työttömyysaste		
Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan sekä olemme kilpailukykyinen työnantaja. Henkilöstömme voi hyvin ja kehittää osaamistaan tulevaisuustietoisesti. Luomme mahdollisuuksia työnhakijoille ja -antajille Kirkkonummella ja työllisyysalueella.	Työntekijän suositteluindeksi (eNPS) Työllisyys- ja työttömyysaste	Työntekijän suositteluindeksi (eNPS) 77,5 % Kirkkonummen työttömyysaste oli 7,3 %, Kuuma-kuntien työttömyysaste oli 7,8 % (vuonna 2023 keskiarvo) Työllisyysaste 78,48 % (vuonna 2023 keskiarvo)	Toimenpide: Ennakoiva resurssisuunnittelu, vahvistetaan sisäisen tehtäväkierron prosessia, vahvistetaan palvelussuhteiden päättymisen prosessia täyttölupaprosessia Mittari: Työntekijän suositteluindeksi (eNPS) 80 % Toimenpide: Työllisyysalueen palvelut tuotetaan ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti. Mittarit: TEM ennuste työttömyysaste (15–74 v) 2025 koko maa -0,2 % Työllisyysaste (20–64 v) koko maa +/- 0 % Kuuma-kuntien työttömyysasteeseen verrattuna 0,5 %-yksikköä alempi.	Työntekijän suositteluindeksi (eNPS) 85 % Kuuma-kuntien työttömyysasteeseen verrattuna 0,5 %-yksikköä alempi.	Kuntakehitysjohtaja Henkilöstöjohtaja
Edistämme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista huomioimalla eri väestöryhmien tarpeet.	TEAvisari (Kuntalaisten terveyden edistämisen mittarit) Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu)-kysely	TEA-viisari: On voimassa oleva suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi kunnan toiminnassa ja kuntalaisten palveluissa (toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma, YvL 5 §) (2023)	Toteutetaan kuntalaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Toteutetaan hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu)-kysely.	TEA-viisari: On voimassa oleva suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi kunnan toiminnassa ja kuntalaisten palveluissa (toiminnallinen)	Kaikki toimialajohtajat

		TEA-viisari: On voimassa oleva suunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi kunnan toiminnassa ja kuntalaisten palveluissa (toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma, TaL 4 §) (2023) Hytetu-kysely tehtiin 9 eri kielellä (2024).		yhdenvertaisuussuunnitelma, YvL 5 §). TEA-viisari: On voimassa oleva suunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi kunnan toiminnassa ja kuntalaisten palveluissa (toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma, TaL 4 §). Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu)-kysely tehdään yli kymmenellä eri kielellä.	
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.	Kuntaliiton Kuntalaiskysely	Kuntalaiskysely 2024: osallistunut yhdistyksen tai järjestön toimintaan 35 %, sähköisten asiointipalveluiden toimivuus melko/erittäin toimiva ka 48,5 % Kuntaliitto Kuntalaiskyselyssä 2024 sähköisten asiointipalveluiden toimivuus melko/erittäin toimiva ka% nousee yli 50 %.	Toimenpide: Arvioimme palvelujen erilaisia tuotantotapoja. Palvelutuotannon tulee tukea kunnan strategisia tavoitteita ja toimia kustannustehokkaasti. Henkilöstön osalta jatketaan hallittuja rakenteellisia uudistuksia kestävän kasvun mahdollistamiseksi (mm. digitalisaatio, tekoälyn hyödyntäminen, osaamisen kehittäminen ja resurssointi suunnittelu)	Kuntaliiton Kuntalaiskyselyssä sähköisten asiointipalveluiden toimivuus melko/erittäin toimiva ka% nousee 55 %:iin.	Kaikki toimialajohtajat

Kirkkonummen ilmastobudjetti

Ilmastobudjetti

Ilmastobudjetti yhdistää kunnan ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa ja kunnan alastrategioissa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kunnan toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata toimenpiteiden riittävyyttä. Ilmastobudjetti koostuu päästöbudjetista ja ilmastotyön toiminnallisista tavoitteista.

Kirkkonummen kunta on Hinku-kuntana sitoutunut vähentämään kunnan kokonaispäästöjä 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Kirkkonummen ilmastotyön toimenpiteet on kirjattu Kestävän energian ja ilmaston toimenpidekarttaan (SECAP). Toimenpiteiden edistymistä seurataan vuosittain SECAP-seurantaraportissa.

Päästöbudjetti

Ilmastobudjetin päästöosiossa on eritelty kunnan kokonaispäästöjen tilanne vertailuvuonna 2007 sekä vuonna 2023, josta on saatavilla Suomen ympäristökeskuksen tuoreimmat varmistetut päästötiedot. Vuosittainen vähennystarve on päästövähennys, jonka tulee toteutua, jotta Kirkkonummella päästään vuoden 2030 Hinku-tavoitteeseen.

Lähtötilanne 2007	2023	Vähennettävät päästöt (2024–30)	Vuosittainen vähennystarve (2024–30)	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Tavoite 2030
225,7	116,5	71,4	10,2	85,9	75,7	65,5	45,1

*Lähde: Kirkkonummen kokonaispäästöt Hinku-laskentamenetelmän (ilman päästöhyvityksiä) mukaan (kt CO₂e), Suomen ympäristökeskus 2023.

SYKEN (Suomen ympäristökeskus) sivuilla on nähtävissä Kirkkonummen kunnan kokonaispäästöt sekä asukaskohtaiset päästöt vuosilta 2007–2023 https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/#fi_kunta257

Ilmastotyön toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026

Ilmastotyön toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026 perustuvat Kirkkonummen kunnan Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelmaan (SECAP). Ilmastobudjettiin on nostettu päästövähennyksiltään ja taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävimpiä toimenpiteitä. Toteutuessaan vuoden 2026 ilmastobudjetin toimenpiteiden odotetaan tuottavan kunnalle pitkällä aikavälillä säästöjä. Ilmastobudjetissa olevien toimenpiteiden lisäksi kunnan Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman toimenpiteitä toteutetaan toimielinten toiminnan painopistealueiden, toiminnallisten tavoitteiden ja investointiohjelman mukaisesti. Kunnan investointihankkeisiin sisältyy ilmastotavoitteiden huomioon ottaminen.

SECAP-toimenpide	Nykytilanne	Toimenpide ja tavoitetaso 2026	Tavoite 2030
	Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman (SECAP) 31 toimenpiteestä 26 on käynnistynyt ja 4 valmistunut.	Vaikuttava ilmastotyö. Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman (SECAP) toteutus. Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman 31 toimenpiteestä 25 on käynnistynyt ja 5 valmistunut.	

Luovutaan öljyn ja maakaasun poltosta kunnan omistamissa kiinteistöissä.	Vuoteen 2025 mennessä lämmitystapamuutoksia on toteutettu kahdessa kiinteistössä (toteutunut 580 kW). Vuoteen 2025 mennessä on toteutettu seuraavat lämmitystapamuutokset: Sjöckulla skola och daghem (öljylämmityksestä maalämpöön) Bobäck skola (öljylämmityksestä maalämpöön) Kunnan omistamista kiinteistöistä yksi on maakaasulämmiteinen ja 27 kpl (22 % kiinteistökannasta) täysin öljylämmitteisiä, tai niissä on lämpöpumpun lisäksi varalla öljylämmitys.	Lämmitystapamuutossiirtymän edistäminen. Tavoitteena siirtyä yhdessä kiinteistössä öljylämmityksestä maalämpöön ja yhdessä kiinteistössä kaasulämmityksestä maalämpöön.	Siirrytään kunnan omistamissa kiinteistöissä pois öljylämmityksestä kokonaan vuoteen 2030 mennessä. Lisätään uusiutuvia energiamuotoja kiinteistöjen lämmityksessä kiinteistökannan iän mukaisesti.
Otetaan käyttöön vähäpäästöistä energiaa kunnan kiinteistöissä.	Yksi energiatehokkuushanke on toteutettu, Jerikon varikko.	Toteutetaan useassa kohteessa ilmanvaihdon vaihto energiatehokkaampiin sekä rakennusautomaation saneeraus ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien energiansäästön tehostamiseksi.	Lisätään vähäpäästöistä energiaa kunnan kiinteistöissä ja toteutetaan LTO-hankkeita. Optimoidaan automaatiojärjestelmät, toteutetaan asetusarvojen säätö ja tarkastus.
Aurinkovoimatuotannon määrän lisääminen kunnan kiinteistöissä.	Kolmessa kunnan omistamassa kiinteistössä on aurinkopaneelija: Hoivakoti Lehmuskartano (35 kW), Jokirinteen oppimiskeskus (150 kWp) ja koulukeskus Wigge (99,6 kWp).	Energiasiiirtymän edistäminen. Pyrkimyksenä kasvattaa kunnassa aurinkopaneelien- ja voimaloiden määrää sekä niiden tuotantokapasiteettia.	Kunta hyödyntää entistä enemmän aurinkoenergiaa kiinteistöjen sähköntuotannossa, vähentäen riippuvuutta ostosähköstä. Pitkällä aikavälillä syntyy taloudellisia säästöjä.
Toteutetaan kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (KETS) mukaiset energiansäästötoimenpiteet kunnan kiinteistöissä.	Suunniteltuja, toteutettuja ja keskeneräisiä KETS-toimenpiteitä on yhteensä 28 kpl, joista on toteutettu 19 kpl. Toimenpiteistä 4 kpl on Kirkkonummen Veden ja 15 kpl Kirkkonummen kunnan toimenpiteitä. Liitytään uuteen julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) 2025, joka jatkaa kunta-alan energiatehokkuussopimusta (KETS). Sopimus on vuosille 2026–2035.	Vuonna 2026 julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) toimenpiteiden aloittaminen.	Energiatehokkuuden lisääminen ja energiankäytön tehostaminen kunnan omissa rakennuksissa sekä toiminnoissa.
Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa.	Energian säästäminen katuvalaistuksessa. Vanhojen	Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-	LED-valojen osuus katu- ja ulkovalaistuksesta on 100 %.

	valaisimien vaihto led-valaisimiin.	valaisimiin noin 700 kpl vuodessa.	
Uudet asumisen alueet ja työpaikka-alueet pyritään sijoittamaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueille. Parannetaan pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä. Kasvatetaan joukkoliikenteen osuutta kulkutapajakaumassa.	Kunta tavoittelee kestävien kulkumuotojen kasvua sekä ympäristö että talousvaikutusten kannalta. Kirkkonummen kunta on käynnistänyt vuonna 2025 kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatimisen.	Uudet kaavoitettavat alueet suunnitellaan siten, että ne kasvattavat kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuutta alueella. Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu.	Keskusten, asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuudesta huolehditaan myös kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä kehittämällä. Kävelyn kulkumuoto-osuus kasvaa 25 prosenttiin ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa 11 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.
Otetaan käyttöön betonimurskeen ja rakentamisen kiertotaloutta edistävä toimintamalli kunnan purku- ja rakentamiskohteissa.	Purkubetonin- ja tiilin murskausta on tehty keskustan terveyskeskuksen, Nissnikun koulun ja Gesterbyn koulun purkujen yhteydessä. Mursketta on hyödynnetty kunnan katujen ja koulukeskus Wiggen maarakentamisessa.	Pyritään lisäämään kohteiden lukumäärää, joissa on toteutettu rakentamisen kiertotalouden periaatteita, kuten purkubetonin murskausta ja murskeen uudelleenhyödyntämistä.	Lisääntynyt purkubetonimurskeen hyödyntäminen kunnan rakentamishankkeissa. Luodaan edellytyksiä rakentamisen kiertotaloudelle ja materiaalien järjestelmälliseen uudelleenhyödyntämiseen.
Minimoidaan ruokahävikki.	Osana kunnan HINKU-tavoitteita on ruokahävikin vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen. Kouluissa ja päiväkodeissa on otettu käyttöön ruokahävikin mittaaminen. Fyysisten vaakojen lisäksi on otettu käyttöön järjestelmä Biovaaka Flow, jolla voidaan ennakoida ja seurata hävikkiä.	Pyritään aktiivisesti vähentämään ruokahävikin määrää. Tavoite vähentää 10 % tarjoilu- ja lautashävikkiä.	Syömäkelpoista ruokahävikkiä (tarjoilu-, lautas- ja varastointihävikki) pienennetään ja seurantaa kehitetään.

Suorittamattomia kunnan käyttämästä energiasta*	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Fossiiliset polttoaineet				
Lämmitysöljy	469 264 litraa / 364 079 €	456 737 litraa / 486 226 €	327 500 litraa / 442 006 €	244 230 litraa / 340 752 €
Maakaasu			27 013 m³ / 45 156 €	24 159 m³ / 284 MWh / 31 265 €
Sähkönkulutus	12 266 MWh	11 517 MWh	10 478 MWh / 1 285 386 €	11 331 MWh / 1 390 441 €

*Lukumäärät kunnan kiinteistöjen lämmitysöljyn, maakaasun ja sähkön kulutustietoja.

Kirkkonummen kunnan toimintaympäristö

Väestösuunnite

MDI:n vuonna 2025 tekemä ennuste Kirkkonummen väestömäärän kehityksestä ikäryhmittäin 2026–2040.

Ikäryhmä	2026	2027	2028	2030	2035	2040
0 - 14	6 844	6 755	6 708	6 708	6 862	7 108
15 - 64	27 295	27 447	27 559	27 778	28 426	28 706
65 -	8 058	8 302	8 560	9 090	10 254	10 928
Yhteensä	42 197	42 504	42 827	43 576	45 542	46 742

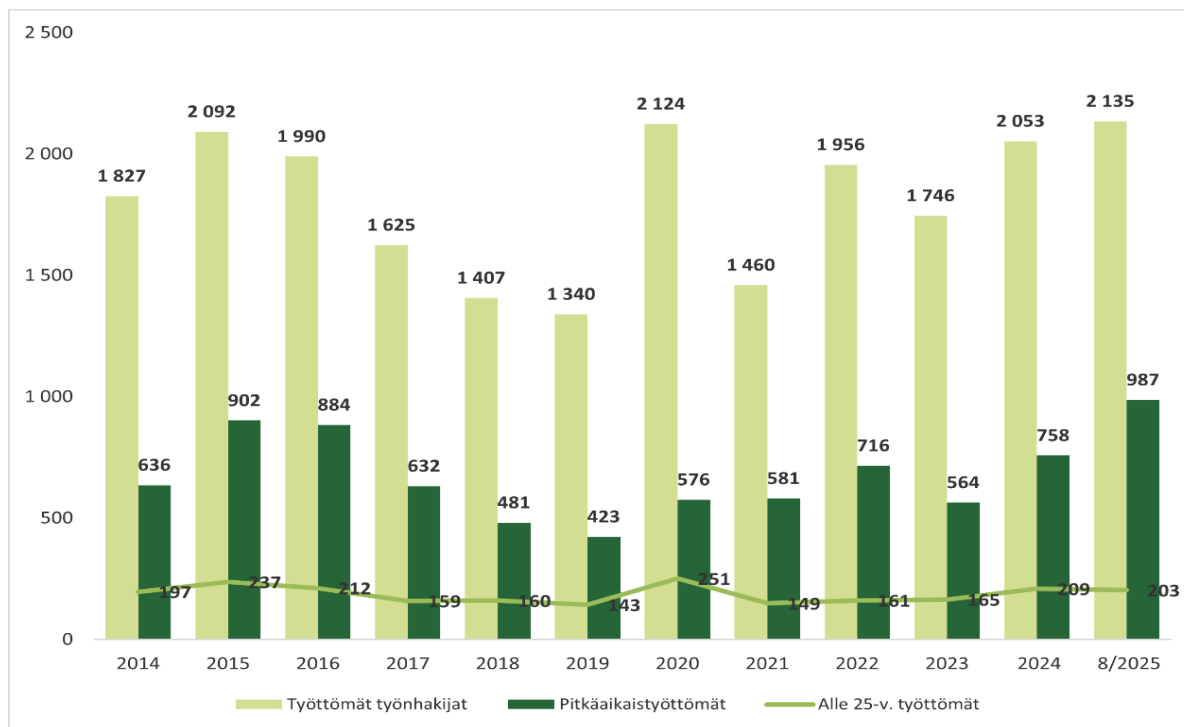
Ennusteen mukaan eläkeikäisten määrä kasvaa 36,3 %, lasten määrä kasvaa 3,9 % ja muiden ikäluokkien määrä kasvaa 5,2 % vuosina 2026–2040.

Ikäryhmä	2026	2027	2028	2030	2035	2040
0 - 14	6 844	6 755	6 708	6 708	6 862	7 108
15 - 64	27 295	27 447	27 559	27 778	28 426	28 706
65 -	8 058	8 302	8 560	9 090	10 254	10 928
Yhteensä	42 197	42 504	42 827	43 576	45 542	46 742

Työllisyys

Kirkkonummen kunnassa työttömyysaste elokuun 2025 lopussa oli 9,9 %, 2 135 henkilöä, vuoden 2024 lopussa työttömänä oli 2 053 henkilöä. Koko maan työttömyysaste oli 11,5 %. Työttömyysaste Uudenmaan ELY-keskuksen alueella oli elokuun 2025 lopussa 12,1 %.

Työttömyyden kehitys vuosina 2014–2025 (tilanne 31.8.2025):

Työllisyys 2014–08/2025

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	8/2025
Työttömät työnhakijat	1 827	2 092	1 990	1 625	1 407	1 340	2 124	1 460	1 956	1 746	2 053	2 135
Pitkäaikaistyöttömät	636	902	884	632	481	423	576	581	716	564	758	987
Alle 25-v. työttömät	197	237	212	159	160	143	251	149	161	165	209	203
Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat	219	255	276	211	221	181	314	229	294	387	428	418
Osuus ulkomaalaisesta työvoimasta %	23,9	26,3	26,4	19,2	18,6	14,9	23,8	16,8	19,0	23,3	23,6	21,1
Työttömyysaste, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	8/2025
Kirkkonummi	9,5	10,9	10,3	8,3	7,1	6,8	10,7	7,3	7,6	8,4	9,7	9,9
Uusimaa	11,1	11,9	11,3	9,6	8,5	8,5	13,4	10,4	10,3	10,8	11,7	12,1
Koko maa	13,9	14,4	13,6	11,0	9,7	9,8	13,6	10,5	10,3	11,2	12,0	11,5

Yleisperustelut

Talouden kehitys vuonna 2026

Kuntatalous vuonna 2026 (valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus 22.9.2025)

Syksyn Kuntatalousohjelman mukaan kuntien talousnäkymät heikkenevät. Yleinen talouden heikko suhdannetilanne vaikuttaa kuntien verokertymään, ja toisaalta kuntien menot kasvavat henkilöstökustannusten nousun, työttömyyden kasvun ja investointitarpeiden vuoksi. Kuntien väliset erot tulo- ja menokehityksessä ovat kuitenkin merkittäviä.

Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet heijastuvat myös kuntatalouteen. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan heikentävän kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 170 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on kuitenkin yhteensä noin 200 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2026.

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 miljardia euroa vuonna 2026, mikä on noin 3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 miljardia euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 miljardia euroa ja muut valtionavut noin 0,5 miljardia euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 miljoonaa euroa. Valtionosuutta korottavat kustannustenjaon tarkistus, indeksikorotus ja tehtävämuutokset, ja sitä vähentävät 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys sekä indeksikorotuksen leikkaaminen yhtä prosenttiyksikköä vastaavasti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 miljardia euroa kuten tänäkin vuonna. Esi- ja perusopetuksen tuen uudistus on tullut voimaan tänä syksynä, ja ensi vuonna uudistuksen kokonaisvaikutus nousee 91,7 miljoonaan euroon kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa.

Kuluvan vuoden aikana verotulojen kehitys on ollut heikkoa, mutta toteutumatietojen ja tilinpäätösennusteiden perusteella kuntatalouden menot eivät ole nousseet yhtä voimakkaasti kuin mitä aiemmin arvioitiin.

Vuoden 2025 tavoin kuntatalouden näkymien arvioidaan pysyvän heikkoina vuonna 2026. Toimintakuluja kasvattavat muun muassa kunta-alalle sovitut palkankorotukset ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan selvästi vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset.

Kuntatalouden iso kuva ei ole muuttunut keväällä 2025 tehdystä talouden sopeutuspaineen arvioinnista, vaikkakin arvioitu rahoituksen tasapaino on heikentynyt. Rahoituksen tasapainon heikentyminen johtuu pääasiassa verotuottojen oletettua heikommasta kehityksestä. Kunnallisveron laskennallinen korotuspaine kasvaa tarkastelukauden loppua kohden mentäessä koko maan tasolla, mutta vuonna 2028 heikkenevä tilanne tasoittuu vuoden 2023 valtionosuuksien takaisinperinnän ja hallitusohjelman mukaisen peruspalvelujen valtionosuuden indeksijarrun poistuessa.

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	2025	2026	2027	2028	2029
yli 100 000 asukasta	1,1	0,9	0,8	0,5	0,4
40 001–100 000	0,9	0,8	0,7	0,4	0,3
20 001–40 000	1,1	1,4	1,4	1,2	1,1
10 001–20 000	0,6	1,2	1,2	1,0	0,9
5 001–10 000	0,6	0,9	0,9	0,6	0,5
2 001–5 000	0,6	1,3	1,5	1,5	1,5
alle 2 000	0,3	1,6	1,7	1,5	1,6
Manner-Suomen kunnat yhteensä	0,9	1,0	0,9	0,7	0,6

Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omien sopeutustoimien jatkamista. Tulojen ja menojen välinen epäsuhta keskittyy erityisesti pieniin, alle 5 000 asukkaan, kuntiin. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat koko maan tasossa vuodelle 2026. Pienempien kuntien kunnallisveroprosentti on pääsääntöisesti jo nykyisin suurempia kuntia korkeampi ja kunnallisveroprosentin asukaskohtainen yksikkötuotto suuria kuntia matalampi.

Taloudelliset lähtökohdat

Vuoden 2025 tilinpäätösennuste

Kokonaisuutena kunnan toimintakatteen ei arvioida ylittyvän kunnan toimielimissä. Yhteisten palveluiden toimintakatteen riittävyyteen vaikuttaa työttömyyskehityksestä johtuva työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu ja toimitilapalveluiden osalta Wiggen koulukeskuksen aiempaa nopeampi valmistuminen. Tästä aiheutuu leasingrahoituksen ensimmäisen 1,2 milj. euron maksuerän tuleminen jo tälle vuodelle, jota ei ole budjetoitu.

Talousarvio laadittiin 2,9 milj. euroa ylijäämäisenä. Verotulojen toteumaennuste on Kuntaliiton syyskuun ennusteeseen perustuen 106,7 milj. euroa eli 5,0 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa 2025 oli arvioitu. Valtionosuudet toteutuvat 0,14 milj. euroa talousarviota suurempana.

Verotulojen alituksen lisäksi tulokseen vaikuttaa vanhan terveystieteiden keskuksen purku sekä Wiggen koulukeskuksen alta purettu loput kiinteistöt ja siten alaskirjattavat rakennusten tasearvot yhteiseltä lisäkustannukseltaan noin miljoona euroa. Näistä johtuen tilinkauden alijäämäksi muodostuu noin 2 milj. euroa.

Talousarvio 2026

Käyttötalousosa

Ulkoisia toimintatuloja vuoden 2026 talousarviossa arvioidaan kertyvän 33,0 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot ovat noin 5,0 milj. euroa suuremmat kuin vuoden 2025 toteutumaennusteessa.

Ulkoisia toimintamenoja vuoden 2026 talousarviossa on 171,2 milj. euroa. Ulkoiset toimintamenot ovat 2,3 milj. euroa suuremmat kuin vuoden 2025 toteutumaennusteessa.

Toimintakatteen ja vuosikatteen kehitys 2026–2028

Vuoden 2026 talousarvion toimintatulojen ja -menojen erotus, toimintakate on 131,3 milj. euroa. Toimintakate laskee -0,1 % eli 0,1 milj. euroa vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Vuosikate ei laske samassa suhteessa, sillä TE uudistus lisää valtionosuuksia sekä kunnallisverojen vähennysoikeuksien muutos lisää kunnallisverotuottoja, joten vuosikate laskee 0,6 milj. euroa.

Vuosikatteen kehitys vuosina 2026–2028

	2026	2027	2028
Toimintakate	-131 321 709	-138 880 926	-139 351 848
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	4 750 000	2 780 000	3 000 000
Maankäyttösopimuskorvaukset	2 100 000	3 070 000	2 850 000
Verorahoitus	152 414 077	157 834 618	163 405 618
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 639 962	-3 965 000	-4 964 000
Vuosikate	18 452 386	20 838 692	24 939 770

Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeen tulevat verotulot, valtionosuudet sekä rahoituserät (korko- ja rahoitustulot ja menot). Näiden erien jälkeen syntyvä vuosikate I on talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina positiivinen eli verorahoituksesta jää jonkin verran investointimenojen kattamiseksi. Vuosikate II eli varsinainen omarahoituserä tulisi kattaa poistot, jotta tilikauden tulos on positiivinen.

Talousarvio 2026 (ml Kirkkonummen Vesi)

Ulkoiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	33 810 061	38 143 052	39 862 968	41 494 910	43 075 153
Myyntituotot	14 708 410	18 576 592	21 011 141	23 643 083	25 223 326
Maksutuotot	5 243 721	4 846 061	8 902 852	4 832 853	4 832 853
Maankäyttökorvaukset	4 205 055	5 350 000	1	3 070 000	2 850 000
Tuet ja avustukset	3 768 070	1 869 719	1 768 022	1 768 022	1 768 022
Muut toimintatuotot	4 983 314	5 000 680	3 430 952	5 400 952	5 400 952
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	901 491	2 500 000	4 750 000	2 780 000	3 000 000
Toimintakulut	-148 141 556	-169 552 949	-171 184 677	-174 525 836	-176 577 001
Henkilöstökulut	-84 482 787	-93 539 016	-94 017 664	-97 151 568	-99 409 433
Palkat ja palkkiot	-69 016 390	-75 045 835	-76 411 149	-78 964 244	-80 784 952
Henkilösivukulut	-15 466 397	-18 493 181	-17 606 515	-18 187 324	-18 624 481
Palvelujen ostot	-39 852 472	-45 204 972	-44 989 742	-45 430 997	-45 165 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 840 080	-14 929 370	-14 185 971	-13 969 971	-14 025 971
Avustukset	-5 761 476	-7 439 864	-8 062 864	-8 012 864	-8 012 864
Muut toimintakulut	-7 204 741	-8 439 727	-9 928 436	-9 960 436	-9 963 436
Toimintakate	-114 331 495	-131 409 897	-131 321 709	-133 030 926	-133 501 848
Verotulot	106 234 270	111 638 569	112 798 000	118 379 000	123 550 000
Valtionosuudet	36 565 488	38 882 248	39 616 077	39 455 618	39 855 618
Rahoitustuotot ja -kulut	641 428	-255 000	-2 639 982	-3 965 000	-4 964 000
Vuosikate	29 109 691	18 855 920	18 452 386	20 838 692	24 939 770
Poistot ja arvonalentumiset	-17 585 785	-15 485 347	-16 952 259	-18 697 759	-21 759 227
Arvonalentumiset	0	-495 000	0	0	0
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	11 523 906	2 875 573	1 500 127	2 140 933	3 180 543
Poistoeron muutos	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	11 535 686	2 895 573	1 515 127	2 155 933	3 195 543

Investointiosa

Investointimenoja vuoden 2026 talousarviossa on yhteensä 67,1 milj. euroa.

Verorahoitus

Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon perusteella on arvioitu vuoden 2026 verotulokertymän olevan 112,5 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarviossa kunnan verotuloja on arvioitu kertyvän 111,6 milj. euroa ja toteumaennuste on 107,2 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2024 verotulot olivat yhteensä 106,2 milj. euroa (johtuu jälkilityksistä korkeamman veroprosentin ajalta ennen hyvinvointialueuudistusta).

Talousarviovuoden 2026 veroprosentti on 7,1 % eli sama kuin 2025.

Kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2026:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 % (=alaraja)
- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,3 % (=uusi alaraja)
- vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,41 % (=alaraja)

- muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,40 % (vaihteluväli 0,93–2 %)
- rakentamaton rakennuspaikka 5,43 % (vaihteluväli 2–6 %)
- eräiden laitosten veroprosentti (voimalaitokset) 2,00 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %

Verotulot

Tilivuosi	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnallisvero	85 411 007	90 356 036	91 494 000	96 828 000	102 041 000
Kiinteistövero	15 138 848	15 833 146	15 962 000	15 962 000	15 692 000
Yhteisövero	5 684 415	5 449 387	5 342 000	5 589 000	5 817 000
Yhteensä	106 234 269	111 638 569	112 798 000	118 379 000	123 550 000
<i>Muutos %</i>	<i>-52,41</i>	<i>5,09</i>	<i>1,04</i>	<i>4,95</i>	<i>4,37</i>

Valtionosuudet

Peruspalvelujen valtionosuus sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus. Lisäksi valtionosuusmaksatuksessa otetaan huomioon kuntien kotikuntakorvausmenot ja -tulot. Kirkkonummella kotikuntakorvaukset ovat negatiiviset, koska keskiasteen koulutuksesta maksetaan korvauksia muille kunnille. Valtionosuuksiin sisältyy vuodesta 2026 alkaen myös TE-palveluiden rahoitusosuus. Valtionosuudet eivät kuitenkaan kasva kustannusnousun suhteessa, sillä uudistuksen kustannuslisäystä kompensoidaan kunnille verotulojen kunnallisveron vähennysoikeutta leikkaamalla.

Vuoden 2026 valtionosuuksien tuloarvio on 39,6 milj. euroa. Vuoden 2025 valtionosuuden määrärahaennuste on 39,0 milj. euroa.

Vuosikate

Vuonna 2026 ulkoinen toimintakate pienenee -0,1 % vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Vuosikate on talousarviovuonna 18,5 milj. euroa. Vuosikate osoittaa kuinka paljon verorahoituksesta jää käytettäväksi investointien rahoittamiseen, kun toimintakate ja rahoituserät lisättynä käyttöomaisuuden myyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla on ensin katettu. Vuosikate riittää kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Tulos on vuonna 2026 ylijäämäinen 1,5 milj. euroa, 2,2 milj. euroa vuonna 2027 ja 3,2 milj. euroa vuonna 2028.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttösopimuskorvaukset

Vuonna 2026 arvioidaan käyttöomaisuuden myynneistä kertyvän yhteensä 4,75 milj. euroa. Myyntivoitto otetaan huomioon tuloslaskelmaosassa.

Maankäyttösopimusten mukaisia korvauksia arvioidaan kertyvän talousarviovuonna 2,1 milj. euroa.

Lainat

Lainakannan muutokset

€	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lyhennykset	24 044 526	21 947 152	21 947 152	41 087 480	41 587 480
Uudet lainat	10 000 000	68 984 200	111 155 980	80 737 480	55 723 873
Netto	14 044 526	-47 037 048	-89 208 828	-39 650 000	-14 136 393

Lainakannan kehitys

(1000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lainakanta 31.12	147 121	189 053	236 722	285 372	320 061
<i>lainaa / asukas, €</i>	<i>3 534</i>	<i>4 511</i>	<i>5 610</i>	<i>6 714</i>	<i>7 473</i>

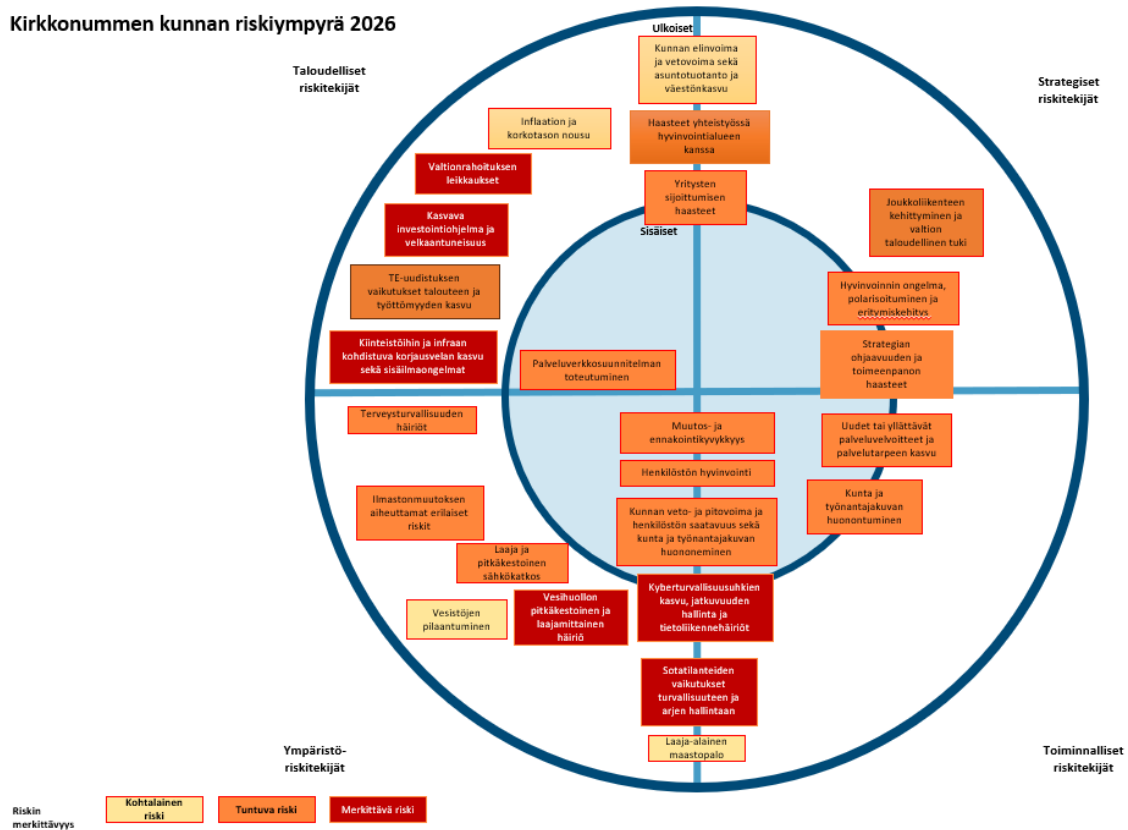
Lainakannan muutokset taulukon luvuissa on otettu huomioon seuraavat oletukset:

- Suunnitelmavuosien lainanotossa on huomioitu tulevien vuosien taloussuunnitelmien mukainen vuosikatteen muutos.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Kirkkonummen kunnan riskiympyrä 2026

Kirkkonummen kunnan riskiympyrä 2026

Riskien hallintakeinot 2026

Riskin todennäköisyys

1

2

3

Riski ja sen todennäköisyys	Hallintakeinot (toimenpiteet)	Vastuu
Haasteet yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	HYTE-neuvottelut koko kunnan osalta ja toimivat yhteistyörakenteet. HYTE-suunnitelma	Kaikki toimialat
Henkilöstön hyvinvointi	Ennakoivat toimenpiteet ja panostukset työhyvinvointiin ePassin muodossa sekä lakisääteistä laajemmilla työterveyspalveluilla. Säännölliset Pulssi-kyselyt, jotta tunnistetaan muutokset hyvinvoinnin kehittämisessä. Johtajapolku ja esihenkilöiden säännöllinen koulutus työhyvinvoinnin keinoista. Työterveysindikaattorien säännöllinen seuranta.	Kaikki toimialat, HR koordinoi
Hyvinvoinnin ongelma, polarisoituminen ja eriytymiskehitys	Laaja viranomaisyhteistyö. Varautumis- ja turvallisuussuunnitelmat.	Kaikki toimialat
Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit	Luonnon monimuotoisuusohjelma ja ilmastobudjetti.	Kuntakehitys
Inflaation ja korkotason nousu	Ennakoiva budjetointi ja Kestävän kuntatalouden ohjelma	Kaikki toimialat
Joukkoliikenteen kehittyminen ja valtion taloudellinen tuki	Aktiivinen edunvalvonta ja neuvottelut HSL:n kanssa ennakoivasti	Kuntakehitys
Kasvava investointiohjelma ja velkaantuneisuus	Ennakoiva budjetointi ja Kestävän kuntatalouden ohjelma	Talous- ja strategiapalvelut
Kiinteistöihin ja infraan kohdistuva korjausvelan kasvu sekä sisäilmaongelmat	Kiinteistöjen korjaus- ja kunnostuksen suunnitelma sekä kiinteistöjen myynti.	Toimitila- ja kunnostuspalvelut
Kunnan elinvoima ja vetovoima sekä asuntotuotanto ja väestönkasvu	Asunto- ja elinkeinopolitiikka ohjelma.	Kaikki toimialat / Kuntakehitys
Kunnan veto- ja pitovoima työnantajana ja henkilöstön saatavuus sekä kunta ja työnantajakuvan huonontuminen	Viestintä, henkilöstöedut, panostus hyvään työarkeen ja johtamiseen	Kaikki toimialat, HR koordinoi
Kyberturvallisuushkien kasvu, jatkuvuuden hallinta ja tietoliikennehäiriöt	Ennakointi, harjoittelu, viestinnät. Varautumissuunnitelmat ja toimintakortit.	Kaikki toimialat
Laaja ja pitkäkestoinen sähkökatkos	Valmiussuunnitelmat ja toimintakortit. Varavalmiut	Kaikki toimialat
Laaja-alainen maastopalo	Valmiussuunnitelmat ja toimintakortit.	Kaikki toimialat
Muutos- ja ennakointikyvykyys	Ennakoivat suunnitelmat (esim. KKO) sekä strateginen osaamisen kehittämisen suunnitelma henkilöstön muutos- ja ennakointikyvykyydelle	Kaikki toimialat, HR koordinoi
Palveluverkkosuunnitelman toteutuminen	Kestävän kuntatalouden ohjelma	Kaikki toimialat
Sotatilanteiden vaikutukset turvallisuuteen ja arjen hallintaan	Valmiussuunnitelma ja -harjoitukset. Valmiussuunnitelma	Kaikki toimialat
Strategian ohjaavuuden ja toimeenpanon haasteet	Valmistelun selkeys ja strategialitääntä päätöksenteossa.	Kaikki toimialat
TE-palveluiden vaikutukset talouteen ja työttömyyden kasvu	Vaikuttavat keinot pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseen.	Kuntakehitys
Terveysturvallisuuden häiriöt	Valmiussuunnitelma ja toimintakortit.	Kaikki toimialat
Uudet ja yllättävät palveluvelvoitteet ja palvelutarpeen kasvu	Ennakointi ja skenaariotyöskentely	Kaikki toimialat
Valtionrahoituksen leikkaukset	Ennakoiva budjetointi ja Kestävän kuntatalouden ohjelma sekä edunvalvonta.	Talous- ja strategiapalvelut
Vesihuollon pitkäkestoinen ja laajamittainen häiriö	Valmiussuunnitelma ja toimintakortit.	Kirkkonummen Vesi
Vesistöjen pilaantuminen	Valmiussuunnitelma sekä viranomaisyhteistyö	Kuntakehitys
Yritysten sijoittumisen haasteet	Markkinointi ja kuntakehitys, elinkeinopalvelujen ja kaavoituksen resurssien varmistaminen.	Kuntakehitys / Elinkeino

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Kunnanvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja kunnan muita toimielimiä.

Talousarvion rakenne

Kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteesta ja sisällöstä säädetään kuntalaissa. Lisäksi Suomen Kuntaliitto antaa talousarvion ja taloussuunnitelman laatimiseen liittyviä ohjeita ja suosituksia. Edellä mainitut ohjeet on otettu huomioon talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä rahoitus- ja investointiosa. Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa ovat toiminnan ohjauksen välineitä. Talousarvion tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan avulla tarkastellaan kunnan kokonaistalouden kehitystä tuloksen muodostuksen ja rahoituksen näkökulmista.

Käyttötalousosan avulla ohjataan kunnan varsinaista toimintaa. Valtuusto päättää, mitkä toiminnalliset kokonaisuudet muodostavat käyttötalousosan tehtävät. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa tehtäväkohtaisesti toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot tehtävien hoitamiseen. Tehtävät esitetään käyttötalousosassa toimialoittain (yhteiset palvelut, sivistyksen toimiala ja yhdyskuntatekniikan toimiala) ja toimielimittäin. Valtuusto voi osoittaa käyttötalousosan tehtävän tai sen osan käyttöön määrärahan ja tuloarvion brutto- tai nettomääräisenä.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelmanmukaisten poistojen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa riittävänä tulorahoituksena kaikkina suunnitelmavuosina. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin, hankkeittain tai tehtävätasolla. Investointiosan tulot ja menot esitetään aina bruttomääräisinä.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoitusosassa kootaan tulorahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen rahavirrat yhteen laskelmaan. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, rahoitusosassa on osoitettava tarvittava rahoitus. Kunta voi kattaa rahoitustarvettaan lainanotolla tai vapauttamalla rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on esitetty omana kokonaisuutena talousarviokirjan lopussa. Liikelaitoksen talousarvio sisältää käyttötalousosan, investointiosan sekä tulos- ja rahoituslaskelman.

Talousarvion yleisperustelut

Talousarvion yleisperustelut ja käyttötalousosan tekstit niiltä osin, kun ne ovat luonteeltaan informatiivisia, eivät ole sitovia. Sen sijaan kaikki toiminnan painopistealueet, tavoitteet ja yksityiskohtaisesti määritellyt tekstit ovat toimielimiä sitovia valtuustoon nähden.

Käyttötalousosa

Kunkin toimielimen tehtävien yhteenlaskettu ulkoisten toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen osalta sitova taso on tuloslaskelman mukainen tilikauden yli-/alijäämä.

Kuntakehityksen HSL-määräraha ja Yhteisten palvelujen työmarkkinatuen kuntaosuuden ovat valtuustoon erikseen sitovia.

Käyttötalousosassa perustelut, toiminnan painopisteet, mahdolliset tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot esitetään toimielimittäin tarkoituksenmukaisella tasolla.

Käyttötalousosan perusteluissa otsikon alla esitetyt "Sitovat toiminnalliset tavoitteet" sekä strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Käyttötalousosan tunnuslukujen olennaisista poikkeamista raportoidaan osavuosisikatsauksissa ja toimintakertomuksessa.

Investointiosa

Investointiosan määrärahoista projektitasolla sitovia ovat:

- ICT-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit
- Muut pitkävaikutteiset menot
- Irtain omaisuus

Hankeryhmätasolla sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- Maa- ja vesialueet
- Liikenneväylät ja puistot
- Liikunta- ja virkistysalueet
- Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
- Osakkeet ja osuudet
- Talonrakentamisen peruskorjaushankkeet

Liikenneväylät ja puistot sekä liikunta- ja virkistysalueet hankeryhmien määrärahaa saa käyttää muihin taloussuunnitelmavuosien hankkeisiin kunnallistekniikan lautakunnan päätöksellä, jos talousarviovuoden jonkin hankkeen toteuttamista ei ole voitu aloittaa.

Talonrakentamisen määrärahat ja tuloarviot ovat hanketasolla sitovia. Mahdolliset hankkeen kokonaiskustannusten ylitystarpeet tulee tuoda valtuustoon etupainotteisesti. Talousarviovuoden osalta myös talonrakennushankkeiden yhteenlaskettu kokonaismääräraha on sitova.

Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen investoinnit ovat sitovia liikelaitostasolla.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosan seuraavat tuloarvioiden sitovuudet:

Antolainauksen lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

Yli talousarviovuoden ulottuvien hankintasopimusten tekeminen

Toimielimet ja viranhaltijat voivat päättää hankintavaltuuksiensa rajoissa yli talousarviovuoden ulottuvista hankintasopimuksista.

- käyttötalousosan hankinnoissa, mikäli hankinta liittyy toimialan tehtäviin ja siihen on varauduttu toimielimen käyttösuunnitelmassa
- investointiosan hankinnoissa yksittäisen talonrakennushankkeen osalta talousarviossa hyväksytyn hankekohtaisen kustannusarvion puitteissa, hankeryhmän ohjeellisessa käyttösuunnitelmassa mainitun yksittäisen hankkeen osalta vuosina 2026–2028 osoitettujen kokonaismäärärahojen puitteissa.

Kunnanhallituksen päättämän leasinglimiitin käyttö 2026

- kunnan ICT-laitteiden, kopiokoneiden / monitoimilaitteiden sekä ajoneuvojen hankinnat rahoitetaan pääsääntöisesti leasingrahoituksella.
- leasinglimiitiksi on vahvistettu em. kohteiden osalta 2 000 000 euroa.
- ajoneuvojen leasinglimiitiksi on vahvistettu 500 000 euroa.
- laitteiden rahoitusta koskeva puitesopimus on kilpailutettu.
- Yhteisten palveluiden talousyksikkö valvoo ja päättää limiitin käytöstä.
- Kiinteistöjen leasingrahoituksesta tehdään erilliset päätökset, joissa todetaan rahoitustarve.

Leasinglimiittiä saa käyttää:

- hankintoihin, jotka aikaisemmin on rahoitettu leasinglimiitin puitteissa
- hankintoihin, jotka ovat tarkoituksenmukaista rahoittaa jatkossa leasingrahoituksella
- Väistötilojen peruskalustamiseen

Hankinnat on suoritettava hankintalain säännösten mukaisesti. Leasingaika on vähintään kolme vuotta tai hankitun hyödykkeen käyttöaika. Leasingaika ei kuitenkaan saa olla lyhyempi kuin hankittavan esineen vastaava poisto-aika.

Kunnanhallitukselle annetut valtuudet

Kunnanhallituksella on oikeus antaa toimialoille määrärahojen käyttöä ja talousarvion täytäntöönpanoa koskevia sitovia ohjeita. Kunnanhallitus oikeutetaan myös taloudellisen tilanteen niin vaatiessa antamaan määrärahojen käyttöä, virkojen ja toimien täyttämistä sekä työsuhteisen henkilöstön palkkaamista rajoittavia määräyksiä.

Kuntatalouden vuosikello

joulu-tammikuu	Lautakuntien käyttösuunnitelmat eli yksityiskohtaisempi budjetin jako
maalis-toukokuu	Tilinpäätöksen hyväksyminen (ltk->kh->kv)
huhti-toukokuu	Tarkastuslautakunnan arviointikertomus kunnanvaltuustoon
kuukausittain 3–11 kk	Talouden toteutumistilanneraportit ja ennusteet toimielimille (ltk, kh)
toukokuu	Kunnanhallitus päättää seuraavan vuoden talousarvion kehystavoitteet
touko-kesäkuu	Osavuositarkastus I: tavoitteiden ja talouden toteumaraportti huhtikuulta (ltk, kh, kv)
syys-lokakuu	Osavuositarkastus II: tavoitteiden ja talouden toteumaraportti elokuulta (ltk, kh, kv)
syyskuu	Lautakuntien talousarvioesitykset
loka-marraskuu	Kunnanhallituksen talousarviokäsittely
marraskuun puoliväli	Veroprosenttien ja talousarvioesityksen päättäminen kunnanvaltuustossa

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteutumista seurataan raportoinnilla. Lisäksi talous- ja verotietojen raportointia käsitellään kuukausittain kunnanhallituksessa helmi- tai maaliskuun tiedoista alkaen pois lukien kesätauko. Kuntatason raportoinnista vastaa kunnanhallitus, joka toimielinten raporttien perusteella laatii kaksi osavuositarkastusta tilanteista 30.4. ja 31.8. kunnanvaltuustolle ja tilinpäätökseen kuuluvan toimintakertomuksen. Näissä seurataan taloudellisen tuloksen, toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista.

Kunnanhallitus päättää kunnan toimielinten raportoinnista sekä tarvittaessa yksityiskohtaisemmasta talouden ja toiminnan raportoinnista. Kukin toimielin päättää käyttösuunnitelmassaan, miten vastuuhenkilöiden tulee tilivuoden aikana raportoida toimielimelle talousarvion toteutumisesta.

Kirkkonummen kunnan konserni

Konserniin kuuluvat kunnan oman toiminnan lisäksi kolme tytäryhtiötä, joissa kunnan päätösvalta on yli 50 %.

Tytäryhtiöt

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy on Kirkkonummen kunnan omistama yleishyödyllinen vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimintaperiaatteena on ylläpitää ja rakennuttaa laadukkaita ja edullisia vuokra-asuntoja, joissa asuvilla on viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö tarpeellisine palveluineen. Asunnot on rakennettu pääasiassa aravalainoilla ja kunnan takauksilla.

Olennaiset vastuullisuusteemat

Olemme tarkastelleet yrityksemme toimintaympäristöä, siihen liittyviä megatrendejä sekä sidosryhmiemme odotuksia. Näiden lähtökohtien pohjalta olemme tunnistaneet meille kolme tärkeintä teemaa: kohti hiilineutraaliutta, luotettava vuokranantaja ja

läpinäkyvä toimija. Vastuullisuustyömme rakentuu näiden teemojen ympärille. Olemme määritelleet näille teemoille tavoitteet, jotta pystymme edistämään vastuullisuustyötämme pitkäjänteisesti. Tavoitteet ja mittarit on koottu seuraavalle sivulle.

Kohti hiilineutraaliutta

Rakennamme tuleville sukupolville taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää kuntaa. Edistämme materiaalien vastuullista käyttöä ja kulutusta kiertotalouden keinoin.

Luotettava vuokranantaja

Tarjoamme kohtuuhintaisia koteja kaikille taustasta riippumatta. Pidämme henkilöstöämme ja asukkaamme tyytyväisenä ja huolehdimme turvallisuudesta. Viestimme avoimesti ja selkeästi kaikille sidosryhmiemme. Huolehdimme toimintamme jatkuvuudesta pitämällä liiketoimintamme kannattavana.

Läpinäkyvä toimija

Toimimme luotettavasti ja vastuullisesti. Toimintamme on eettistä ja huolehdimme reilusta liiketoiminnasta. Tuotamme yhteiskunnallista lisäarvoa.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinti

Kirkkonummen kunta omistaa 59,2 % Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinnin osakekannasta. Yhtiö omistaa Ervastintie 9:ssä sijaitsevan pysäköintitalon.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Pankkitalo

Kirkkonummen kunta omistaa 100 % kiinteistöstä.

Kirkkonummen Vuokra-asunnot sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
Edistetään julkisessa rakentamisessa toimenpiteitä CO2-päästöjen vähentämiseksi2- Puurakentamisen määrä ja hiilijalanjäljen arvioiminen ja arvioinnin kehittäminen	Juhlakallio puukerrostalohankkeen rakentaminen on käynnissä. Seuraava uudiskohdehanke Veikkolassa on suunnittelussa. KV-A:lla on 2 voimalaa, aurinkokennoista.	Juhlakallion hanke valmistuu 06/2026, jonka jälkeen alkaa	Kirkkonummen Vuokra-asunnot
Käyttöaste 98 %	Käyttöaste 31.8. oli 92 %	Nostetaan käyttöaste tavoitteeseen 98 %	Kirkkonummen Vuokra-asunnot
KV-A Oy / Oikea-aikaiset peruskorjaukset mahdollistavan kassavirran turvaamisen.	Korjauslisävuokra 0,9 €/kk neliöltä mahdollistaa peruskorjaukset niin, että maksuvalmius on turvattu	Varken (ent.ARA) rahoituksen alasajo aiheuttaa haasteita isojen hankkeiden rahoitukselle. Selvitetään muita rahoituslähteitä.	Kirkkonummen Vuokra-asunnot

Kirkkonummen Vuokra-asunnot riskienhallinta

Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
Strateginen riski	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo-rahoituksen riittävyyteen kuten lainojen lyhennysten ja korkotason nousu	Hillitään velanottoa ja varmistetaan, että talous kestää koron- ja palvelumaksujen sekä lainojen lyhennysten noususkenaariot.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
Taloudellinen riski	Rahoituksen ja palvelujen kustannusten nousu	Riittävä tonttitarjonta kunnalta. Turvaamme rahoituksen saatavuuden ja ennakoitavuuden sekä säilytämme matalan ja riskittömän kustannustason. Uusi puukerrostalo hanke, Juhlakallio käynnistyi 04/2025 Teemme koko ajan korjausohjelmamme mukaisia kunnossapito- ja korjaustöitä, varmistamme näin vuokrattavuuden sekä arvon säilymisen. Kiinteistöjen kehittämiseen panostamme koko ajan. Varmistetaan kustannusten ennustettavuutta.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan yhteenveto

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tarkastuslautakunta					
Kulut	-77 266	-93 000	-96 000	-96 000	-96 000
Kate	-77 266	-93 000	-96 000	-96 000	-96 000
Keskusvaalilautakunta					
Tuotot	212 076	70 000	0	70 000	0
Kulut	- 453 603	- 412 207	-13 000	- 210 714	-13 000
Kate	- 241 527	- 342 207	-13 000	- 140 714	-13 000
Kunnanvaltuusto					
Kulut	- 257 163	- 265 223	- 259 253	- 265 182	- 269 180
Kate	- 257 163	- 265 223	- 259 253	- 265 182	- 269 180
Kunnanhallitus					
Tuotot	2 836 408	1 778 600	2 515 500	2 515 500	2 515 500
Kulut	-14 358 092	-14 267 532	-14 845 178	-15 039 437	-15 170 441
josta työmarkkinatuen kuntaosuus	-2 838 378	- 3 196 000	-4 300 000	-4 300 000	-4 300 000
Kate	-11 521 684	-12 488 932	-12 329 678	-12 523 937	-12 654 941
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta					
Tuotot	1 746 534	1 503 155	1 502 683	1 502 683	1 502 683
Kulut	-9 025 796	-9 721 924	-10 126 677	-10 187 865	-10 382 179
Kate	-7 279 262	-8 218 769	-8 623 994	-8 685 182	-8 879 496
Suomenkielinen kasvat- ja koulutuslautakunta					
Tuotot	4 994 266	4 369 411	4 702 751	4 702 751	4 702 751
Kulut	-59 917 278	-64 711 436	-66 263 871	-68 310 437	-69 640 984
Kate	-54 923 012	-60 342 025	-61 561 120	-63 607 686	-64 938 233
Ruotsinkielinen kasvat- ja koulutuslautakunta					
Tuotot	1 211 373	1 041 563	1 077 654	1 077 654	1 077 654
Kulut	-14 296 407	-16 840 510	-16 001 837	-16 078 745	-16 395 160
Kate	-13 085 034	-15 798 947	-14 924 183	-15 001 091	-15 317 506
Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta					
Tuotot	473 733	2 860 486	3 322 209	3 381 151	3 415 394
Kulut	- 366 806	-6 341 000	-6 935 192	-7 063 379	-7 143 078
Kate	106 927	-3 480 514	-3 612 983	-3 682 228	-3 727 684
Vesi-liikelaitoksen johtokunta					
Tuotot	10 585 740	11 949 010	12 932 000	15 435 000	17 051 000
Kulut	-7 652 132	-8 058 159	-9 198 278	-9 475 132	-9 848 156
Kate	2 933 607	3 890 851	3 733 722	5 959 868	7 202 844
Kuntakehityksen lautakunta					
Tuotot	1 974 254	1 932 000	2 109 500	2 109 500	2 109 500
Kulut	-15 890 001	-18 719 594	-17 645 614	-17 700 516	-17 315 868
josta HSL-kulut	-6 732 538	-9 067 000	-7 800 000	-7 800 000	-7 300 000
Kate	-13 915 748	-16 787 594	-15 536 114	-15 591 016	-15 206 368
Rakennus- ja ympäristölautakunta					
Tuotot	1 103 603	890 000	940 000	940 000	940 000
Kulut	-1 612 844	-1 697 941	-1 768 538	-1 800 989	-1 830 924
Kate	- 501 040	- 807 941	- 828 538	- 860 989	- 890 924
Toimitilapalvelujen lautakunta					
Tuotot	3 801 811	3 898 827	3 910 671	3 910 671	3 910 671
Kulut	-24 234 167	-27 971 729	-27 578 545	-27 837 440	-28 012 031
Kate	-20 432 356	-24 072 902	-23 667 874	-23 926 769	-24 101 360
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	28 939 798	30 293 052	33 012 968	35 644 910	37 225 153
Kulut	- 148 141 556	- 169 100 255	- 171 184 677	- 174 065 836	- 176 117 001
Kate	- 119 193 558	- 138 807 203	- 138 171 709	- 138 420 926	- 138 891 848

Henkilöstösuunnitelma toimielimittäin

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yhteiset palvelut	71,91	67,97	67,38	67,38	67,38
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	130,93	144,44	146,44	146,44	146,44
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	902,77	910,41	918,33	918,33	918,33
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	190,04	195,38	204,48	204,48	204,48
Kuntakehityksen lautakunta	56,39	60,50	64,00	64,00	64,00
Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta	-	57,00	57,00	57,00	57,00
Rakennus- ja ympäristölautakunta	15,34	15,20	15,70	15,70	15,70
Toimitilapalvelujen lautakunta	141,26	146	142	140	137
Kirkkonummen vesi	27,00	27,00	27,00	27,00	28,00
Kunta yhteensä	1535,64	1623,9	1644,83	1642,83	1640,83

Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	3 048 484	1 848 600	2 515 500	2 585 500	2 515 500
Myyntituotot	1 420 553	1 043 600	1 813 600	1 883 600	1 813 600
Tuet ja avustukset	1 579 412	679 000	594 000	594 000	594 000
Muut toimintatuotot	48 519	126 000	107 900	107 900	107 900
Toimintakulut	-15 146 124	-15 037 962	-15 213 431	-15 611 333	-15 548 621
Henkilöstökulut	-5 542 796	-5 890 828	-5 238 531	-5 595 733	-5 573 721
Palkat ja palkkiot	-4 614 030	-4 834 389	-4 328 967	-4 635 670	-4 605 576
Henkilösivukulut	- 928 766	-1 056 439	- 909 564	- 960 063	- 968 145
Palvelujen ostot	-5 276 642	-5 274 301	-5 091 150	-5 114 850	-5 091 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 175 696	-99 917	- 117 050	- 134 050	- 117 050
Avustukset	-3 804 884	-3 532 000	-4 520 000	-4 520 000	-4 520 000
Muut toimintakulut	- 346 106	- 240 916	- 246 700	- 246 700	- 246 700
 Toimintakate	 -12 097 640	 -13 189 362	 -12 697 931	 -13 025 833	 -13 033 121
 <i>Sisäiset tuotot yhteensä</i>	 33 159	 0	 0	 0	 0
<i>Sisäiset menot yhteensä</i>	<i>-1 084 721</i>	<i>-1 097 205</i>	<i>-1 061 123</i>	<i>-1 061 122</i>	<i>-1 061 122</i>
joista:					
Puhtauspalvelut	-67 203	-66 758	-75 107	-75 107	-75 107
Rakennusten vuokrat	- 976 203	-1 030 447	- 986 016	- 986 015	- 986 015
Ravituspalvelut	-8 774	0	0	0	0
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 294	- 318	- 301	- 306	- 304

Erittely

Luottamushenkilöorganisaatio	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	125 955	70 000	0	70 000	0
Ulkoiset toimintamenot	-2 032 124	-1 766 509	-1 350 760	-1 562 796	-1 374 740
Toimintakate	-1 906 169	-1 696 509	-1 350 760	-1 492 796	-1 374 740
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-8 677</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Viranhaltijaorganisaatio	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	2 922 529	1 778 600	2 515 500	2 515 500	2 515 500
Ulkoiset toimintamenot	-10 275 622	-10 075 453	-9 562 671	-9 748 537	-9 873 881
Toimintakate	-7 353 093	-8 296 853	-7 047 171	-7 233 037	-7 358 381
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>33 159</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-1 076 044</i>	<i>-1 097 205</i>	<i>-1 061 123</i>	<i>-1 061 122</i>	<i>-1 061 122</i>

Työmarkkinatuen kuntaosuus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintamenot	-2 838 378	-3 196 000	-4 300 000	-4 300 000	-4 300 000
Toimintakate	-2 838 378	-3 196 000	-4 300 000	-4 300 000	-4 300 000

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa kuntalain mukaisesti.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (kuntalaki 121 §).

Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös (kuntalaki 123 §).

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien valmisteluista ja käytännön järjestelyistä sekä suorittaa vaalilain mukaiset tehtävät. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii myös äänten laskemisesta ja vaalien tuloksen vahvistamisesta. Vuonna 2026 ei ole suunniteltu toimitettavaksi minkäänlaisia vaaleja. Seuraavaksi aikataulun mukaan vuorossa on eduskuntavaalit vuonna 2027.

Viranhaltijaorganisaatio

Yhteisten palvelujen tehtävänä on tukea toimialojen tuloksellista toimintaa, ohjata ja seurata tavoitteiden toteutumista, antaa asiantuntijapalveluita kunnan päätöksenteon ja johtamisen tueksi, vastata kunnan strategisesta suunnittelusta sekä huolehtia kunnanvaltuuston, ryhmäpuheenjohtajiston, kunnanhallituksen, henkilöstöjaoston, työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunnan, vaikuttamistoimielinten sekä keskusvaalilautakunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Yhteisissä palveluissa tuotetaan erilaisia hallinto- ja tukipalveluja, talous- ja hankintapalveluja sekä henkilöstöpalveluja. Tämän lisäksi yhteiset palvelut vastaa kotouttamisen palvelujen ohjauksesta.

Yhteisiä palveluita johtaa hallintojohtaja. Hallintojohtaja johtaa kunnan yleistä hallintoa ja vastaa kunnan hallinnon tehokkaasta ja tuloksellisesta toiminnasta sekä hallinnon kokonaisvaltaisesta kehittämisestä.

Yhteisten palveluiden esikunnassa tuotetaan oikeudellista edunvalvontaa ja asiantuntijapalveluita sekä kuntatasoista viestinnän ja markkinoinnin palveluja ja niiden ohjausta. Lisäksi esikuntaan on sijoitettu kunnan asumisneuvonnan palvelut.

Tietopalveluilla on neljä päätehtävää: päätöksenteon tuki, tiedonhallinta (aikaisemmin asiakirjahallinto), käännöspalvelut sekä vaalien järjestäminen. Päätöksenteon tuki sisältää toimielinvalmistelun ja viranhaltijoiden päätöksenteon tukemisen. Tiedonhallinta tarjoaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa sekä asianhallinta- ja päätöksentekojärjestelmä Luotsin tukea päätöksentekoa varten. Käännöspalvelut turvaavat päätöksenteon ja viestinnän suomeksi, ruotsiksi ja mahdollisuuksien mukaan englanniksi. Tietopalveluiden henkilöstö koordinoi keskusvaalilautakunnan alaisuudessa vaalien järjestämisen käytännön toimintaa.

Henkilöstöpalvelut vastaa kaikista henkilöstöön liittyvistä palveluista, niiden toteutuksesta ja kehityksestä. Palvelut koostuvat neljästä osa-alueesta:

1) Palvelussuhteen elinkaaren henkilöstöjärjestelmät, prosessit ja tuki kunnan esihenkilöille ja henkilöstölle 2) Palkkapalvelut 3) Työhyvinvoinnin, -suojelun ja -turvallisuuden palvelut 4) Yhteistoimintapalvelut

Talous- ja strategiapalvelut vastaa keskitetystä taloushallinnon palveluista, hankintatoimen palveluista ja ohjauksesta sekä strategiapalveluista. Palveluryhmä tukee, ohjeistaa ja kouluttaa toimialojen henkilökuntaa talous- ja hankinta-asioissa. Talouspalvelut huolehtii maksuvalmiudesta, ohjaa talouden suunnittelua ja seurantaa sekä kehittää talousjärjestelmiä ja -prosesseja. Hankintapalvelut vastaa hankintojen suunnittelusta, kilpailutuksesta, toteuttamisesta ja seurannasta sekä hankintatoimen kehittämisestä. Strategiapalvelut vastaa kuntastrategian valmistelusta ja sen toimeenpanon ohjauksesta ja seurannasta sisältäen kuntatasoisen tietojohdamisen kehittämisen. Lisäksi strategiapalveluihin kuuluvat mm. kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen ohjaus, järjestöyhteistyön periaatteiden kuntatasoinen koordinointi sekä kestävä kasvun ja vastuullisuuden tavoitteiden edistämisen koordinointi.

ICT-, turvallisuus- ja asiointipalvelut vastaa kunnan ICT-palvelujen järjestämisestä, turvallisuudesta ja varautumisesta, keskitetyistä asiointipalveluista sekä lähettipalveluista. Palveluryhmä ylläpitää ja kehittää tietojärjestelmiä sekä huolehtii tietoturvalisistä ympäristöstä järjestelmien, tiedon, henkilöstön sekä luottamushenkilöiden ja kuntalaisten osalta.

Asiointin osalta palveluryhmä toimii keskeisenä yhteytenä asiakasrajapinnassa kunnantalolla, kunnan ja kuntalaisten välillä.

Turvallisuuden ja varautumisen osalta palveluryhmä toteuttaa kiinteistöturvallisuutta ja varautuu sisäisen turvallisuuden häiriöihin niin suunnittelulla kuin kunnan eri toimijoita tukemalla sekä suunnittelemalla kunnan varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Sisäinen tarkastus Kunta palkkasi yhteisen sisäisen tarkastajan Vihdin kunnan kanssa vuonna 2024. Kirkkonummen osuus työpanoksesta on 60 %. Sisäinen tarkastaja tukee organisaation kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan. Hänen työnsä kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin.

Kotoutumisen palvelut ja Ohjaamo-toiminta

Työllisyysalue vastaa kunnan vastuulla olevien kotoutumiseen liittyvien operatiivisten palveluiden tuottamisesta kuten myös Ohjaamo-toiminnasta. Ohjaamo on alle 30-vuotiaille suunnattu matalan kynnyksen toiminta, jossa nuoria tuetaan ja ohjataan mm. työelämään ja opiskeluun. Palvelujen ohjaus kuuluu yhteisten palveluiden vastuulle.

Kotoutumisen palveluihin on lisätty tuloja 0,81 milj. euroa koska laskennallinen korvaus arvioidaan vuonna 2026 olevan 1,7 milj. euroa.

Avustukset ja muut erikseen sitovat määrärahat

Nuorten kesätyöllistämiseen on varattu yhteensä 194 000 euroa, joka jakautuu yritysten kesäseteleihin (60 000 euroa) ja kunnan palkkakuluihin (134 000 euroa sivukuluineen). Tähän sisältyy myös kesän ajaksi palkattavat korkeakouluharjoittelijat.

Maahanmuuttajien integroimista edistävään kotouttamisavustukseen on varattu 35 000 euroa. Kunnanhallitus päättää avustuksen myöntämisen kriteereistä sekä avustuspäämääränsä käytön vaikuttavuuden seurannasta ja raportoinnista.

Veikkolan vesistöhankeeseen on varattu 50 000 sekä jätevesineuvontaan 5 000 euroa.

Kunnanhallituksen järjestöavustuksiin on varattu 10 000 euroa ja muihin avustuskohteisiin 20 000 euroa. HYTE-avustuksiin on varattu 20 000.

Kunnanvaltuustoon nähden erikseen sitova määräraha

Työmarkkinatuen kuntaosuusmenoihin on varattu 4,3 milj. euroa valtion ennustelaskelmien mukaan. Määrärahaa on lisätty 1,1 milj. euroa talousarvioon 2025 verrattuna, koska vuoden 2025 elokuun toteuma on jo 3,0 milj. euroa.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan kehittämisessä korostuvat yhteistyö ja vuorovaikutus toimialojen kanssa keskeisten ohjaus- ja tukiprosessien yhtenäistämiseksi sekä työnjaon ja roolien selkeyttämiseksi. Lisäksi palvelujen kehittämistä edistetään palveluryhmäkohtaisten kehittämisen suunnitelmien mukaisesti huomioiden kestävän kuntatalouden ohjelma ja strategisen kehittämisen suunnitelma.

Uusi HR järjestelmäkokonaisuus otetaan käyttöön huhtikuussa, mahdollistaen henkilöstöprosessien digitalisoinnin sekä henkilöstön osaamisen ja sen kehittämisen systemaattisen hallinnan. Henkilöstön osaamiskartoitus on käytettävissä syksyllä 2026, mahdollistaen 2027 henkilöstösuunnittelun kompetenssipohjaisesti.

Talous- ja strategiapalveluissa huomioidaan sidosyksikkölainsäädännön mahdollisten muutosten vaikutukset toimintaan, tuetaan kuntastrategian päivityksen prosessia ja panostetaan erityisesti tiedolla johtamisen prosesseihin.

Kunnan tietohallinnon toimintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti siten, että toiminnan painopistettä tullaan muuttamaan entistä enemmän palvelujen tuotannosta niiden järjestämiseen. Vuonna 2026 kilpailutetaan tietoliikenne, konesalipalvelut ja perustietotekniikan järjestäminen sekä optiona käyttäjätuki.

Sen lisäksi kunnassa otetaan käyttöön sähköinen arkisto ja kunnan verkkosivujen uudistaminen käynnistetään.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kuntatalouden tasapainotavoitteet huomioiden yhteiset palvelut ohjaa ja tukee toimialoja kestävän kuntatalouden ohjelman sekä strategisen kehittämisen suunnitelman laatimisessa ja seuraa niiden toimeenpanoa.

Hankintalain muutosvalmistelu on vireillä, jossa sidosyksikköjä koskevaa lainsäädäntöä ollaan muuttamassa. Tätä ennakoiden kunnan taloushallinnon palvelut sisältäen perintäpalvelut, joita Numera Palvelut Oy on tuottanut, on myyty yksityiselle toimijalle. Tämä velvoittaa kilpailuttamaan ko. palvelut. Lisäksi lainsäädännön muutosvalmistelut ovat vaikuttaneet uudelleenjärjestelyyn Tieran palvelujen järjestämiseen, jolta kunta on hankkinut tietohallinnon palveluita.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi.	Tavoite: Kunnan keskeiset ohjaus- ja tukiprosessit toimivat yhtenäisesti ja selkeästi. Toimenpiteet: Jatketaan keskeisten ohjaus- ja tukiprosessien yhteensovittamista toimialojen kanssa. Prosesseihin liittyvät roolit ja vastuut selkeytetään ja vahvistetaan asiakaslähtöisyyttä prosessien suunnittelussa ja toteutuksessa. Mittarit: 1. Toimialojen arvioima ohjaus- ja tukiprosessien toimivuus ja roolien selkeys. 2. Yhteisten palveluiden itsearviointi ohjaus- ja tukiprosessien selkeydestä, yhtenäisyydestä ja asiakaslähtöisyydestä sekä palveluryhmien välinen arvio prosessien toimivuudesta.	Hallintojohtaja
Henkilöstömme voi hyvin ja kehittää osaamistaan tulevaisuustietoisesti.	Tavoite 1. Henkilöstön osaaminen vahvistuu. Toimenpide: Henkilöstö osallistuu suunnitelmallisesti koulutuksiin, jotka tukevat yksilöllisiä kehityssuunnitelmia ja organisaation strategisia osaamistarpeita. Mittari: Koulutuksiin osallistumisen aste ja henkilöstökysely: koettu osaamisen kehitys Tavoite 2. Asiakaskeskeinen toimintatapa kehittyy. Toimenpide: Henkilöstölle suunnitellaan ja järjestetään asiakaskeskeiseen toimintatapaan liittyvä koulutus. Mittari: Koulutus on järjestetty kyllä/ei Tavoite 3. Esihenkilötyö tukee työhyvinvointia ja tehokasta toimintaa. Toimenpide: Kehitetään esihenkilövalmiuksia valmennusten ja tuen avulla. Mittari: Henkilöstökysely: työtyytyväisyys	Hallintojohtaja
Edistämme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista huomioimalla eri väestöryhmien tarpeet.	Tavoite 1: Hyvät väestösuhteet. Tavoite 2: Eri kieliryhmien palvelutarpeista on kerätty tieto. Toimenpide: Vuonna 2026 järjestetään Kotona Kirkkonummella -tilaisuuksia vähintään 5 kappaletta, joissa kussakin vähintään 20 osallistujaa. Tilaisuuksissa tehdään arviointi kieliryhmien tavoittamisesta ja palvelutarpeesta. Mittari: järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja osallistuneiden määrä. Tilaisuuksien tiedonkeruu. Tavoite 3: Tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus ohjaavat toimintaamme. Toimenpide: Vuoden 2026 alun aikana kehitetään mittaristo kotoutumisen mittaamiseen ja mittaristoa kehitetään saatavilla olevan tiedon mukaan. Mittari: mittaristo tehty kyllä/ei.	Työllisuusaluejohtaja
Kunta on lapsi-, nuori- ja ikäystävällinen sekä yhteisöllinen asuinpaikka.	Tavoite: Tavoitettujen nuorten määrän lisääminen. Toimenpide: Ohjaamotoiminnan markkinointi nuorille eri tavoin ja erityisesti yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden kanssa. Uusien palvelu- ja toimintamuotojen toteuttaminen tarvittaessa. Lisätään nuorten tapaamiskertoja vähintään 20 % vuoden 2025 tasosta. (1–8/2025 620 yksilötapaamista, 656 henkilöä ryhmätapaamisten kautta, yhteensä 1276 henkeä). Mittari: tavoitettujen (tapaamisiin osallistuvien) nuorten määrä.	Työllisuusaluejohtaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yhteiset palvelut	71,91	67,97	67,38	67,38	67,38

Määräaikaisen graafikon toimi muutetaan vakituiseksi, ei vaikutusta HTV:een eikä määrärahoihin.

Investoinnit

Investointikohde	TA 2026
Sähköinen arkisto: kunta on tiedonhallintalain (906/2019) mukaan velvollinen säilyttämään tietoaineistot (myös pysyvästi arkistoitavat) sähköisesti.	50 000
Taloushallinnon palvelujen ja järjestelmien kilpailuttaminen.	50 000
Verkkosivuston kirkkonummi.fi sisältökonseptointi ja asiakaslähtöinen uudistaminen palvelumuotoilun keinoin.	40 000
HR-järjestelmäkokonaisuuden vaihe II; Järjestelmien ja digitalisoitujen prosessien testaus tammi-maaliskuu, koko henkilöstön koulutus maaliskuu, käyttöönotto 1.4.2026. Vanhojen järjestelmien varakäyttö ja alasajo 2–6 kk käyttöönoton jälkeen.	150 000
Perustietotekniikan kehittäminen pitää sisällään tietoliikenteen verkkoineen ja laitteineen, konesalipalveluiden ja laitteiden elinkaaren hallinnan kilpailutukset.	150 000
Yhteensä	440 000

Sivistyksen toimiala

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistyksen toimiala

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	7 952 174	6 914 129	7 283 088	7 283 088	7 283 088
Myyntituotot	2 065 737	1 748 651	2 196 487	2 196 487	2 196 487
Maksutuotot	3 905 980	3 744 561	3 682 853	3 682 853	3 682 853
Tuet ja avustukset	1 731 025	1 190 719	1 174 022	1 174 022	1 174 022
Muut toimintatuotot	249 433	230 198	229 726	229 726	229 726
Toimintakulut	-83 239 482	-91 273 870	-92 392 385	-94 577 047	-96 418 323
Henkilöstökulut	-66 079 842	-70 036 201	-71 356 181	-73 650 843	-75 492 119
Palkat ja palkkiot	-53 907 427	-56 030 345	-57 860 107	-59 713 030	-61 205 866
Henkilösivukulut	-12 172 414	-14 005 856	-13 496 074	-13 937 813	-14 286 253
Palvelujen ostot	-12 090 278	-13 467 588	-13 717 340	-13 707 340	-13 707 340
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 334 324	-4 670 965	-4 444 374	-4 394 374	-4 394 374
Avustukset	-1 665 309	-2 042 864	-1 642 864	-1 642 864	-1 642 864
Muut toimintakulut	-1 069 729	-1 056 252	-1 181 626	-1 181 626	-1 181 626
Toimintakate	-75 287 308	-84 359 741	-85 109 297	-87 293 959	-89 135 235
<i>Sisäiset tuotot yhteensä</i>	209 605	0	0	0	0
<i>Sisäiset menot yhteensä</i>	-32 431 052	-33 493 329	-31 620 076	-31 620 076	-31 620 076
joista:					
Puhtauspalvelut	-2 829 483	-2 910 438	-2 804 443	-2 804 443	-2 804 443
Rakennusten vuokrat	-9 413 898	-22 995 497	-20 997 620	-20 997 620	-20 997 620
Ravitsemuspalvelut	-5 447 118	-6 471 994	-6 702 613	-6 702 613	-6 702 613
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 829	-2 035	-2 017	-2 054	-2 081

Sivistyksen toimialan tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta.

Kolmena vuoden 2026 tärkeimpänä sivistyksen toimintaan ja talouteen liittyvänä muutostekijänä voidaan tunnistaa 1) toimintaympäristön muutos erityisesti väestörakenteen osalta 2) palveluja koskevat lainsäädännölliset ja muut valtionohjauksen muutokset sekä 3) valtionrahoituksen sekä yleisen kuntien taloustilanteen ja kustannuskehityksen muutokset. Näillä kaikilla kolmella tekijällä on moninaisia vaikutuksia sekä palvelujen tuottamiseen että toimialan talouteen.

Valmistautuminen juhluvuoteen 2030 tulee olemaan sivistyksen toimialan tärkeä kehittämisteema jo vuoden 2026 toiminnan ja osin taloudenkin kannalta. Osana yhteisöllisen ja elävän Kirkkonummen vahvistamista vapaa-aikapalvelut on käynnistänyt tulevan juhluvuoden kuntatasoisen suunnittelun. Kohti 700-juhluvuotta -teeman kärjessä tulee olemaan kuntalaisten aktiivinen osallistuminen juhluvuoteen sekä tekijöinä että kokijoina.

Toimintaympäristön muutokset

Kirkkonummen kunnan väestörakenteen muutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriyhmien osuuden kasvaminen – ovat haastaneet sivistyksen toimialaa pitkäjänteiseen kehittämiseen jo usean vuoden ajan. Muutos sekä ikäryhmien että kieli- ja kulttuuriyhmien osalta on edennyt odotetusti myös vuoden 2025 aikana. Elokuun 2025 lopussa koko kunnan väestöstä vieraskielisiä oli 13,6 % (136 äidinkieltä, 260 kansalaisuutta tai kansalaisuusyhdistelmää). Osuus kasvoi edellisvuodesta 0,6 prosenttiyksiköllä.

Sivistyksen palveluissa muutos näkyy selvästi. Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista jo kolmasosa puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia (elokuun 2025 tilanne 28,3 %). Lukuvuoden 2025–2026 alussa

vieraskielisten oppilaiden määrä suomenkielisessä opetuksessa oli 16,8 % ja ruotsinkielisessä opetuksessa 1,7 %. Kunnan uusimman, kesäkuussa 2025 saadun ennusteen mukaan vieraskielisen väestön määrä tulee jatkamaan kasvuaan, ja vuoteen 2040 osuus koko väestöstä saavuttaisi jo viidesosan tason (19,9 %, lisäys vuodesta 2024 yhteensä 4000 henkilöä) [1].

Vieraskielisen väestön määrä ja suhteellisen osuuden kasvu vahvistavat tarvetta kehittää sivistyksen palvelujen kieli- ja kulttuuritietoisuutta sekä saavutettavuutta niin lasten, nuorten kuin aikuisväestönkin palvelujen osalta. Vapaa-aikapalveluita muutos koskettaa päivittäin, ja henkilöstön osaamista sekä palvelutarjontaa kehitetään erityisesti saavutettavuuden ja inklusiivisen yhteisön näkökulmista. Sivistyspalvelujen yhteistyö kunnan kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen kanssa on myös noussut entistä tärkeämpään rooliin. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta muutos on lisännyt tarvetta kieli- ja kulttuuriryhmien opettajien tuomalle osaamiselle. Myös suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä oman äidinkielen opetuksen tarve tulee jatkossa edelleen kasvamaan. Oppilaan oman äidinkielen opetukseen osallistuu lukuvuonna 2025–2026 jo 325 oppilasta, ja tätä opetusta järjestetään 14 kielellä. Eniten oppilaita on venäjän, viron, ukrainan, englannin, espanjan, albanian ja saksan kielten ryhmissä.

Vaativaa erityistä tukea, esimerkiksi toiminta-alueittain järjestettävää opetusta, tarvitsevien lasten määrä on niinkään kasvanut kouluissamme kolmen viimeisimmän lukuvuoden aikana.

2010-luvulla alkanut syntyvyyden jyrkkä lasku näyttää kunnassa taittuneen, ja näin ollen myös 0–6 vuotiaiden lasten määrän vähentyminen (31.8.2024 lukumäärä 2701, 31.8.2025 lukumäärä 2710). Vuoden 2024 aikana suomenkielisen varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousi peräti 1,5 prosenttiyksikköä ja saavutti 75 % tason. Kun Kirkkonummen tilannetta verrataan Espooseen ja muihin naapurikuntiin, on realistista ennakoida osallistumisasteen nousun jatkuvan edelleen. Tämä kehitys tulee lisäämään erityisesti suomenkielisen varhaiskasvatuksen palvelujen tarvetta. Ruotsinkielisten palvelujen osalta osallistumisaste on vakiintunut korkealle tasolle (91 %, TP2024).

Vaikka vieraskielisten oppilaiden määrä suomenkielisessä perusopetuksessa on kasvanut, on sivistyksen toimialan varauduttava kokonaisoppilasmäärän laskuun. Ennakoarvion mukaan oppilasmäärä tulee laskemaan noin sadalla oppilaalla vuodessa. Lukuvuoden 2025–2026 alussa Kirkkonummen suomenkielisissä peruskouluissa opiskeli 143 oppilasta vähemmän kuin vuotta aiemmin, ruotsinkielisten koulujen oppilasmäärän vähenemä oli 10. Uusimman ennusteen mukaan koko peruskouluikäisten ryhmä tulee olemaan pienimmillään 2030-luvun alussa, johon mennessä ko. ikäryhmän koko pienenee 640 oppilaalla [2]. Oppilasmäärän odotetun vähenemisen vuoksi opetuksen palveluryhmissä jatketaan koulujen virkarakenteiden ennakoivaa suunnittelua: virkojen mahdollisia siirtoja yksiköiden välillä tai täyttämättä jättämistä palvelutarpeen vähenemistä vastaavalla tavalla.

Ikäihmisten määrän ja suhteellisen osuuden lisääntyminen kasvattaa edelleen vapaa-aikapalvelujen kysyntää. Erityisesti päiväaikaisen ohjatun toiminnan kysyntä on kasvanut tasaisesti. Vapaa-aikapalvelut onkin ottanut keskeiseksi kehittämisen painopisteeksi palvelujen saavutettavuuden eri väestöryhmien näkökulmista. Olennaisen tärkeäksi nähdään vapaa-aikapalvelujen rooli tilojen, paikkojen ja palvelujen tarjoajana niin, että jokainen kuntalainen voi tulla kohdatuksi ja kohdata itse muita. Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä tulee vuonna 2026 tule olemaan Kirkkonummen 700-vuotisjuhlavuoden valmistelu: juhlavuoden konseptointi, eri kohderyhmien osallisuuden suunnittelu sekä rahoitushakuihin valmistautuminen koko kunnan yhteisenä työnä. Olennainen askel kohti juhlavuotta otetaan Sivistyksen talo Lyyran avautumisen myötä tammikuussa 2027. Vuoden 2026 aikana ajankohtaista tulee olemaan siten Lyyra-salin profilointi, sen käytön ja vuokrauksen periaatteet sekä ohjelmistosuunnittelu. Myös lukiodien markkinointiin tullaan kiinnittämään huomiota.

Toimintaympäristön muutos on nostanut esille asukkaiden ja henkilöstön turvallisuuteen ja turvallisuuden kokemukseen liittyviä ilmiöitä. Yhteisöllisyyden ja psykologisen turvallisuuden kehittäminen kouluissa ja oppilaitoksissa on edelleen tärkeä kehittämisen kohde. Vuodelle 2025 saatu määräaikainen lisäresurssi erityisnuorisotyöhön (mm. Ankkuri-toiminta ja laillisuuskasvatus) on osoittautunut hyväksi ja tarpeelliseksi ratkaisuksi, jolle toivotaan jatkuvuutta. Koko toimialan johdon ja henkilöstön valmius- ja varautumisoaamisen sekä kriisiviestintäosaamisen systemaattinen kehittäminen jatkuu vuoden 2025 aikana.

Sote-uudistuksen myötä määriteltiin kunnan ja hyvinvointialueen tehtäväjako kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön osalta ns. järjestämislaissa (612/2021). Ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö on paitsi hyvinvointialueen myös kunnan lakisääteinen tehtävä (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015). Kun Kirkkonummen kunnan perusturvan toimiala siirtyi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatioon, ei kuntaan jäänyt tähän ns. EMPT-tehtävään varattua resurssia. Koska tehtävä kuitenkin kuuluu kunnan lakisääteisiin velvoitteisiin ja koska sivistys- ja hyvinvointilautakunta on nimetty tehtävästä kunnassa vastaavaksi tahoksi, esitetään ko. lautakunnan talousarviossa kuntaan perustettavaksi yksi ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön vakanssi.

Saavutettavuuden kehittäminen koskettaa koko sivistystointa: mitkä palvelut järjestetään kohtaamisina ja läsnäolona, mitä tarjoamme digitaalisesti ja mitä palveluita kuntalainen voi käyttää omatoimisesti. Luokse tulevien palvelujen tarve lisääntyy väestön ikääntymisen myötä. Vuonna 2024 hyväksytty sivistyksen palveluverkkosuunnitelma ohjaa osaltaan saavutettavuuden ja toiminnan tarkoituksenmukaisen järjestämisen edistämistä. Vuoden 2026 aikana toimiala onkin mukana toteuttamassa ja edistämässä useita palveluverkon kehittämishankkeita. Gesterbyn koulukeskus Wigge viettää avajaisiaan tammikuussa 2026. Sivistyksen talo Lyyra valmistuu ja kalustetaan vuoden 2026 aikana. Samaan aikaan Nissniku-talo rakentuu Masalaan, ja Kantvikin koulun ja nuorisotilan rakennushanke etenee. Masalan alueelle suunniteltavan uuden päiväkodin hankesuunnitelma on käsittelyssä luottamustoimielinten päätöksenteossa syksyllä 2025, ja

palveluverkkosuunnitelman päivytystä vammaisopetuksen ja keskustan alueen varhaiskasvatuksen osalta työestetään. Nämä kaikki hankkeet ovat osa terveellisten, turvallisten ja korkealaatuisten sivistyksen tilojen saamista kuntalaisten käyttöön osana kuntastrategian toimeenpanoa.

Edellä kuvattujen toimintaympäristön muutosten vuoksi sekä osana uuden kuntastrategian tavoitteiden toimeenpanoa sivistyksen toimialan sitovia toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2025 yhdistää teema Kaikkien Kirkkonummi. painopisteenä on aktiivinen yhdenvertainen osallisuus yhteisöön kaikkien väestöryhmien osalta. Syrjäytymisen ehkäisemisen tehtävä näkyy kaikkien palvelujen tavoitteenasettelussa. Henkilöstön osallisuutta, osaamista ja hyvinvointia tuetaan ja kehitetään myös edelleen.

Lainsäädännölliset ja muut valtionohjauksen muutokset

Yhtenä sivistyksen toimialan talouteen ja toimintaan keskeisesti vaikuttavista lainsäädännön muutoksista mainittakoon esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen kokonaisuudistus, joka astui voimaan 1.8.2025. Samaan aikaan myös lukiokoulutusta on uudistettu oppimisen tuen oalta. Uudistuneen lainsäädännön toimeenpano on alkanut Kirkkonummen kouluissa ja lukioissa. Perusopetuksen osalta lukuvuosi 2025–2026 tulee osoittamaan oppimisen edellytyksiä tukevien toimenpiteiden, ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaistenkin tukitoimien tarpeen niin kunnan tasolla kuin kouluittain ja oppilaittain. Vuoden 2027 talousarvion laadintakehyksen valmistelun aikaan opetuksen palveluryhmillä tulee olemaan varsin realistinen käsitys muutoksen todellisista vaikutuksista. Kaiken kaikkiaan tämän uudistuksen onnistunut toimeenpano edellyttää taitavaa muutosjohtamista, vahvaa hallinnon ja asiantuntijoiden antamaa tukea ja opetushenkilöstön kykyä ja mahdollisuutta uuden oppimiseen. Parhaimmillaan uudistus vähentää koulujen tason hallinnollista työtä ja parantaa oppilaiden oppimista ja oppimisen edellytyksiä aina esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen saakka.

Yhteistyö kunnan ja sen sivistyspalvelujen sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kesken on ollut olennainen osa viime vuosien kehittämistyötä. Opiskeluhuollon yhteistyörakenteet toimivat sujuvasti, vaikka opiskeluhuollon järjestämisessä ja sen resursoinnissa on edelleen kehitettävää. Kunta pitää tärkeänä yhteisöllisen opiskeluhuollon riittävää resursointia myös hyvinvointialueen taholta. LUVNin ja läntisen Länsi-Uudenmaan kuntien yhteistyönä käynnistynyt alueellinen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin pilotti hakee vielä muotoaan, mutta työn käynnistymistä voidaan pitää yhteensovittavaa johtamista edistävänä askeleena.

Kirkkonummen kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiovastuu osoitettiin hallintosäännön päivityksessä 16.6.2025 sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle. Syyskuun 2025 alusta alkaen sivistyksen toimiala, tarkemmin vapaa-aikapalvelut, on kantanut vetovastuun kunnan lakisääteisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmien laadinnasta. Kunnan laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2026–2029 valmistuu luottamustoimielinten käsittelyyn ja hyväksyntään syksyn 2025 aikana. Laaja hyvinvointisuunnitelma ottaa huomioon niin Kirkkonummen kuntastrategian kuin LUVNin laatiman alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteet. Edellisten sekä kunnan hyte-ryhmän ja johtoryhmän työskentelyn perusteella kunnan suunnitelman painopisteiksi ovat hahmottumassa seuraavat teemat: 1) turvallinen ja viihtyisä elinympäristö 2) luonto, liikunta ja terveet elämäntavat sekä 3) kaikkien Kirkkonummi.

Talouden muutokset

Kustannusten kasvun hillitseminen on edelleen vuonna 2026 yksi keskeisimmistä sivistyksen toimialan talouden johtamisen tehtävistä. Valtaosa sivistyksen ulkoisista toimintamenoista muodostuu henkilöstökuluista (79,4 %, 66,1 m€ TP2024). Huomioitavaa on myös, että lakiperustaiset henkilöstömitoitukset määrittelevät ja sitovat sivistyspalvelujen järjestämistä merkittävästi. Näistä normeista kunta ei omalla ratkaisullaan voi luonnollisestikaan poiketa. Lisäksi on tärkeä muistaa, että toimialan henkilöstöstä lähes 98 % työskentelee juuri kuntalaispalveluissa, ja valtaosa heistä toistaiseksi voimassa olevissa virka- tai työsuhteissa. Henkilöstökulujen kasvun pysäyttäminen tai kulujen vähentäminen edellyttää systemaattista ja tarkkaa henkilöstösuunnittelua, jossa hyödynnetään oma-aloitteisia irtisanoutumisia tai kohdennetaan olemassa olevia tehtäviä muuttuneen palvelutarpeen mukaisesti.

Koska palkkamenot ovat sivistyksen palvelualueella niin olennainen osa menojen kokonaisuutta ja koska henkilöstön määrä ja palkat ovat pitkälti sopimuksin sidotut, on palvelujen järjestämisen kustannustehokkuuteen erityisen tärkeä kiinnittää huomiota. Tavoitteena on siis etsiä ja löytää ne toimenpiteet, joilla palkkamenojen kasvu saataisiin pysymään hallittuna. Uudenlaisia työn organisoinnin ja tekemisen sekä yhteistyön malleja on perusteltua selvittää, kokeilla ja kehittää edelleen. Taloudellisen tehokkuuden vaade voikin parhaimmillaan auttaa myös löytämään aiempaa tarkoituksenmukaisempia ja selkeämpiä prosesseja, joilla myös kuntalaisen kokema palvelun laatu ja yhdenvertaisuus paranee.

Kunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten ratkaisu korotti palkkamenoja merkittävästi vuonna 2023, ja uusin ratkaisu vuosille 2025–2028 tulee merkitsemään vuodelle 2026 edelleen 3,18 % (yhteensä noin 377 miljoonan euron) lisäystä kuntien henkilöstömenoihin. Yleiskorotusten lisäksi ns. tasopalkkajärjestelmä uudistuksella on sivistyksen palkkamenoihin huomattava korottava vaikutus. Tämän uudistuksen piiriin kuuluu koko toimialan hallinto ja varhaiskasvatuksen henkilöstö sekä suuri osa vapaa-aikapalvelujen henkilöstöstä. Myös perusopetuksen osalta uudistus koskee isoja henkilöstöryhmiä (koulunkäynninohjaajat, koulusihteerit).

Koska edellä mainituista ryhmistä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen avustajapalvelujen henkilöstön määrä on suuri, on järjestelmä uudistuksen vaikutus toimialan menoihin myös merkittävä. Sivistyksen talousarviokesitys kunnanhallitukselle 9.6.2025 sisälsi järjestelmä uudistukseen liittyvän 125 000 euron palkkakustannuslisäyksen: Toimialan oma arvio oli tätä

korkeampi, ja mahdollista on, että mainittu kehysvaraus ei tule kattamaan uudistuksen kustannuksia sivistyksen osalta täysin. Tätä johdantoa kirjoitettaessa toimiala ei ole valitettavasti saanut käyttöönsä tarkkaa arviota uudistuksen hinnasta vuodelle 2026 lautakuntien ja palvelujen talousarvion tasolla.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien laskentamallia on muutettu mm. uusien tehtävien ja poistuneiden velvoitteiden vuoksi. Sivistyspalvelujen järjestämiseen suunnatut valtionosuudet maksetaan ns. yleiskatteellisena, eli ne eivät näy sivistyksen lautakuntien taloudessa. Kuntaliiton laskelmien mukaan oppimisen tuen uudistamisen takia kuntien laskennalliset kustannukset nousevat 53,5 miljoonaa euroa ja kolmen vuosiviikkotunnin lisäyksen vuoksi 12 miljoonaa euroa. Jo päätetty kuntien valtionosuusleikkaus 75 M€ tullee jättämään näin ollen kustannusten nousun kuntien maksettavaksi.

Kirkkonummen kunnan perusopetuksessa kolmen vuosiviikkotunnin lisäys ei tuo kustannuksia, vaan aiemmin tehdyn paikallisen tuntijakouudistuksen siirtymäajan päättymisen itse asiassa vähentää niitä 163 000 euron verran vuonna 2026 edellisvuoteen verrattuna. Esiopetuksen sekä ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kohdalla Kirkkonummi noudattaa uudistuneen oppimisen tuen lain mitoituksia jo nyt. Suomenkielinen perusopetus on myös varautunut oppimisen tuen uudistuksen edellyttämiin henkilöstölisäyksiin muuttamalla vapautuneita opettajavirkoja erityisopettajan viroiksi jo aiemmin. Uudistuksen todelliset vaikutukset selviävät tarkemmalla tasolla sitä mukaa, kun uuden lain mukaisia päätöksiä valmistuu. Tässä talousarvioesityksessä on varauduttu sekä perusopetuksen ryhmä- ja oppilaskohtaisen että suomenkielisen lukiokoulutuksen tuen vahvistamiseen 1.8.2026 alkaen.

Syksyn 2025 aikana eduskunta tulee käsittelemään perusopetuslain muuttamista aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen osalta. Lakiesityksen mukaan toiminnan enimmäismaksuja korotettaisiin. Samanaikaisesti kunnille perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnasta maksettavaa valtionosuutta leikattaisiin. Enimmäismaksujen korotuksen tarkoitus onkin kompensoida valtionosuusleikkaus kuntien taloudessa. Koska Kirkkonummen kunnan perimät ap/ip-toiminnan asiakasmaksut ovat jo nyt alle lain salliman enimmäismäärän, tultaneen sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle valmistelemaan esitys maksujen paikallisesta korotuksesta. Tämä valmistellaan, mikäli eduskunta hyväksyy lakiuudistuksen ja vastaava VOS-leikkaus tulee voimaan.

Yleinen kustannuskehitys on korottanut esimerkiksi polttoaineiden ja muun energian hintaa sekä erilaisiin aine- ja materiaalikustannuksia edelleen. Erilaisten tietojärjestelmien, tarvikkeiden ja palvelujen ostojen hinnat ovat nousseet myös. Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden määrärahoja ei ole sivistyksen budjetissa kuitenkaan korotettu täysin kustannusnousua vastaavasti.

Henkilöstökulujen kasvun ja yleisen kustannuskehityksen vuoksi sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päätti 12.12.2024 korottaa varhaiskasvatuksen yksityisen palvelutuotannon ostoon osoitetun palvelusetelin perushintaa 1.1.2025 alkaen 900 eurosta 935 euroon. Talousarvion 2026 valmistelukehityksessä on varauduttu uuteen palveluseteliä koskevaan korotukseen 1.1.2026, jotta yksityisten päiväkotien toiminta olisi taloudellisesti kestävällä pohjalla. Varhaiskasvatuksen osalta maksutuottojen vähentyminen asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön muutosten vuoksi näkyy sekä vuoden 2025 toteumassa että 2026 talousarvioesityksen tuloarviossa.

Suomenkielisen ja ruotsinkielisen opetuksen sekä opistojen vuoden 2026 menoja lisää Sivistyksen talo Lyyran ensikertainen kalustaminen. Tämä näkyy muiden menojen (ts. aineet, tarvikkeet, tavarat) kasvuna verrattuna aiempiin vuosiin - lukuun ottamatta vuotta 2025, jolloin kasvatus- ja koulutuslautakuntien budjeteissa oli huomioitu Gesterbyn koulukeskus Wiggen kalustaminen.

Koulukuljetusten osalta kunnalla on voimassa oleva kilpailutettu ratkaisu koko vuoden 2026 ajan. Tämä kokonaisuus ei pidä sisällään muutoksia koulumatkojen turvallisuuden määrittelyssä. Syksyn 2025 aikana on valmisteilla erästä Veikkolan pienaluetta koskettava maanrakennushanke, joka tullee vaikuttamaan koulumatkojen turvallisuuteen ja lisäämään tilauskuljetusten tarvetta mahdollisesti usean vuoden ajalla. Toteutuessaan tämä muutos saattaa aiheuttaa yhteensä yli sadantuhannen euron lisäkustannuksen vuodelle 2026. Tähän seikkaan ei ole kyetty varautumaan talousarvion laadintakehityksen esitysvaiheessa.

Talousarvion laadintakehystä 2026 koskeneessa päätöksessään Kirkkonummen kunnanhallitus edellytti toimialoilta yhteensä 2 miljoonan euron leikkausta, josta puolet tulisi kohdentaa käyttötalouteen. Sivistyksen toimialan osuus säästötavoitteesta oli 485 399 euroa. Tässä esityksessä em. säästö on kohdennettu lautakunnille seuraavasti: sivistys- ja hyvinvointilautakunta 50 365 €, suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta 349 354 € ja ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta 85 719 €. Tarkempi esitys leikkausten kohdentamiseksi lautakunnan alaisissa palveluissa on kuvattu jäljempänä kunkin lautakunnan tuloslaskelman jälkeen.

[1] Kirkkonummen toteutunut väestönkehitys ja väestöennuste vuosille 2024–2040, MDI.

[2] Ks. edellinen

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 746 534	1 503 155	1 502 683	1 502 683	1 502 683
Myyntituotot	558 790	460 418	477 115	477 115	477 115
Maksutuotot	785 802	834 177	834 177	834 177	834 177
Tuet ja avustukset	212 653	31 854	15 157	15 157	15 157
Muut toimintatuotot	189 289	176 706	176 234	176 234	176 234
Toimintakulut	-9 025 796	-9 721 924	-10 126 677	-10 187 865	-10 382 179
Henkilöstökulut	-6 805 802	-7 243 962	-7 601 441	-7 772 629	-7 966 943
Palkat ja palkkiot	-5 563 065	-5 811 880	-6 184 375	-6 323 656	-6 481 747
Henkilösivukulut	-1 242 736	-1 432 082	-1 417 066	-1 448 973	-1 485 196
Palvelujen ostot	-1 077 623	-1 224 109	-1 236 883	-1 226 883	-1 226 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 710 605	- 820 906	- 858 573	- 808 573	- 808 573
Avustukset	- 315 756	- 333 883	- 333 883	- 283 883	- 283 883
Muut toimintakulut	- 116 010	-99 064	-95 897	-95 897	-95 897
Toimintakate	-7 279 262	-8 218 769	-8 623 994	-8 685 182	-8 879 496
Sisäiset tuotot yhteensä	152 078	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-4 800 567	-4 798 347	-4 333 252	-4 333 251	-4 333 251
joista:					
Puhtauspalvelut	- 420 217	- 417 088	- 394 242	- 394 242	- 394 242
Rakennusten vuokrat	-1 328 967	-3 265 859	-2 823 610	-2 823 609	-2 823 609
Ravitsemuspalvelut	-4 224	0	0	0	0
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 177	- 198	- 204	- 204	- 207

Erittely palveluryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	16 163	447	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-1 491 663	-1 684 482	-1 732 121	-1 764 891	-1 801 943
Toimintakate	-1 475 500	-1 684 035	-1 732 121	-1 764 891	-1 801 943
sisäiset toimintamenot	- 433 459	- 434 378	- 161 421	- 161 421	- 161 421

Vapaa-aikapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	1 730 371	1 502 708	1 502 683	1 502 683	1 502 683
Ulkoiset toimintamenot	-7 534 133	-8 037 442	-8 394 557	-8 422 974	-8 580 236
Toimintakate	-5 803 762	-6 534 734	-6 891 874	-6 920 291	-7 077 553
sisäiset toimintatuotot	152 078	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	-4 367 108	-4 363 969	-4 171 831	-4 171 830	-4 171 830

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Sivistystoimen hallinto ja kehittämispalvelut	26,84	30,94	30,94	30,94	30,94
Vapaa-aikapalvelut	104,09	113,5	115,5	115,5	115,5
Yhteensä	130,93	144,44	146,44	146,44	146,44

Investoinnit

Investointikohde	TA 2026	TS 2027
Sivistyksen talo Lyyra	1 350 000	0
Nissniku-talo	0	3 700 000
Kirjaston palautusautomaatit	70 000	0

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Hallinto- ja kehittämispalvelut vastaa sivistyksen toimialan hallinnollisesta tuesta ja ohjauksesta. Kokonaisuuteen kuuluu toimialan päätöksenteon tuki, koulukuljetukset, koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, toimialan taloushallinto ja hankinnat sekä toimialan tason tehtävät uudis- ja korjausrakentamisessa, ensikertaisessa kalustamisessa ja sisäilma-asioissa. Kehittämispalvelut vastaa sivistyksen palveluja koskevasta raportoinnista valtionhallintoon, tuottaa tilastoja ja ennusteita sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintätekniikkaa, tiedonhallintaa, tietoturvaa ja viestintää.

Toiminnan painopistealueet

- Tiedolla johtaminen
- Talouden toimintatapojen yhtenäistäminen
- Koko henkilökunnan viestintätietoisuuden ja osaamisen kehittäminen
- Valmius- ja varautumisen edelleen kehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Mahdollisen Isonniityntien maansiirtourakan toteutuminen ja sen vaikutukset alueen koulukuljetukseen. Länsi-Uudenmaan poliisilta on pyydetty lausunto tiestön vaarallisuudesta mikäli urakka toteutuu. Nyt tiestö on kyseiseltä alueelta vaihtelevasti vaarallinen esikoulu - kuudesluokkalaisille. Jatkossa poliisin lausunnon perusteella tiestö muuttuu esikoulu - yhdeksäsluokkalaisille vaaralliseksi, joitakin teiden ylityksiä lukuun ottamatta. Tämä muutos tuo arviolta 50 oppilasta lisää kilpailutettuun liikenteeseen ja arvio kustannuksista on noin 200 000 e. Kustannukset jaetaan suomen- ja ruotsinkielisen kasvatus ja koulutuslautakunnan alle.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuosittavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuosittavoite	Vastuu
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen sekä tehostaminen yksikötasolla. Vuotuisen arviointitiedon raportointi kokonaisuuden edelleen kehittäminen. Talouden jatkuvan seurannan tehostaminen. Jatketaan esihenkilöidensäännöllistä kouluttamista. Talouteen liittyvien toimintatapojen yhtenäistäminen yksikötasolla. Laaditaan selkeät ja yhtenäiset säännöt ja ohjeistukset. Talouteen liittyvien sisäisten koulutusten järjestäminen esihenkilöille sekä muiden talouden ja kirjanpidon kanssa toimiville henkilöille (esim. sihteerit ja suunnittelijat).	Erytysuunnittelija, hallintopäällikkö
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.	Sivistyksen toimialan koko henkilöstön viestintätietoisuuden lisääminen ja viestintäosaamisen kehittäminen. Osaamisen varmistaminen sisäisten koulutusten avulla. Valmius- ja varautumisorganisaation viestintäkokonaisuuden edelleen kehittäminen. Järjestetään sivistyspalveluiden henkilöstölle 3 avointa sisäistä viestintäkoulutusta vuoden 2026 aikana.	Hallintopäällikkö ja viestintäasiantuntija.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista

- mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien perustehtävä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään kuntalaissa sekä lukuisissa vapaa-aikapalveluja koskevissa erillislaeissa. Vapaa-aikapalvelujen palvelut kokonaisuudessaan edistävät kuntalaisten terveyttä, tuovat kuntalaisille mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvään elämään ja hyvinvointiin. Palvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja edistävät yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä ehkäisevät syrjäytymistä, ja niillä on merkittävä rooli kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Palveluja tuotetaan kuntalaisille yhteistyössä paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Kuntatasoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietyt asiantuntijatehtävät ja kuntatasoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi hyvinvointisuunnitelmien sekä niiden raportoinnin osalta on syksystä 2025 alkaen siirretty sivistyspalvelujen tehtäväksi vapaa-aikapalveluihin. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla toimialoilla eri yksiköissä, ja yhteisellä työllä tuetaan kuntalaisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen.

Lapset ja nuoret

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kesken on keskeisessä roolissa vapaa-aikapalvelujen toiminnassa. Yhteistyö on Kirkkonummella jo vakiintunutta, ja sitä on kehitetty muun muassa vapaa-aikapalveluissa, lasten ja nuorten maksuttoman, monialaisen harrastustoiminnan sekä mm. avoimen MyHobby-toiminnan osalta. Yhteistyötä tiivistetään edelleen, luoden lapsille ja nuorille mahdollisuuksia löytää itselleen mielekästä tekemistä ja kokea yhteisöllisyyttä. Vapaa-aikapalvelujen palvelut kulttuurin, kirjaston, nuorisotyön, taiteen ja liikunnan osalta edistävät laaja-alaisesti lasten ja nuorten hyvinvointia. Palvelupolkuja pyritään edistämään edelleen siten, että ne vahvistavat saavutettavuutta ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia. Painopiste on erityisesti käyttäjäryhmien tarpeiden, heidän elämäntilanteidensa sekä osallistumisen esteiden tunnistamisessa. Tavoitteena on mahdollistaa yhä useammalle lapselle ja nuorelle omannäköinen tapa osallistua, liikkua ja harrastaa.

Järjestetään pari keski suurta lapsiperheille suunnattua tapahtumaa yhteistyössä järjestöjen kanssa (esim. kulttuuritapahtuma, ulkoilmatapahtuma, taide-/musiikkipäivä lapsille ja vanhemmille, yhteinen liikuntapäivä) – tarkoituksena vahvistaa lapsiperheiden yhteisöllisyyttä, vanhempien ja lasten vuorovaikutusta ja kunnan vetovoimaa lapsiperheille.

Ikiliikkujat

”Vapaa-aikapalvelujen ikiliikkujat –toiminta” - kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tuottaminen senioreille.

Senioreiden päiväajan opetukselle ja ohjatulle toiminnalle on edelleen kasvava kysyntä. Kysyntä päiväajan kursseista on suuri ja väestön ikääntyessä nousee tarve senioreiden tukemiseen ja mielekkääseen tekemiseen entisestään. Senioreiden arjen liikunnallistaminen ja aktivoiminen edellyttää ohjausresurssia, toiminnan koordinoitua sekä tiloja toiminnan toteuttamiselle. Toimintaa kehitetään edelleen myös lisäämällä liikkuvia palveluja, kehittämällä viestintää olemassa olevista mahdollisuuksista sekä osallistamalla kohderyhmää entistä enemmän toiminnan kehittämiseen. Ohjatun toiminnan avulla pystytään vahvistamaan senioriväestön yhteenkuuluvuuden tunnetta ja aktiivista elämäntapaa sekä edistämään hyvinvointia ja terveyttä. Myös senioreiden digivalmennukselle on jatkuva kysyntä.

Hallitusohjelmassa tunnustetaan myös riittävän liikunnan merkitys osana terveellistä elämäntapaa ja hyvinvointiyhteiskunnan kestävyyttä. Liikunta edistää fyysistä ja henkistä hyvinvointia, vahvistaa toimintakykyä sekä tukee oppimista ja mielenterveyttä. Tavoitteena on, että kaikenikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän. Tasa-arvoiset ja saavutettavat mahdollisuudet liikkumiseen varmistetaan kaikille väestöryhmille. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja, ehkäisee sairauksia ja tukee aktiivista arkea. Lisäämällä liikettä turvataan tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunta.

Kirkkonummi 700

Kirkkonummi täyttää 700 vuotta vuonna 2030. Tavoitteena lähivuosina on elävöittää kunnan kulttuurituotantoa, ja lisätä kulttuurin saavutettavuutta Kirkkonummella suunnaten kohti 700 – juhluvuotta. Kuntastrategian mukaisesti innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikuntaan ja kulttuurin pariin. Kirkkonummella on mahdollisuus kohtaamisiin ja elämyksiin mm. tapahtumissa, niin arjessa kuin juhlassakin. Kirkkonummi 700 juhluvuoden suunnittelun ja pitkäjänteisen kulttuuritoiminnan kehittämisen keskiössä on strategian mukaiset teemat.

Juhluvuoden suunnittelu nähdään mahdollisuuksien vuotena. 700 vuoteen mahtuu monia tarinoita ja rikas historia. Juhluvuodesta halutaan yhdessä tekemisen vuosi. Tavoitteena on, että osallistumisen ja yhdessä tekemisen kynnyks on

matala – ei pelkästään kokemus, vaan aktiivinen osallistuminen on keskiössä. Viestinnässä on ilo ja huumori mukana. Ohjelmasisältöön tavoitellaan tasapainoa ikämuistoisten, ainutlaatuisten wau-hetkien ja pienempien, arkisempien juhluvusitekojen välillä. Juhlavuoden toivotaan vahvistava alueen elinvoimaa ja tuovan uutta energiaa, sekä uusia yhteistyömahdollisuuksia. Juhlavuosi on enemmän kuin vain yksi vuosi – se luo pohjan jatkuville, pitkäaikaisille vaikutuksille ja kehitykselle. Kattoteemana Kirkkonummi 700 suunnittelussa on "Kaikkien Kirkkonummi". Toiminta suunnitellaan niin, että se huomioi kaikki ikäryhmät ja eri kohderyhmät. Suunnittelussa otetaan huomioon Kirkkonummen monimuotoisuus ja se, että juhluvusi kuuluu kaikille.

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö on kunnalle lakisääteistä toimintaa, jonka tavoitteena on ehkäistä päihteiden käyttöä, vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja ja edistää kuntalaisten mielenterveyttä. Työ edellyttää suunnitelmallista, poikkihallinnollista yhteistyötä eri ammattilaisten ja toimijoiden kesken.

Sivistyspalveluissa ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä tehdään eri palveluissa, työn painottuen lapsiin ja nuoriin. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten suojaavia tekijöitä, edistää mielen hyvinvointia sekä ehkäistä päihteiden käytön aloittamista ja mielenterveyden haasteiden syvenemistä.

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen perustuu tiiviiseen, pitkäjänteiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Kunnan palveluiden lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tarjoaa monipuolisia mielenterveys- ja päihdepalveluja, jotka painottavat varhaista tukea, ohjausta ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on mielen hyvinvoinnin edistäminen ja päihteiden käytön ehkäisy koko väestön tasolla.

Kunnan ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä on tarkoitus koordinoita vapaa-aikapalveluissa. Kunnan ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä ei aiemmin ole resursoitu kunnalla siten, että työtä olisi voitu koordinoita lain velvoittamalla tavalla. Vaikuttava ehkäisevä työ edellyttää suunnitelmallista ja laaja-alaista yhteistyötä kunnan, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken. Työn koordinoiti ja toteutus vaatii aiempaa enemmän henkilöstöresurssia. Vaativat kunnassa riittävät henkilöstöresurssit. Kehittämistyössä pyritään luomaan ja vahvistamaan moniammatillisia ja saavutettavia toimintamalleja, jotka palvelevat eri ikäryhmiä.

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteiset painopistealueet

- Kaikkien Kirkkonummi – palvelujen saavutettavuus
- Kohtaaminen ja osallisuus – tilat, paikat ja palvelut kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja –toiminta - terveellisiä elämäntapoja ja aktiivista arkea senioreille
- Kohti 700 - juhluvusi – kulttuurituotannon monipuolistaminen sekä aktiivinen ja osallistava juhluvusi

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Kuntatasoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietyt asiantuntijatehtävät ja kuntatasoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoiti hyvinvointisuunnitelmien sekä niiden raportoinnin osalta on syksystä 2025 alkaen siirretty sivistyspalvelujen tehtäväksi vapaa-aikapalveluihin.
- Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö on kunnalle lakisääteistä toimintaa. Työ edellyttää suunnitelmallista, poikkihallinnollista yhteistyötä eri ammattilaisten ja toimijoiden kesken. Kunnan ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä ei aiemmin ole resursoitu kunnalla siten, että työtä olisi voitu koordinoita lain velvoittamalla tavalla. Vaikuttava ehkäisevä työ edellyttää suunnitelmallista ja laaja-alaista yhteistyötä kunnan, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken. Työn koordinoiti ja toteutus vaatii aiempaa enemmän henkilöstöresurssia.
- Erityisnuorisotyön resurssia vahvistettiin vuodelle 2025 määräaikaisin resurssein. Yhteistyössä koulujen kanssa tehtävä nuorten hyvinvoinnin edistämisen työ jatkuu edelleen ja on keskeinen osa laaja-alaista nuorisotyön verkostoa syrjäytymisen ehkäisyssä ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa Kirkkonummella. Asiakasmäärien ennustetaan edelleen kasvavan, ja erityisnuorisotyön resurssi on tarpeen vakiinnuttaa vuodesta 2026 eteenpäin.
- Kulttuuripalvelutuotanto mahdollistuu entistä laajemmin Lyyra-salin käyttönoton jälkeen vuoden 2027 alusta. Vuoden 2026 aikana luodaan markkinavetoiset periaatteet salin käytölle ja aloitetaan markkinointi. Työ edellyttää uutta kulttuuripalvelujen resurssia.
- Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen tarveselvitys käynnistyy syksyllä 2025. Halli lähestyy peruskorjausikää ja kunnossapidon vaatimukset ovat lisääntyneet. Keväällä 2024 valmistuneen kuntokartoituksen perusteella kesällä 2025 aloitettiin jo aiempaa laajempia kunnostustoimenpiteitä. Korjaustarpeita on myös lähivuosille ja näihin sekä yleiseen kiinteistön ja uimahallitekniikan ylläpitoon tulee varautua entistä suuremmilla kunnossapidon kustannuksilla. Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen tarveselvityksen laatiminen jatkuu vuoden 2026 aikana.
- Kirjastotalo Fyryn ilmanvaihto on puutteellinen aiheuttaen huomattavaa kuormitusta kesäkaudella kuumissa oloissa työskentelyn johdosta. Korjaustoimenpiteet on suunniteltu vuoden 2025 aikana ja Fyryn viilennys on suunniteltu toteutettavaksi keväällä 2026.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Palvelupolut aktiiviseen arkeen – saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistaen Vapaa-aikapalvelujen kehittämisessä tunnistetaan eri käyttäjäryhmien tarpeet, elämäntilanteet ja mahdolliset esteet osallistumiselle. Tavoitteena on rakentaa sujuvia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä palvelupolkuja, jotka edistävät hyvinvointia ja tukevat kaikkien kirkkonummelaisten mahdollisuuksia osallistua aktiiviseen arkeen.	Luomme vapaa-ajan palvelupolkuja, jotka kannustavat liikkumaan, harrastamaan ja osallistumaan – omalla tavalla ja omassa tahdissa.	Vapaa-aikajohtaja, Nuoriso- ja liikuntapäällikkö, Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö, Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori
Aktiivisen elämäntavan edistäminen – kehitetään senioreille suunnattuja palveluja vapaa-aikapalvelujen yhteisellä työllä, mm. lisäämällä liikkuvia palveluja, kehittämällä viestintää sekä osallistamalla kohderyhmää entistä enemmän toiminnan kehittämiseen.	Vapaa-aikapalvelujen senioreille kohdennettujen palvelujen osallistujamäärät: opistojen yli 65 v. kurssilaisten määrä, senioripakun osallistujien määrä, liikuntapalveluiden senioreille suunnattujen liikunnanohjausten osallistujamäärä, senioreille suunnattujen digiopastusten osallistujamäärä, seniorikohtaamisten osallistujamäärä. Tavoitetaso 10 000 osallistujaa/vuosi.	Vapaa-aikajohtaja, Nuoriso- ja liikuntapäällikkö, Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö, Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Musiikkiopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	74	74	74	74	74
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	318	300	300	300	300
Kansalaisopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	64	60	60	60	60
Opiskelijoiden/kurssilaisten määrä	7 434	8 200	8200	8200	8200
Kuvataidekoulu					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	104	88	88	88	88
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	415	360	360	360	360
Kulttuuripalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	8,58	9,6	11,2	11,3	11,4
Kirjastopalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	66,4	68,0	68,2	68,9	69,5
Lainojen määrä	612 146	600 000	600 000	600 000	620 000
Kävijämäärä	623 633	600 000	600 000	600 000	620 000
Liikuntapalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	78,7	87,2	83,8	84,6	85,5
Uimahallin kävijämäärä	235 236	200 000	200 000	200 000	200 000
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	303	300	300	300	300
Liikuntapalvelujen tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä/vuosi	16 378	17 000	17 000	18 000	19 000
Nuorisopalvelut					
0–28-vuotiaiden määrä	12 686	12 528	12 528	12 528	12 528
Nettokustannukset euroa / 0–28-vuotiaat	154,7	162	167,9	169,6	171,3

Opistot

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kunta saa kansalaisopiston toimintaan vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa opetustuntiperusteista valtionosuutta keskimäärin 10 300 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kansalaisopisto tuottaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen, jonka rahoittaa kunnalle kokonaisuudessaan valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elinikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Kunta saa musiikkiopiston toimintaan vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa opetustuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Asiakas- ja opiskelijalähtöinen palvelujen laadun kehittäminen ja oppimismahdollisuuksien edistäminen
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalvelujen toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys-, varhaiskasvatus- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.
- Aktiivinen ja osallistava juhluvuosi 2030

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kansalaisopiston tavoitteena on kehittää päiväopetusta liikunnassa, kielissä, kädentaidoissa ja taideaineissa yhdessä liikuntapalvelujen sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kanssa yli 65-vuotiaiden kuntalaisten määrän kasvaessa. Kirjaston ja kunnantalon käyttöä päiväopetustilana kehitetään edelleen.

Vapaan sivistystyön valtionosuustunteja vähennettiin hallitusohjelman mukaisesti vuonna 2024 valtakunnallisella tasolla n.14 %, mutta valtionosuuden opetustunnin yksikköhintaa nostettiin kuitenkin vuonna 2025. Kokonaisuudessaan valtionosuus Kirkkonummen kansalaisopistolle on kuitenkin pienentynyt. Opetustuntimäärä on pidetty samalla tasolla, mikä pyritään säilyttämään edelleen vuonna 2026 sekä kehittämään edelleen opetustarjontaa yhteistyössä kunnan maahanmuutto- sekä työllisyyspalveluiden kanssa.

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö uudistuu 1.1.2027. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä ehdottaa, että nykyiset kaksi oppimäärää (yleinen 500 tuntia ja laaja 1300 tuntia) yhdistetään yhdeksi oppimääräksi, jonka laajuus on 1000 tuntia, 50 opintopistettä. Uudistus selkeyttää opintopolkuja, yhtenäistää rakenteita ja tukee yhteistyötä sekä saman alan oppilaitosten että eri taiteenalojen välillä, edistäen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Tämä mahdollistaa käytännössä oppilaille joustavampia oppimispolkuja ja yhteisiä sisältökokonaisuuksia eri taiteen alojen kesken.

Käytännössä uudistus vastaa pitkälti musiikkiopiston nykyistä laajaa oppimäärää, joten mikäli lakiuudistus toteutuu ehdotuksen mukaisesti, ei toiminnassa tarvita merkittäviä muutoksia. Kuvataidekoulun ja käsityökoulun näkökulmasta uudistus tuo mahdollisuuden laajentaa opetuksen kokonaisuuksia ja kehittää pitkäkestoisempia oppimispolkuja, jolla voi olla vaikutusta opetusresurssien riittävyyteen. Valtionosuustunnit säilyvät esityksen mukaan ennallaan, eikä järjestämisalupia avata uudelleen hakuun. Kaikkien lasten, nuorten ja aikuisten yhdenvertainen mahdollisuus osallistua taiteen perusopetukseen on keskeinen tavoite lakiuudistuksessa. Tämän toteutuminen edellyttää riittäviä resursseja opetuksen järjestämiseen sekä oppijoiden moninaisuuden huomioimiseen. Keskeisiä tekijöitä ovat esteettömät ja saavutettavat opetustilat, jotka ovat valmistumassa sivistyksen talo Lyyraan. Lain tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös opetuksen erityisjärjestelyjen huomioimista eri oppijoiden tarpeisiin sekä kohtuullisia osallistumismaksuja. Lisäksi opetuksessa on tärkeää mahdollistaa eri-ikäisten oppijoiden kohtaaminen ja osallistuminen yhteisöllisiin taideopetusprosesseihin, mikä vahvistaa taiteen perusopetuksen roolia laajasti saavutettavana sivistyspalveluna. Taiteen perusopetuksen kehittämisessä vuoden 2026 aikana huomioidaan tulevan lakiuudistuksen tavoitteet.

Kansalaisopisto, kuvataidekoulu ja musiikkiopisto kehittävät edelleen osaamisperusteista opetuksen suunnittelua yhteistyössä paikallisten toisen asteen koulujen kanssa. Osaamisperusteisesti laaditut kurssit ja taiteen perusopetuksen opintokokonaisuudet voivat tulla osaksi valtakunnallista Opetushallituksen ylläpitämää Koski-järjestelmää ja opiskelijat voivat hyväksi lukea näitä kursseja eri alojen tutkintoihin. Kuvataidekoululla kehitetään myös aikuisille mahdollisuutta suorittaa taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksia kuvataiteissa.

Opistojen asiakas- ja opiskelijälähtöisyyttä edistetään säännöllisesti toteutettavilla sähköisillä kyselyillä, kuntalaisten kohtaamisilla ilmoittautumispäivinä ja tapahtumissa keskustan, Veikkolan ja Masalan kirjastoilla. Kuntalaisten osallisuus vahvistuu ja he ovat laajemmin mukana opetus- ja kurssitarjonnan laadinnassa. Yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään.

Kuvataidekoululla, käsityökoululla ja musiikkiopistolla on tavoitteena tarjota mahdollisuus monipuoliseen taiteen harrastamiseen entistä useammalle lapselle ja nuorelle Kirkkonummella. Musiikkiopistolla keväällä 2023 aloitettua kokeilua, jossa oppilasvalinta toteutetaan ilmoittautumisjärjestyksessä soitinvalmennusosastolle, jatketaan. Sisäänpääsyprosenttia pyritään kasvattamaan soitinvalmennustoiminnan, kouluyhteistyön ja varhaisiän musiikin opetuksen sekä Myhobby- ja Talent-toimintojen avulla. Kuvataidekoulun ja käsityökoulun oppilasvalinta toteutetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Kansalaisopisto, kuvataidekoulu, käsityökoulu ja musiikkiopisto kehittävät yhdessä yhteistyötä kunnan maahanmuuttopalveluiden, varhaiskasvatuksen, koulujen ja järjestöjen kanssa lisätäkseen eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevien osallistumista opetukseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Oppimiskokemukset ovat laadukkaita ja tukevat elinikäistä oppimista.	Opetuksen koettua laatua mittaavaa järjestelmää kehitetään säännöllisemmäksi ja kurssikohtaiseksi. Opetuksen koettu laatu on tasolla 4 sähköisellä kyselyllä mitattuna vuonna 2026. Arviointiasteikkona käytetään 1–5.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Lisäksi tehtävänä on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin sekä luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut edistää terveyttä ja hyvinvointia, kuntalaisten osallisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuritoimintaa ja kulttuurikasvatusta sekä paikallishistorian tuntemusta ja vastaa Ragvaldsin museoalueen toiminnasta. Kansalaistoiminta on paikallisen kulttuuritoiminnan ydin, jota tuetaan avustusjärjestelmällä ja yhteistyöllä eri toimijoiden kesken. Vapaa-aikapalveluiden lisäksi myös kolmas sektori ja muut yhteistyökumppanit järjestävät kirjastojen tiloissa erilaista toimintaa sekä avoimia tilaisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Lasten ja nuorten lukemisen ja lukutaidon sekä kulttuurin saavutettavuuden edistäminen
- Kirjasto kaikille – Palvelut ja tarpeet kohtaavat
- Senioreiden digitaitojen ja kohtaamisten tukeminen
- Aktiivinen ja osallistava juhluvuosi 2030

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut vahvistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja toimintaa sekä kuntalaisten kohtaamispaikkojen kehittämistä, tarjontaa ja elävöittämistä. Kulttuurin saavutettavuuden lisäämiseksi on kehitetty lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelmaa, lisätty kulttuuriharrastuksia lasten ja nuorten MyHobby -harrastustoiminnassa sekä kehitetty erilaisia palveluja senioreiden vapaa-ajan kulttuuritoimintaan. Kaikille kuntalaisille saavutettavien kulttuuripalvelujen tuottaminen on osa vapaa-aikapalvelujen yhteistä työtä, jota kehitetään entistä tiiviimmin myös yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Sivistyksen talo Lyyran toiminta käynnistyy vuonna 2027. Kulttuuripalvelutuotanto mahdollistuu tällöin entistä laajemmin Lyyra-salin käyttöönoton jälkeen. Vuoden 2026 aikana luodaan markkinavetoiset periaatteet salin käytölle ja aloitetaan markkinointi. Työ edellyttää uutta kulttuuripalvelujen resurssia.

Vuonna 2026 juhlistetaan myös Porkkalan palautuksen 70-vuotisjuhlavuotta. Kirkkonummi 700 -juhlavuoden suunnittelu jatkuu.

Huoli lasten ja nuorten lukutaidon heikentymisestä ja lukemisen vähenemisestä on kasvanut. Tutkimusten mukaan hyvä lukutaito edistää elämässä menestymistä sekä ehkäisee syrjäytymistä. Lasten ja nuorten lukemisen ja lukutaidon edistäminen on yksi kirjaston keskeisimpiä tehtäviä. Kirjastopalvelut edistää myös yhdessä vapaa-aikapalveluiden muiden yksiköiden kanssa erityisesti senioreiden kohtaamisia sekä edesauttaa kuntalaisten hyvinvointia digitaalisia taitoja vahvistamalla.

Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen sekä edistetään kulttuurikasvatuksen saavutettavuutta, tasa-arvoisuutta sekä monipuolisuutta. Kunnan oman Kulttuurikompassi-kulttuurikasvatussuunnitelman kautta lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan paikalliseen kulttuuriin, alueen eri toimijoihin sekä monipuolisesti eri taiteenlajeihin.

Kirjastopalveluiden saavutettavuudesta tulee huolehtia myös hallitusohjelman mukaisesti, sekä yleisesti kirjastopalvelujen saavutettavuudesta huolehtien, että hyödyntäen omatoimilainasta ja kirjastoauton palveluja. Myös laajat ja monipuoliset e-aineistot lisäävät kirjastopalveluiden saavutettavuutta. Tunnistamalla eri kohderyhmien palvelutarpeet sekä mahdollisuudet ja esteet palvelujen käyttämiselle, pyritään varmistamaan, että palvelut tavoittavat kaikki kuntalaiset mahdollisimman kattavasti.

Veikkolan kirjaston toiminnan siirtyminen väistötiloihin on välttämätöntä kirjastopalvelujen säilymisen turvaamiseksi Veikkolassa. Väistötilat mahdollistavat omatoimikirjaston käyttöönoton ja aukioloaikojen laajenemisen vuoden 2026 aikana, joka lisää merkittävästi palvelujen saavutettavuutta.

Kirjastotalo Fyryn ilmanvaihto on puutteellinen aiheuttaen huomattavaa kuormitusta kesäkauden kuumissa työskentelyolosuhteissa. Fyryn viilennys on suunniteltu toteutettavaksi keväällä 2026.

Yhdistysten tukeminen on tärkeä osa yhteisöllisyyden ja osallistumisen vahvistamista. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yhdistysten kanssa ja kehittää edelleen yhdistyksille jaettavien avustusten prosesseja sekä niiden digitalisointia sähköisen avustusjärjestelmän avulla, kunnan yhteisten palvelujen koordinoimana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Kohtaamisten ja elämysten mahdollistaminen – edistetään kuntalaisten aktiivista ja hyvää elämää tarjoamalla kohtaamispaikkoja sekä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa tuotettuja tapahtumia ja toimintaa, jotka houkuttelevat viihtymään.	Kirjastojen avoimien tilaisuuksien määrä 600 tapahtumaa/vuosi	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö
Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen – edistetään lasten ja nuorten aktiivista, innostavaa ja hyvää elämää tuomalla kulttuuria helposti lähestyttävällä tavalla jokaisen lapsen ja nuoren ulottuville.	Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelman, Kirkkonummen Kulttuurikompassin, päiväkodeille ja kouluille tarjottavat sisällöt kattavat monipuolisesti kaikki eri ikäryhmät.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan palveluista, toteuttaa nuorisotyötä eri muodoissaan, koordinoi ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä, rakennuttaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä edistää nuorisolain mukaisesti lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä muiden sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen yksiköiden ja paikallisten toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja liikuntapalvelut tukee myös yhdistystoiminnan toteuttamista ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Palvelujen toteutuksessa painottuvat saavutettavuus, yhteisöllisyys ja toimintakyky edistävät toimenpiteet.

Toiminnan painopistealueet

- Kaikkien Kirkkonummi – saavutettavat mahdollisuudet osallisuuteen ja hyvinvointiin
- Senioreiden aktiivisen elämäntavan edistäminen
- Aktiivinen ja osallistava juhluvuosi 2030

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö on kunnan lakisääteinen tehtävä, jonka tavoitteena on ehkäistä päihteiden käyttöä, vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja ja edistää kuntalaisten mielenterveyttä. Vaikuttava ehkäisevä työ edellyttää suunnitelmallista ja laajaa yhteistyötä kunnan, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä. Toistaiseksi ehkäisevää päihdetyötä on tehty osa-aikaisesti muun nuorisotyön ohessa, mutta työ edellyttää henkilöstöresurssia kunnassa tehtävän toiminnan koordinoimiseksi ja toteuttamiseksi ja kuntatasoisen lakisääteisen tehtävän toteuttamiseksi. Kehittämistyössä pyritään vahvistamaan moniammatillisia, saavutettavia ja eri ikäryhmiä palvelevia toimintamalleja turvaten samalla yhteistyön eri toimijoiden kanssa lasten, nuorten ja koko kuntaväestön mielenterveyden ja päihteettömyyden edistämiseksi. Vuodelle 2026 ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttamiseen osoitetaan lisää henkilöstöresurssia.

Nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu ovat edelleen yhteiskuntamme suurimpia haasteita. Tutkimusten mukaan nuorten hyvinvointi on yhä vahvemmin polarisoitunut: samalla kun suuri osa nuorista voi kohtuullisesti tai hyvin, osa nuorista kohtaa monimuotoisia ja pitkäkestoisia haasteita arjessaan. Tämä korostaa varhaisen tunnistamisen ja laaja-alaisen yhteistyön merkitystä syrjäytymisen ehkäisyssä ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Lisääntynyt tuen tarve sekä parantunut ohjautuminen palveluihin moniammatillisen verkoston kautta ovat näkyneet muun muassa kohdennetun nuorisotyön palveluiden, kuten etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön, asiakasmäärien kasvuna. Asiakasmäärien ennustetaan edelleen kasvavan, ja erityisnuorisotyön vuodelle 2025 osoitettu lisäresurssi on tarpeen vakiinnuttaa vuodesta 2026 eteenpäin.

Kirkkonummella nuorisotyöllä on keskeinen rooli nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Toiminta on laaja-alaista ja moniammatillista, ja rakentuu vahvan yhteistyöverkoston varaan. Kirkkonummen nuorisotyössä korostuu erityisesti kohdennetun nuorisotyön rooli, joka tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja mahdollistaa jopa heidän yksilöllisen osallistumisensa arkeen, yhteisöihin ja palveluihin. Avoin nuorisotyö on olennainen osa nuorisopalveluiden kokonaisuutta, edistäen nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nuorisotilatoiminta tarjoaa matalan kynnyksen ympäristön nuorten kohtaamiselle, tuelle ja vapaa-ajan vietoille. Toimintaa järjestetään kaikissa Kirkkonummen kuntakeskuksissa: keskustassa, Masalassa ja Veikkolassa.

Hallitusohjelmassakin tunnustetaan nuorten hyvinvoinnin edistämisen merkitys laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden, kuten hyvinvointialueen, kunnan, koulujen, kolmannen sektorin ja seurakuntien kesken. Tällainen yhteistyö on Kirkkonummella jo vakiintunutta, ja sitä on kehitetty muun muassa nuorisotyön palvelukokonaisuudessa, lasten ja nuorten maksuttoman harrastustoiminnan sekä avoimen MyHobby-toiminnan osalta. Yhteistyötä tullaan edelleen tiivistämään.

Vuoden 2026 toiminnan tavoitteena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia rakentamalla palvelupolkuja, jotka vahvistavat saavutettavuutta ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia. Painopiste on erityisesti käyttäjäryhmien tarpeiden, heidän elämäntilanteidensa sekä osallistumisen esteiden tunnistamisessa. Tavoitteena on luoda pohjaa sujuville palvelupoluille, jotka mahdollistavat yhä useammalle lapselle ja nuorelle omannäköisen tavan osallistua, liikkua ja harrastaa osana arkea ja osallisuutta tukevia rakenteita.

Liikkumisen edistäminen

Liikunta ja fyysinen aktiivisuus ovat keskeisiä hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lähteitä. Palveluja kehitetään erityisesti terveytensä kannalta vähän liikkuvien kuntalaisten, iäkkäiden, toimintarajoitteisten ja yhteiskunnallisesti heikommassa asemassa olevien tarpeisiin. Senioreiden ohjattujen palvelujen kysyntä kasvaa yli 65-vuotiaiden kuntalaisten määrän kasvaessa sekä väestön ikääntyessä. Vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja-toiminnan kautta edistetään seniorien aktiivista arkea tuottamalla liikunnanohjausta, muuta opetusta, kulttuurisisältöjä sekä liikkuvia palveluita. Toiminnan kehittämisessä painotetaan asiakasosallisuutta, resurssien monipuolista hyödyntämistä sekä olemassa olevien mahdollisuuksien esiin tuomista. Kunta on saanut Ikiliikkuja-toiminnan kehittämiseen valtion liikunnallisen elämäntavan erityisavustusta.

Uimahalli lähestyy peruskorjausikää ja kunnossapidon vaatimukset lisääntyvät. Kesällä 2025 kiinteistössä tehtiin jo aiempaa laajempia kunnostustoimenpiteitä. Yleiseen kiinteistön ja uimahallitekniikan ylläpitoon tulee varautua entistä suuremmilla kunnossapidon kustannuksilla. Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen tarveselvityksen laatiminen aloitetaan vuoden 2025 talousarvion mukaisesti kyseisen vuoden syksyllä ja laadinta jatkuu vuoden 2026 aikana.

Kunnan liikunta- ja virkistysalueilla on merkittävä rooli paitsi kuntalaisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja aktiivisen elämäntavan edistämässä myös paikallisten liikuntaseurojen toimintaedellytysten ja olosuhteiden tukemisessa. Liikuntapaikkaverkosto ikääntyy, ja sen ylläpidon ja perusparannusten tarve kasvaa. Nykyinen ylläpidon määräraha ei kuitenkaan riitä pienperusparannusten toteuttamiseen. Muuttuvat olosuhteet, väestörakenteen kehitys sekä ilmaston ja käyttäjätarpeiden muutos edellyttävät kokonaisvaltaista suunnitelmaa, jolla luodaan suuntaa verkoston investoinneille, kunnossapidolle, perusparantamistoimenpiteille ja kehittämistyölle. Vuonna 2026 laaditaan Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma 2035, joka toimii pitkäjänteisen ja tavoitteellisen kehittämistyön perustana.

Yhdistysten tukeminen on tärkeä osa yhteisöllisyyden ja osallistumisen vahvistamista. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yhdistysten kanssa ja kehittää edelleen yhdistyksille jaettavien avustusten prosesseja sekä niiden digitalisointia sähköisen avustusrjestelmän avulla, kunnan yhteisten palvelujen koordinoimana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositaloite	Vastuu
Mahdollistamme lasten, nuorten ja senioreiden osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistumisen tarjoamalla turvallisia kohtaamispaikkoja, mielekästä tekemistä ja vaikuttamismahdollisuuksia yhdessä kohderyhmien kanssa.	Tunnistetaan lasten, nuorten ja senioreiden tarpeita ja osallistumisen esteitä palvelupolkujen saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi, samalla vahvistaen monikanavaista viestintää osallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö
Edistämme kuntalaisten liikkumista ja fyysistä aktiivisuutta kehittämällä pitkäjänteisesti turvallisia ja saavutettavia liikkumisympäristöjä sekä tukemalla palvelujen ja toimintojen kehittämistä vahvistaen poikkihallinnollista yhteistyötä.	Laaditaan Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma 2035 pitkäjänteisen ja tavoitteellisen kehittämistyön perustaksi. Suunnitelmassa huomioidaan turvalliset ja saavutettavat liikuntaympäristöt, kuntalaisten tarpeet sekä liikuntapaikkojen olosuhteiden ja käyttömahdollisuuksien muutokset.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö

Suomenkielinen kasvatusta- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	4 994 266	4 369 411	4 702 751	4 702 751	4 702 751
Myyntituotot	1 197 884	1 009 598	1 387 928	1 387 928	1 387 928
Maksutuotot	2 526 275	2 324 456	2 279 466	2 279 466	2 279 466
Tuet ja avustukset	1 233 404	986 865	986 865	986 865	986 865
Muut toimintatuotot	36 704	48 492	48 492	48 492	48 492
Toimintakulut	-59 917 278	-64 711 436	-66 263 871	-68 310 437	-69 640 984
Henkilöstökulut	-47 824 887	-50 342 395	-51 175 198	-53 221 764	-54 552 311
Palkat ja palkkiot	-39 019 695	-40 265 219	-41 481 253	-43 141 863	-44 220 416
Henkilösivukulut	-8 805 191	-10 077 176	-9 693 945	-10 079 901	-10 331 895
Palvelujen ostot	-8 903 056	-9 778 875	-10 277 623	-10 277 623	-10 277 623
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 303 315	-2 363 727	-2 787 411	-2 787 411	-2 787 411
Avustukset	-1 131 436	-1 445 000	-1 145 000	-1 145 000	-1 145 000
Muut toimintakulut	- 754 584	- 781 439	- 878 639	- 878 639	- 878 639
Toimintakate	-54 923 012	-60 342 025	-61 561 120	-63 607 686	-64 938 233
Sisäiset tuotot yhteensä	57 528	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-22 017 331	-22 995 335	-22 370 269	-22 370 270	-22 370 270
joista:					
Puhtauspalvelut	-1 915 327	-2 002 954	-1 927 424	-1 927 424	-1 927 424
Rakennusten vuokrat	-5 379 494	-15 439 702	-14 671 672	-14 671 673	-14 671 673
Ravituspalvelut	-4 403 892	-5 552 679	-5 771 173	-5 771 173	-5 771 173
<i>Taloudellinen tulokellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 334	-1 455	-1 459	-1 496	-1 516

Erittely palveluryhmittäin

Suomenkielinen varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	2 129 214	1 883 083	1 838 093	1 838 093	1 838 093
Ulkoiset toimintamenot	-24 311 526	-26 546 694	-26 880 261	-27 613 509	-28 107 972
Toimintakate	-22 182 313	-24 663 611	-25 042 168	-25 775 416	-26 269 879
sisäiset toimintatuotot	1 452	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	-6 371 474	-6 947 595	-6 908 833	-6 908 834	-6 908 834

Suomenkieliset opetuspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	2 865 052	2 486 328	2 864 658	2 864 658	2 864 658
Ulkoiset toimintamenot	-35 605 752	-38 164 742	-39 383 610	-40 696 928	-41 533 012
Toimintakate	-32 740 700	-35 678 414	-36 518 952	-37 832 270	-38 668 354
sisäiset toimintatuotot	56 075	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	-15 645 858	-16 047 740	-15 461 436	-15 461 436	-15 461 436

Suomenkielisen kasvatusta- ja koulutuslautakunnan alaisten palveluiden osuus talousarvion laadintakehystä 2026 koskeneen Kirkkonummen kunnanhallituksen päätöksen säästötavoitteesta on 328 554 €. Tästä summasta varhaiskasvatuspalvelujen osuus on 139 742 €. Leikkaukset kohdennetaan seuraavasti: perhepäivähoitajien tehtävien vähentäminen (2 tehtävää, ei irtisanomisista) 64 742 €, maksutuottojen vähenemäolettaman pienentäminen 55 000 € ja kelpoisuuksia koskevan muutoksen

edellyttämien eurojen vähentäminen 20 000 €. Opetuspalveluihin kohdentuvien säästöjen osuus on 188 812 €.

Opetuspalveluissa leikkaukset kohdennetaan seuraavasti: koulujen kalustus 145 262 €, Veikkolan alueen kouluverkon johtamisjärjestelyjen muutos ja oppilasmäärän vähentymisestä johtuva luokanopettajan viran siirto 1.8.2026 alkaen 43 550 €.

Selvitetään ei-lakisääteisistä varhaiskasvatuksen kuraattorien ja psykologien toimista luopumista. Tehdään lapsivaikutusten arviointi.

Kouluvalmentaja ei palkata (5 kpl, syyslukukausi), säästö 94 283 €.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatuspalvelut	360,21	384,13	384,13	384,13	384,13
Opetuspalvelut	542,56	526,28 *	534,20	534,20	534,20
Yhteensä	902,77	910,41	918,33	918,33	918,33

* - Suomenkielisten opetuspalveluiden TA2025 raportin luvuissa on havaittu virhe. Kansliavakansseja ei ole laskettu kokonaismäärään. Päivitetty HTV OVK-sarakkeeseen.

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, johon asukaspuistotoiminta kuuluu.

Toiminnan painopistealueet

- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen
- Kaikkien Kirkkonummi
- Tulevaisuustaitojen vahvistaminen
- Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Jotta yksityisen palvelun osuus kunnan varhaiskasvatuksesta olisi tavoitteen mukaisesti 25–30 %, tulee yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä parantaa. Palvelusetelin ehtoja parannetaan korottamalla palvelusetelin perusarvoa 935 eurosta 960 euroon. Muutokset nostavat palvelusetelin kustannuksia 1.1.2026 alkaen. Uusiin palvelusetelin arvoa nostaviin kustannuksiin on varauduttu kunnanhallituksen päättämässä talousarvion kehyksessä. Talousarvion laadintavaiheessa ei ole käytettävissä tietoa 1.8.2026 asiakasmaksujen lakisääteisen indeksitarkistuksen vaikutuksesta. Mikäli indeksitarkistuksen myötä asiakkaan omavastuuosuus pienenee, kasvavat palvelusetelin kustannukset. Tähän ei ole voitu varautua kehyksessä.

Yksityisille, esiopetusta antaville päiväkodeille, maksettavaa korvausta esiopetuksen tuottamisesta tarkistetaan samanaikaisesti palvelusetelin perusarvon tarkistuksen kanssa 1.1.2026 alkaen. Toimenpiteeseen on varauduttu talousarviossa.

Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.

Talousarvion laadintakehystä 2026 koskeneen Kirkkonummen kunnanhallituksen päätöksen säästötavoitteesta johtuen perhepäivähoitajien tehtäviä vähennetään (2 tehtävää, ei irtisanomisia) säästön ollessa 64 742 euroa, maksutuottojen vähenemäolettaa pienennetään 55 000 eurolla ja kelpoisuuksien muutoksen edellyttämiä euroja vähennetään 20 000 euroa. Varhaiskasvatuspalvelujen osuus suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan säästötavoitteesta on 139 742 €.

Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan säästöistä johtuen suunniteltua vähemmän varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25–30 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä vahvistetaan palvelusetelin ehtoja parantamalla. Palvelusetelin ehtoja parannetaan korottamalla palvelusetelin perusarvoa 935 eurosta 960 euroon. Muutokset nostavat palvelusetelin kustannuksia 1.1.2026 alkaen. Uusiin kustannuksiin on varauduttu kunnanhallituksen päättämässä talousarvion kehyksessä.

Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välisellä yhteistyöllä vahvistetaan lapsen oikeutta terveyteen ja hyvinvointiin. Edistetään edelleen lasten liikkumista kehittämällä varhaiskasvatuksessa arjen liikunnallista toimintakulttuuria sekä tarjoamalla perheille maksutonta Liiku mun kanssa- perheliikuntaneuvontaa. Toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti henkilöstön osaamisen lisäämiseen sekä vähän liikkuviin ja liikkumiseensa tukea tarvitseviin lapsiin ja heidän perheisiinsä.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi palkkaamalla resurssilastenhoitajia lapsiryhmiin.

Jatketaan edelleen ympäristökasvattaja- ja liikunnan ammattitutkintoon johtavien koulutusten järjestämistä oppisopimuksin. Jatketaan edelleen Vihreän lipun- toimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Edistämme kaikenikäisten kuntalaisten hyvää elämää ja arjen sujuvuutta, jota tukevat saavutettavat ja korkealaatuiset julkiset palvelut. Kunnan toiminta on osallistavaa, ja kehitämme sitä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa.	Varhaiskasvatuksen asiakastytytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla (4). Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen asiakastytytyväisyyden yleisarvosana oli 4,4.	Varhaiskasvatusjohtaja
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25–30 %. Vuonna 2025 yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta oli 26–29 %.	Varhaiskasvatusjohtaja
Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan sekä olemme kilpailukykyinen työnantaja. Henkilöstömme voi hyvin ja kehittää osaamistaan tulevaisuustietoisesti. Johtaminen on meillä korkealaatuista. Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden ja luomme mahdollisuuksia työnhakijoille ja työnantajille Kirkkonummella ja työelämysalueella.	Lakisääteisen kasvatushenkilöstön (myös sijaiset yli 5 kk) kelpoisuusaste on 100 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Vuonna 2025 lakisääteisen kasvatushenkilöstön kelpoisuusaste oli: Varhaiskasvatuksen opettaja: 64 % Varhaiskasvatuksen sosionomi: 100 % Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja: 82 %	Varhaiskasvatusjohtaja
Innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin. Kirkkonummella on mahdollisuus kohtaamisiin ja elämyksiin luonnossa ja tapahtumissa, niin arjessa kuin juhlassakin.	Kaikkien Kirkkonummi - Luonnossa oppimisen päivä jokaisen lapsen oikeutena. Jokainen lapsiryhmä viettää vähintään yhden luonnossa oppimisen päivän viikoittain. Osuus ryhmistä, joissa tavoite toteutuu. Osuus alle 3-vuotiaiden ryhmistä, joissa tavoite toteutuu.	Varhaiskasvatusjohtaja

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatus					
0–6-vuotiaiden lkm. 31.12	2 443	2 559	2 628	2 659	2 692
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0–6 v.	75	73	73	73	73
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	1 319	1 401	1 439	1 456	1 474
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	514	467	480	485	491
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa/lapsi	12 723	13 496	13 242	13 247	13 379
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (fi+sv)	203	364	373	378	382
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	10 502	11 244	11 144	11 256	11 368
0-6-vuotiaiden määrä (fi+sv)	2 856	2 937	3 004	3 042	3 082
Esiopetus					
Oppilasmäärä	373	339	350	369	343

Suomenkieliset opetuspalvelut

Suomenkieliset opetuspalvelut muodostuvat suomenkielistä perusopetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta, lukiokoulutusta, perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Toiminnan painopistealueet

- Hyvinvoiva ja turvallinen koulu kaikille
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus
- turvallisuus ja yhteisöllisyys
- aktiivinen ja kestävä elämäntapa

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Oppilasmäärän lasku perusopetuksessa vaikuttaa luokanopettajien ja aineenopettajien virkojen täyttämiseen. Muutoksen seurauksena kaikkia vapautuvia virkoja ei tulla avaamaan haettaviksi. Lisäksi henkilöstötarpeiden tasapainottamiseksi tullaan toteuttamaan virkasiirtoja yksiköiden välillä. Tavoitteena on varmistaa opetuksen laadun ja resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen muuttuvassa toimintaympäristössä.
- 1.8.2025 voimaan tulleet perusopetus ja lukiolain muutokset oppimisen tuesta vaikuttavat oppimisen tuen järjestämiseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Lainsäädännön velvoitteet edellyttävät, että opetuksen järjestäjät varmistavat riittävät resurssit tuen toteuttamiseen. Tämä tarkoittaa käytännössä erityisopettajien ja kouluvalmentajien määrän lisäämistä, jotta oppilaiden yksilölliset tarpeet voidaan huomioida uuden tuen mallin mukaisesti.
- Valtion erityisavustusten, mm. koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen tarkoitetun valtionavustuksen väheneminen tulee vaikuttamaan opetuspalveluiden tuloihin.
- Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja uusien koulurakennusten varustaminen sekä kasvaneet hankinta- ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Perusopetusikäisten oppilaiden määrä tulee laskemaan. Myöskään perusopetuksessa olevien vieraskielisten oppilaiden määrä ei ole noussut vuoden 2025 aikana, koska Kirkkonummen alueella olevien vastaanottokeskusten toiminta on lakkautettu. Vuoden 2026 aikana jatketaan koulujen virkarakenteiden tarkastelua ja tarvittavien muutosten toteuttamista ennakoiden oppilasmäärän muutoksen vaikutukset henkilöstötarpeisiin.

Perusopetuksen ja lukiolain sekä opetussuunnitelmien muutokset oppimisen tuesta ovat lisänneet henkilöstöresurssitarvetta oppimisen tuen järjestämiseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Lainsäädännön velvoitteiden täyttämiseksi tarvitsemme lisää kouluvalmentajia oppimisen edellytyksiä tukevien järjestelyjen toteuttamiseksi, lisää erityisopettajia ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen tarjoamiseksi perusopetuksessa sekä erityisen tuen tarjoamiseksi lukiokoulutuksessa.

Monet lapset ja nuoret kamppailevat edelleen erilaisten haasteiden kanssa ja se voi ilmetä kouluissa ahdistuneisuutena, poissaoloina, sosiaalisten suhteiden vaikeuksina, levottomuutena ja aggressiivisuutena. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään kehittämällä yhteisöllistä ja turvallista toimintakulttuuria, lisäämällä osallisuutta sekä vahvistamalla kouluun kiinnittymistä.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen Lyyran sekä Nissniku-talon rakentaminen jatkuvat vuoden 2026 aikana ja samalla alkaa Kantvikin koulun suunnittelu. Lyyran osalta jatkuu yhteisen toimintakulttuurin konsulttijohtoinen kehittäminen. Nissnikun koulu ja Kantvikin koulu toimivat osittain väistötiloissa. Koulujen väistötilaratkaisut, rakennushankkeiden suunnittelutyöt ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen vaikuttavat olennaisesti kyseisten koulujen toimintaan.

Innostamme jatkossakin lapsia ja nuoria aktiiviseen elämäntapaan, liikumaan ja kulttuurin pariin. Kehitämme välituntiliikunnan toimintamalleja kaikissa kouluissa. Erityisesti haluamme edistää lukemista ja monilukutaitoa. Peruskoulujemme oppilaista lähes kolmannekselle on heikko lukutaito. Panostamme lukevan toimintakulttuurin luomiseen, jossa lukutaitotyö tehdään näkyväksi yhdessä koko kouluyhteisön ja sidosryhmien kanssa kuntatason lukutiimin tuella ja koordinoimana.

Jatkamme kestävään elämäntapaan kasvamisen vahvistamista kuntatason opettajatiimin koordinoimana. Toimintakulttuuriamme leimaa "vihreä ajattelu", jossa huolehdimme sekä materiaalista että ihmisestä ja hyödynnämme myös osaamisen, jota jaamme ahkerasti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositaloite	Vastuu
Edistämme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista huomioimalla eri väestöryhmien tarpeet.	Laadimme yhteisen pohjan oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sekä turvallisemman tilan ohjeet oppilaitoksiin. Toteutamme yhteisen asiakaskyselyn tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta oppilaitoksissa (lukiot, peruskoulut).	Opetusjohtaja
Edistämme kaikenikäisten kuntalaisten hyvää elämää ja arjen sujuvuutta, jota tukevat saavutettavat ja korkealaatuiset julkiset palvelut. Kunnan toiminta on osallistavaa, ja kehitämme sitä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa.	Laadimme yhteisen huonetaulun koulujen omista toimintamalleista hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen. Tehostamme Someturvan käyttöä. Huoltajakyselyssä 2026 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Oppilaskyselyssä 2026 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat luokan ilmapiirin turvallisiksi.	Opetusjohtaja
Innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin.	Lisäämme oppilaiden aktiivisuutta koulupäivän aikana kehittämällä välituntiliikunnan toimintamalleja. Move! mittauksen tulokset 2026: matalan fyysisen toimintakyvyn omaavien oppilaiden prosentuaalinen osuus vähenee. Luomme lukevan toimintakulttuurin, jossa lukutaitotyö tehdään näkyväksi yhdessä koko kouluyhteisön ja sidosryhmien kanssa kuntatason lukutiimin tuella ja koordinoimana. Heikon lukutaidon omaavien oppilaiden osuus vähenee.	Opetusjohtaja

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Perusopetus					
Oppilasmäärä	3 959	3 924	3 785	3 720	3 670
Bruttokustannukset euroa / oppilas	10 874	11 647	12 511	12 857	13 000
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	7 208	7 896	8 753	9 006	9 225
Lukiokoulutus					
Opiskelijamäärä	595	605	605	605	605
Bruttokustannukset euroa / opiskelija	7 505	7 403	9 433*	7 399	7 473
Ulkoiset bruttokustannukset / opiskelija	5 833	5 650	7 741*	5 687	5 744
Koulukuljetus					
Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	617	590	590	585	580
Kustannukset euroa / oppilas	1 630	2 632	2 658	2 684	2 712

* - Sivistyksen talo Lyyran ensikalustamisen vaikutus opiskelijakohtaisiin kustannuksiin vuonna 2026 on 2 110 € / opiskelija

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 211 373	1 041 563	1 077 654	1 077 654	1 077 654
Myyntituotot	309 063	278 635	331 444	331 444	331 444
Maksutuotot	593 903	585 928	569 210	569 210	569 210
Tuet ja avustukset	284 968	172 000	172 000	172 000	172 000
Muut toimintatuotot	23 440	5 000	5 000	5 000	5 000
Toimintakulut	-14 296 407	-16 840 510	-16 001 837	-16 078 745	-16 395 160
Henkilöstökulut	-11 449 153	-12 449 844	-12 579 542	-12 656 450	-12 972 865
Palkat ja palkkiot	-9 324 666	-9 953 246	-10 194 479	-10 247 511	-10 503 703
Henkilösivukulut	-2 124 487	-2 496 598	-2 385 063	-2 408 939	-2 469 162
Palvelujen ostot	-2 109 599	-2 464 604	-2 202 834	-2 202 834	-2 202 834
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 320 404	-1 486 332	- 798 390	- 798 390	- 798 390
Avustukset	- 218 117	- 263 981	- 213 981	- 213 981	- 213 981
Muut toimintakulut	- 199 135	- 175 749	- 207 090	- 207 090	- 207 090
Toimintakate	-13 085 034	-15 798 947	-14 924 183	-15 001 091	-15 317 506
<i>Sisäiset menot yhteensä</i>	-5 613 154	-5 699 647	-4 916 556	-4 916 555	-4 916 555
joista:					
Puhtauspalvelut	- 493 938	- 490 396	- 482 777	- 482 777	- 482 777
Rakennusten vuokrat	-2 705 437	-4 289 936	-3 502 339	-3 502 338	-3 502 338
Ravitsemuspalvelut	-1 039 001	- 919 315	- 931 440	- 931 440	- 931 440
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 318	- 381	- 354	- 353	- 358

Erittely palveluryhmittäin

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	559 388	475 928	459 210	459 210	459 210
Ulkoiset toimintamenot	-4 915 945	-5 431 624	-5 453 515	-5 611 473	-5 717 990
Toimintakate	-4 356 557	-4 955 696	-4 994 305	-5 152 263	-5 258 780
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-1 250 052	-1 323 621	-1 362 808	-1 362 807	-1 362 807

Ruotsinkieliset opetuspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	651 986	565 635	618 444	618 444	618 444
Ulkoiset toimintamenot	-9 380 462	-11 408 886	-10 548 322	-10 467 272	-10 677 170
Toimintakate	-8 728 477	-10 843 251	-9 929 878	-9 848 828	-10 058 726
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-4 363 102	-4 376 026	-3 553 748	-3 553 748	-3 553 748

Ruotsinkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan alaisten palveluiden osuus talousarvion laadintakehystä 2026 koskeneen Kirkkonummen kunnanhallituksen päätöksen säästötavoitteesta on 85 719 €. Tästä summasta varhaiskasvatuspalvelujen osuus on 28 287 €. Leikkaukset kohdennetaan seuraavasti: maksutuottojen vähenemäolettaman pienentäminen 8 287 € ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja tehostetun tuen ryhmässä (palkataan vasta 1.8.2026, säästö 7 kk) 20 000 €. Opetuspalvelujen osuus säästöistä on 57 432 €. Leikkaukset kohdennetaan koulujen kalustukseen ja materiaaleihin.

Selvitetään ei-lakisääteisistä varhaiskasvatuksen kuraattorien ja psykologien toimista luopumista. Tehdään lapsivaikutusten arviointi.

Kouluvalmentajaa ei palkata (1 kpl, syyslukukausi), säästö 18 857 €.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatuspalvelut	81,04	83,74	83,18	83,18	83,18
Opetuspalvelut	109,00	111,64	121,30	121,30	121,30
Yhteensä	190,04	195,38	204,48	204,48	204,48

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, johon asukaspuistotoiminta kuuluu.

Toiminnan painopistealueet

- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen
- Kaikkien Kirkkonummi
- Tulevaisuustaitojen vahvistaminen
- Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Jotta yksityisen palvelun osuus kunnan varhaiskasvatuksesta olisi tavoitteen mukaisesti 25–30 %, tulee yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä parantaa. Palvelusetelin ehtoja parannetaan korottamalla palvelusetelin perusarvoa 935 eurosta 960 euroon. Muutokset nostavat palvelusetelin kustannuksia 1.1.2026 alkaen. Uusiin palvelusetelin arvoa nostaviin kustannuksiin on varauduttu kunnanhallituksen päättämässä talousarvion kehyksessä. Talousarvion laadintavaiheessa ei ole käytettävissä tietoa 1.8.2026 asiakasmaksujen lakisääteisen indeksitarkistuksen vaikutuksesta. Mikäli indeksitarkistuksen myötä asiakkaan omavastuuosuus pienenee, kasvavat palvelusetelin kustannukset. Tähän ei ole voitu varautua kehyksessä.

Yksityisille, esiopetusta antaville päiväkodeille, maksettavaa korvausta esiopetuksen tuottamisesta tarkistetaan samanaikaisesti palvelusetelin perusarvon tarkistuksen kanssa 1.1.2026 alkaen. Toimenpiteeseen on varauduttu talousarviossa.

Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.

Talousarvion laadintakehystä 2026 koskeneen Kirkkonummen kunnanhallituksen päätöksen säästötavoitteista johtuen maksutuottojen vähenemäolettamaa pienennetään 8 287 € ja varhaiskasvatuksen tehostetun tuen ryhmässä toimiva erityisopettaja palkataan vasta 1.8.2026, ei 1.1.2026 säästön ollessa 20 000 €. Varhaiskasvatuksen osuus ruotsinkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan säästötavoitteesta on 28 287 €.

Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25–30 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä vahvistetaan palvelusetelin ehtoja parantamalla. Palvelusetelin ehtoja parannetaan korottamalla palvelusetelin perusarvoa 935 eurosta 960 euroon. Muutokset nostavat palvelusetelin kustannuksia 1.1.2026 alkaen. Uusiin kustannuksiin on varauduttu kunnanhallituksen päättämässä talousarvion kehyksessä.

Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välisellä yhteistyöllä vahvistetaan lapsen oikeutta terveyteen ja hyvinvointiin. Edistetään edelleen lasten liikkumista kehittämällä varhaiskasvatuksessa arjen liikunnallista toimintakulttuuria sekä tarjoamalla perheille maksutonta Liiku mun kanssa- perheliikuntaneuvontaa. Toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti henkilöstön osaamisen lisäämiseen sekä vähän liikkuviin ja liikkumiseensa tukea tarvitseviin lapsiin ja heidän perheisiinsä.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi palkkaamalla resurssilastenhoitajia lapsiryhmiin.

Jatketaan edelleen ympäristökasvattaja- ja liikunnan ammattitutkintoon johtavien koulutusten järjestämistä oppisopimuksin. Jatketaan edelleen Vihreän lipun- toimintaa.

Jatketaan ruotsinkielisen opinpolun vahvistamista aktiivisella yhteistyöllä ja jatkamalla johtamisen vahvistamista tavoitteena yhtenäisen opinpolun näkyväksi tekeminen. Vaalimme äidinkieltämme ja toimimme kaikki kielellisinä esikuvina eri ammattirooleissamme. Työskentelemme aktiivisesti opetuksen kanssa yhteistyössä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024-2030	Vuositavoite	Vastuu
Edistämme kaikenikäisten kuntalaisten hyvää elämää ja arjen sujuvuutta, jota tukevat saavutettavat ja korkealaatuiset julkiset palvelut. Kunnan toiminta on osallistavaa, ja kehitämme sitä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa.	Varhaiskasvatuksen asiakastytytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla (4). Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen asiakastytytyväisyyden yleisarvosana oli 4,6.	Varhaiskasvatusjohtaja
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25–30 %. Vuonna 2025 yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta oli 26–29 %.	Varhaiskasvatusjohtaja
Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan sekä olemme kilpailukykyinen työnantaja. Henkilöstömme voi hyvin ja kehittää osaamistaan tulevaisuustietoisesti. Johtaminen on meillä korkealaatuista. Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden ja luomme mahdollisuuksia työnhakijoille ja työnantajille Kirkkonummella ja työliisyyalueella.	Lakisääteisen kasvatushenkilöstön (myös sijaiset yli 5 kk) kelpoisuusaste on 100 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Vuonna 2025 lakisääteisen kasvatushenkilöstön kelpoisuusaste oli: Varhaiskasvatuksen opettaja: 73–74 % Varhaiskasvatuksen sosionomi: 100 % Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja: 58–60 %	Varhaiskasvatusjohtaja
Innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin. Kirkkonummella on mahdollisuus kohtaamisiin ja elämyksiin luonnossa ja tapahtumissa, niin arjessa kuin juhlassakin.	Kaikkien Kirkkonummi - Luonnossa oppimisen päivä jokaisen lapsen oikeutena. Jokainen lapsiryhmä viettää vähintään yhden luonnossa oppimisen päivän viikoittain. Osuus ryhmistä, joissa tavoite toteutuu. Osuus alle 3-vuotiaiden ryhmistä, joissa tavoite toteutuu.	Varhaiskasvatusjohtaja

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatus					
0–6-vuotiaiden lkm. 31.12	413	378	376	383	390
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0–6 v.	91	87	87	87	87
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	292	250	250	255	255
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	85	87	87	87	87
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa/lapsi	12 447	15 813	16 033	16 131	16 292
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (fi+sv)	203	364	373	378	382
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	10 502	11 244	11 144	11 256	11 368
0-6-vuotiaiden määrä (fi+sv)	2 856	2 937	3 004	3 042	3 082
Esiopetus					
Oppilasmäärä	73	52	65	67	67

Ruotsinkieliset opetuspalvelut

Ruotsinkieliset opetuspalvelut muodostuvat ruotsinkielistä perusopetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta, lukiokoulutusta, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Toiminnan painopistealueet

- Hyvinvoiva ja turvallinen koulu kaikille
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus
- turvallisuus ja yhteisöllisyys
- aktiivinen ja kestävä elämäntapa

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Oppilasmäärän lasku perusopetuksessa vaikuttaa luokanopettajien ja aineenopettajien virkojen täyttämiseen. Muutoksen seurauksena kaikkia vapautuvia virkoja ei tulla avaamaan haettaviksi. Lisäksi henkilöstötarpeiden tasapainottamiseksi tullaan tarvittaessa toteuttamaan virkasiirtoja yksiköiden välillä. Tavoitteena on varmistaa opetuksen laadun ja resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen muuttuvassa toimintaympäristössä.
- 1.8.2025 voimaan tulleet perusopetus ja lukiolain muutokset oppimisen tuesta vaikuttavat oppimisen tuen järjestämiseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Lainsäädännön veloitteet edellyttävät, että opetuksen järjestäjät varmistavat riittävät resurssit tuen toteuttamiseen. Tämä tarkoittaa käytännössä kouluvalmentajien määrän lisäämistä, jotta oppilaiden yksilölliset tarpeet voidaan huomioida uuden tuen mallin mukaisesti.
- Valtion erityisavustusten, mm. koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen tarkoitetun valtionavustuksen väheneminen tulee vaikuttamaan opetuspalveluiden tuloihin.
- Lukion väistötilaratkaisu ja uuden yhteiskampuksen varustaminen sekä kasvaneet hankinta- ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Perusopetusikäisten oppilaiden määrä tulee laskemaan. Vuoden 2026 aikana jatketaan koulujen virkarakenteiden tarkastelua ja tarvittavien muutosten toteuttamista ennakoiden oppilasmäärän muutoksen vaikutukset henkilöstötarpeisiin.

Perusopetuksen ja lukiolain sekä opetussuunnitelmien muutokset oppimisen tuesta ovat lisänneet henkilöstöresurssitarvetta oppimisen tuen järjestämiseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Lainsäädännön veloitteiden täyttämiseksi tarvitsemme lisää kouluvalmentajia oppimisen edellytyksiä tukevien järjestelyjen toteuttamiseksi perusopetuksessa.

Monet lapset ja nuoret kamppailevat edelleen erilaisten haasteiden kanssa ja se voi ilmetä kouluissa ahdistuneisuutena, poissaoloina, sosiaalisten suhteiden vaikeuksina, levottomuutena ja aggressiivisuutena. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään kehittämällä yhteisöllistä ja turvallista toimintakulttuuria, lisäämällä osallisuutta sekä vahvistamalla kouluun kiinnittymistä.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen Lyyran rakentaminen jatkuu vuoden 2026 aikana. Lyyran osalta jatkuu myös yhteisen toimintakulttuurin konsulttijohtoinen kehittäminen. Lukion väistötilaratkaisu, rakennushankkeen suunnittelutyöt ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen vaikuttaa olennaisesti kyseisten koulujen toimintaan.

Innostamme jatkossakin lapsia ja nuoria aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin. Kehitämme välituntiliikunnan toimintamalleja kaikissa kouluissa. Erityisesti haluamme edistää lukemista ja monilukutaitoa. Peruskoulujemme oppilaista lähes kolmannekselle on heikko lukutaito. Panostamme lukevan toimintakulttuurin luomiseen, jossa lukutaitotyö tehdään näkyväksi yhdessä koko kouluyhteisön ja sidosryhmien kanssa kuntatason lukutiimin tuella ja koordinoimana.

Jatkamme kestävään elämäntapaan kasvamisen vahvistamista kuntatason opettajatiimin koordinoimana.

Toimintakulttuuriamme leimaa "vihreä ajattelu", jossa huolehdimme sekä materiaalista että ihmisestä ja hyödynnämme myös osaamisen, jota jaamme ahkerasti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Edistämme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista huomioimalla eri väestöryhmien tarpeet.	Laadimme yhteisen pohjan oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sekä turvallisemman tilan ohjeet oppilaitoksiin. Toteutamme yhteisen asiakaskyselyn tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta oppilaitoksissa (lukiot, peruskoulut).	Opetuspäällikkö
Edistämme kaikenikäisten kuntalaisten hyvää elämää ja arjen sujuvuutta, jota tukevat saavutettavat ja korkealaatuiset julkiset palvelut. Kunnan toiminta on osallistavaa, ja kehitämme sitä yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen kanssa.	Laadimme yhteisen huonetaulun koulujen omista toimintamalleista hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen. Tehostamme Someturvan käyttöä. Huoltajakyselyssä 2026 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Oppilaskyselyssä 2026 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat luokan ilmapiirin turvalliseksi.	Opetuspäällikkö
Innostamme kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan, liikkumaan ja kulttuurin pariin.	Lisäämme oppilaiden aktiivisuutta koulupäivän aikana kehittämällä välituntiliikunnan toimintamalleja. Move! mittauksen tulokset 2026: matalan fyysisen toimintakyvyn omaavien oppilaiden prosentuaalinen osuus vähenee. Luomme lukevan toimintakulttuurin, jossa lukutaitotyö tehdään näkyväksi yhdessä koko kouluyhteisön ja sidosryhmien kanssa kuntatason lukutiimin tuella ja koordinoimana. Heikon lukutaidon omaavien oppilaiden osuus vähenee.	Opetuspäällikkö

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Perusopetus					
Oppilasmäärä	830	820	810	785	765
Bruttokustannukset euroa / oppilas	12 958	15 289	13 689	14 268	14 411
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	8 693	10 979	10 194	10 625	10 732
Lukiokoulutus					
Opiskelijamäärä	208	200	200	200	200
Bruttokustannukset euroa / opiskelija	11 219	12 385	16 346*	14 363	14 507
Ulkoiset bruttokustannukset / opiskelija	7 413	8 303	10 112*	8 067	8 148
Koulukuljetus					
Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	405	385	385	380	375
Kustannukset euroa / oppilas	1 103	1 504	1 519	1 534	1 550

* - Sivistyksen talo Lyyran ensikalustamisen vaikutus opiskelijakohtaisiin kustannuksiin vuonna 2026 on 2 110 € / opiskelija

Kuntakehityksen toimiala

Kuntakehityksen lautakunta
Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Toimitilapalvelujen lautakunta

Kuntakehityksen toimiala

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	6 879 668	6 720 827	6 960 171	6 960 171	6 960 171
Myyntituotot	943 385	974 845	996 845	996 845	996 845
Maksutuotot	1 337 741	1 101 500	1 150 000	1 150 000	1 150 000
Tuet ja avustukset	115 433	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 483 109	4 644 482	4 813 326	4 813 326	4 813 326
Toimintakulut	-41 737 012	-48 389 264	-46 992 698	-47 338 945	-47 158 823
Henkilöstökulut	-11 067 181	-12 797 719	-12 443 634	-12 794 881	-13 114 759
Palkat ja palkkiot	-9 024 522	-10 236 336	-10 091 423	-10 375 969	-10 635 371
Henkilösivukulut	-2 042 658	-2 561 383	-2 352 211	-2 418 912	-2 479 388
Palvelujen ostot	-18 563 816	-20 656 021	-19 473 407	-19 468 407	-18 968 407
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 062 598	-7 909 447	-6 845 547	-6 845 547	-6 845 547
Avustukset	- 291 284	- 335 000	- 350 000	- 350 000	- 350 000
Muut toimintakulut	-5 752 134	-6 691 077	-7 880 110	-7 880 110	-7 880 110
 Toimintakate	 -34 849 144	 -41 668 437	 -40 032 527	 -40 378 774	 -40 198 652
 <i>Sisäiset tuotot yhteensä</i>	 35 180 866	 36 389 223	 34 531 801	 34 531 801	 34 531 801
<i>Sisäiset menot yhteensä</i>	<i>-1 907 741</i>	<i>-1 798 690</i>	<i>-1 850 602</i>	<i>-1 850 603</i>	<i>-1 850 603</i>
joista:					
Puhtauspalvelut	-84 897	-80 048	-71 828	-71 828	-71 828
Rakennusten vuokrat	-1 274 031	-1 718 642	-1 778 774	-1 778 775	-1 778 775
Ravitsemuspalvelut	-81	0	0	0	0
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 847	-1 005	- 949	- 950	- 939

Kuntakehityksen toimialan tehtävänä on vastata kunnan elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn kehittämisestä ja siihen liittyvistä kumppanuuksista, työllisyyspalveluiden järjestämisestä sekä yrityspalveluiden kehittämisestä ja koordinoinnista. Lisäksi kuntakehityksen toimialan tehtävänä on luoda edellytykset sujuvalle liikenteelle, hyvälle asumiselle ja kilpailukykyiselle yrittämiselle. Tavoitteena on laadukas, viihtyisä ja ekologisesti kestävä elinympäristö ja rakennettu ympäristö, joka vaalii paikallisia kulttuuri-, ympäristö- ja luontoarvoja.

Toimiala tuottaa kaikki rakennettuun ja rakentamattomaan ympäristöön liittyvät kunnalliset palvelut eli maankäytön suunnittelun ja kaavoittamisen, liikennesuunnittelun, maanmyynnin ja -vuokrauksen, paikkatietojen ja kartta-aineistojen ylläpidon, kunnallistekniikan suunnittelun ja toteutuksen, rakennusten ja yleisten alueiden ylläpidon ja korjaamisen, vesihuollon, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun. Lisäksi toimialan tehtäväkenttään sisältyvät puhtaus- ja ruokapalvelut.

Kuntakehityksen lautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 974 254	1 932 000	2 109 500	2 109 500	2 109 500
Myyntituotot	618 819	792 500	811 500	811 500	811 500
Maksutuotot	239 557	211 500	210 000	210 000	210 000
Tuet ja avustukset	68 804	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 047 074	928 000	1 088 000	1 088 000	1 088 000
Toimintakulut	-15 890 001	-18 719 594	-17 645 614	-17 700 516	-17 315 868
Henkilöstökulut	-3 670 408	-4 389 856	-4 554 207	-4 614 109	-4 729 461
Palkat ja palkkiot	-3 005 920	-3 499 583	-3 706 239	-3 755 017	-3 848 894
Henkilösivukulut	- 664 487	- 890 273	- 847 968	- 859 092	- 880 567
Palvelujen ostot	-11 247 165	-13 234 121	-12 069 907	-12 064 907	-11 564 907
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 506 891	- 640 200	- 580 200	- 580 200	- 580 200
Avustukset	- 261 284	- 245 000	- 245 000	- 245 000	- 245 000
Muut toimintakulut	- 204 254	- 210 417	- 196 300	- 196 300	- 196 300
Toimintakate	-13 915 748	-16 787 594	-15 536 114	-15 591 016	-15 206 368
Sisäiset tuotot yhteensä	936 689	1 115 400	1 115 400	1 115 400	1 115 400
Sisäiset menot yhteensä	- 732 821	- 729 096	- 646 727	- 646 727	- 646 727
joista:					
Puhtauspalvelut	-63 516	-63 925	-32 204	-32 204	-32 204
Rakennusten vuokrat	- 657 839	- 665 171	- 614 523	- 614 523	- 614 523
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 338	- 405	- 368	- 367	- 355

*Tilinpäätöksessä 2024 ei ole mukana kuntakehityslautakunnan alaisuuteen siirtyneitä elinkeinopalvelujen määrärahoja.

Erittely palveluryhmittäin

Infrapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	764 183	796 000	816 000	816 000	816 000
Ulkoiset toimintamenot	-6 267 262	-6 500 195	-6 307 144	-6 336 770	-6 388 879
Toimintakate	-5 503 079	-5 704 195	-5 491 144	-5 520 770	-5 572 879
sisäiset toimintatuotot	933 390	1 115 400	1 115 400	1 115 400	1 115 400
sisäiset toimintamenot	- 164 350	- 156 806	-61 543	-61 543	-61 543

Elinvoima (YTL)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	1 197 347	1 124 000	1 281 500	1 281 500	1 281 500
Ulkoiset toimintamenot	-2 890 201	-3 152 399	-3 526 470	-3 551 746	-3 614 989
Toimintakate	-1 692 855	-2 028 399	-2 244 970	-2 270 246	-2 333 489
sisäiset toimintatuotot	3 299	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	- 275 526	- 276 416	- 284 026	- 284 026	- 284 026

Joukkoliikenne	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset toimintatuotot	12 724	12 000	12 000	12 000	12 000
Ulkoiset toimintamenot	-6 732 538	-9 067 000	-7 812 000	-7 812 000	-7 312 000
Toimintakate	-6 719 814	-9 055 000	-7 800 000	-7 800 000	-7 300 000
sisäiset toimintamenot	- 292 945	- 295 874	- 301 158	- 301 158	- 301 158

Kuntakehityksen lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelujen, tonttipalvelujen, paikkatietopalvelujen ja toimialan yhteisten hallintopalvelujen sekä infrapalveluiden investointi-

ja kunnossapitol palvelujen tuottamisesta sekä tarjota liikuntapalveluille sen tilaamia liikunta- ja ulkoilualueiden ylläpitotehtäviä. Kuntakehityksen lautakunta vastaa elinkeinopalveluista sekä kunnan yleisistä alueista ja maa- ja metsätiloista.

Lautakunnan talousarvio sisältää myös joukkoliikenteen määrärahat. Kunnan joukkoliikenneviranomaisena on HSL. Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2026 yksityisteille sekä talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen.

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen, kunnan maapolitiikan hoitaminen sekä elinkeinopalvelut ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti.
 - Elinkeinopoliittisia kaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet käsitellään välittömästi kaavoitusohjelman käsittelyn ulkopuolellakin.
 - Asuntomessuhankkeen yhteistoimintasopimuksen neuvottelu, hankkeen jatkovalmistelu mikäli messut päätetään järjestää
- Maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttaminen kaavoitusohjelman sekä tontinmyyntitavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämiseksi.
- Infrainvestointien priorisointi kestävän kuntatalouden ohjelman periaatteiden mukaisesti
- Ylläpidolla ja kunnossapidolla taataan turvallinen ympäristö ja pyritään säilyttämään rakennetun omaisuuden arvo.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävän energian ja ilmaston toiminta-suunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävästä yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksella, edistetään kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiosassa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
 - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
 - Kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeet toteuttaminen (investointihankkeet).
 - Kiertotalouden edistäminen urakoissa (investointihankkeet)

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Henkilöstökustannukset on budjetoitu olemassa olevan henkilöstön mukaisesti. Palkat nousevat kunta-alan sopimuskorotusten mukaisesti.
 - Talousarviossa on varauduttu kaavoituksen henkilöresurssin vahvistamiseen, mikäli päätetään lisätä kaavoitusohjelmaan uusia kaavahankkeita (elinkeinopoliittiset hankkeet)
- Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa palvelujen ostojen kustannuksiin. Nousu on ollut maltillista. Lautakunnan palvelujen ostoista valtaosa on katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon urakkasopimusten kustannuksia. Tämän hetken urakoissa toteutuvat kustannukset ovat ennakoitavissa entisiä sopimuksia paremmin ja sääolosuhteiden vaikutus kustannuksiin on pienempi.
- Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa vuosittain
 - Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettu myös hulevesijärjestelmille. Hulevesijärjestelmissä on merkittävä korjausvelka.
- Rakentamisen suhdannenäkymät ovat epävarmat, mikä vaikuttaa jonkin verran lautakunnan tuloihin (maksu- ja myyntituotot)
- Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen esittämän talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksen mukaisesti. Kuntaosuuteen on varattu 7,4 milj. euroa.

Kirkkonummen HSL:lle maksama kuntaosuus riippuu mm. matkustajamääristä, lippujen hinnoista ja kustannuskehityksestä. Kasvaneet infrakustannukset heijastuvat Kirkkonummen kuntaosuuteen.

Kirkkonummen kuntaosuus vuonna 2026 on HSL:n hallituksen esittämän toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksen mukaan 7,957 milj. euroa, vuonna 2027 8,288 milj. euroa ja 2028 noin 7,742 milj. euroa vuodessa ilman edellisvuosien ylijäämiä. Kirkkonummella ennustetaan olevan kuntakohtaista HSL:n ylijäämää jäljellä 1,1 milj. euroa vuoden 2025 lopussa (HSL OVK 2/2025). HSL on esittänyt alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan kertyneiden ylijäämien käyttöä vuosien 2026–2028 aikana, jolloin ylijäämä vähentäisi vuosittain Kirkkonummen maksettavaa kuntaosuutta.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

TE-uudistuksen myötä kunnan organisaatiota on uudistettu vuonna 2025. Organisaatiouudistus liittyy myös kuntakehityksen lautakunnan alaisiin palveluihin. Uuden organisaation toiminnan suunnittelu ja kehittäminen jatkuu vuoden 2026 aikana.

Valmisteilla oleva alueidenkäyttölaki, sekä vuoden 2025 alussa voimaan tullut rakentamislaki ja laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tuovat uusia vaatimuksia toiminnalle. Lisäksi on vireillä kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon säädösten uudistus. Tavoitteena on antaa lakiesitys eduskunnalle vuoden 2026 aikana. Tarkoitus on jakaa säännökset kahteen lakiin. Yhdyskuntakehittämislaki koskee kunnan maapolitiikan ja kaavojen toteuttamisen edistämisen säännöksiä ja yhdyskuntarakentamislaki kuntien vastuulle kuuluvia kaavojen toteuttamisen ja yleisten alueiden kunnossapidon säännöksiä. Lakivalmistelua seurataan tiiviisti ja tarvittaessa valmistaudutaan tuleviin muutoksiin.

Kuntakehityksen hallinto ja lautakunta

Kuntakehityksen yhteisen hallinnon ja lautakunnan määrärahat sisältävät hallinnon henkilöstö- ym kustannukset sekä niihin verrattavat muut kustannukset. Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Kasvamme suunnitelmallisesti ja hallitusti. Kaavoitamme pientalovaltaisesti luonnonläheisiä, viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita. Palvelutarjontamme vastaa kasvavan ja ikääntyvän väestön tarpeisiin.	Kuntastrategian ja kaavoitusohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen: vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen uuden asuinrakennusoikeuden määrä on 39 000 k-m2. (mittari: kyllä/ei)	Kunnan-arkkitehti
	Vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen omakoti-, pari- ja rivitalotonttien sekä ryhmärakentamiskohteiden uuden asuinrakennusoikeuden määrä on 2/3 osaa vuositavoitteesta (39 000 k-m2) eli vähintään 26 500 km2. (mittari: kyllä/ei)	Kunnan-arkkitehti
Kuntakeskuksemme on elävä kohtaamispaikka, joka houkuttelee viihtymään ja joka tunnetaan niin tapahtumista kuin laajasta palvelutarjonnasta.	Kuntakeskuksen asemakaavojen uudistaminen etenee: Villa Hagan puiston asemakaava hyväksytään valtuustossa (mittari: kyllä/ei)	Kunnan-arkkitehti
Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta, joka varmistaa yritysten kasvu- ja toimintaedellytykset. Houkuttelemme aktiivisesti ja määrätietoisesti uusia yrityksiä ja varmistamme elinkeinojen elinvoimaisuuden. Edistämme ruoan lähituotantoa.	Elinkeinotoiminnan tarpeisiin kaavoitetaan vähintään 15 000 kem2 rakennusoikeutta vuodessa (mittari: kyllä/ei) Kirkkonummen kunta selvittää mahdollisuutta tarjota vuokratiloja yrityshautomolle/startup-kampukselle, jossa aloittaville pienille yrityksille tarjotaan tilat edulliseen hintatasoon.	Kunnan-arkkitehti Kuntakehitysjohtaja
Kirkkonummella on monipuolista ja korkealaatuista asumista kaikenikäisille - lähellä luontoa, merta ja järviä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 3500 k-m2 kerrostalo-, rivitalo- sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja, joista yli puolet on rivitalo- sekä pientalotontteja. Vuonna 2026 tavoitteena on, että kunta luovuttaa Juhlakallion ja Tolsanmäen asemakaava-alueella 20 omakotitonttia. (mittari: kyllä/ei)	Kunnan-geodeetti
Kirkkonummella on helppo liikkua eri kulkumuodoin. Kehitämme julkisen liikenteen yhteyksiä ja kevyen liikenteen verkostoa aktiivisessa yhteistyössä liikenteen toimijoiden ja käyttäjien kanssa, kiinnittäen erityistä huomiota esteettömyyteen.	Kävelyn kulkumuoto-osuus kasvaa 25 prosenttiin ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus 11 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Uudet kaavoitettavat alueet suunnitellaan siten, että ne edistävät kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuutta alueella. Mittarit: Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu.	Kuntakehitysjohtaja
	Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa. (Mittari: kyllä/ei)	Infrapalvelu-johtaja
Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi	Toteutetaan urakoiden suunnittelua ja urakkakilpailutuksia siten, että urakoissa voidaan harkinnan mukaan ottaa	Infrapalvelu-johtaja

ja vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Valttikorttejamme ovat merellisyys, järvet ja luonnonläheisyys, joita hyödynnämme niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kunnan markkinoinnin edistämisessä.	huomioon CO2-päästöjä vähentäviä tavoitteita, kuten uusiomateriaalien käyttö. Mittari: Urakoiden laskennalliset kokonaispäästöt sekä kustannusarvioiden muutokset Infraurakoissa pyritään toteuttamaan tarvittavat puiden kaadot pesimäajan ulkopuolella. Pesimäaikana puut tarkistetaan ennen kuin ne kaadetaan, jottei pesiä ole. Mittari: kyllä / ei	
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Kuntakehityksen hankkeiden suunnittelun laatua parannetaan siten, että rakennushankkeiden toteuttamisen aikaiset lisä- ja muutostyöt ovat mahdollisimman vähäiset. Lisäksi kiinnitetään kilpailutusten laatuun huomiota ja näillä toimilla pyritään siihen, että urakoiden lisätöiden osuus urakan kokonaiskustannuksesta on alle 10 % ja että urakan kokonaiskustannus jäisi alle hankkeen kustannusarvion. Mittari: kyllä / ei	Infrapalvelu-johtaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kuntakehityksen lautakunta	56,39	60,5	64	64	64

TP 2024 ja TA 2025 luvuissa ei ole huomioitu kuntakehityksen lautakunnalle siirtyneitä elinkeinotiimin henkilöitä (3 henk.).

Suunnitellut muutokset:

Kaavoitusarkkitehti v. 2026

Metsäasiantuntija v. 2027

Infrapalvelujen suunnitteluinsinööri (hulevedet, liikenne) v. 2027

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelujen tehtävä on edistää kunnan elinkeinopolitiikkaa ja kunnan elinvoimaisuutta.

Lisäksi tiimin tehtäviin kuuluu yritysneuvonta ja matkailu- ja maaseutupalvelut.

Toiminnan painopisteet

Vuonna 2026 jatketaan uuden organisaation toiminnan kehittämistä, mm. yhteistyö työllisyysalueen kanssa sekä elinkeinotoiminnan kaavahankkeiden valmistelun tukeminen.

Valmistellaan kuntastrategiaa toteuttava elinkeinopoliittinen ohjelma.

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa osaltaan kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikennejärjestelmäsunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvuille. Kaavoitusohjelman toteuttaminen edistää kunnan vetovoiman vahvistumista samalla kun maankäyttö on ympäristöllisesti, ilmastovaikutuksiltaan ja kaavataloudellisesti kestävä. Asemakaavat ja alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kunnan kaavoitusohjelma päivitetään vuonna 2026. Yksi Kirkkonummen kuntastrategian 2024–2030 kolmesta visiosta on: Kirkkonummi on metropolialueen halutuin ja elinvoimaisin kunta. Se edellyttää johdonmukaista, päämäärätietoista ja kustannustehokasta maankäytön suunnittelua. Asuntoalueiden kaavoituksessa painopiste on riittävän pientalotuotannon varmistamisessa, keskusta-alueiden kehittämisessä painopiste on hyvin suunniteltujen ja viihtyisien pienkaupunkien toteuttamisessa sekä elinkeinoelämän tarpeiden ja tavoitteiden edistämässä. Kunta neuvottelee sopimusta asuntomessujen järjestämisestä ja vie eteenpäin mahdollisen asuntomessualueen kaavoitusta. Potentiaalisten yritysalueiden kaavoituksen käynnistämiseen ja läpiviemiseen varataan riittävät suunnitteluresurssit, jotta alueita olisi ensi tilassa käytettävissä yritystonttien myyntiin ja markkinointiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Alueidenkäyttölaki (ent. maankäyttö- ja rakennuslaki) uudistetaan muodostamalla siitä neljä eri lakikokonaisuutta, joista ensimmäinen, rakentamislaki, tuli voimaan vuoden 2025 alussa. Uuden alueidenkäyttölain oletetaan tulevan voimaan vuoden 2026 alussa. Lainsäädännön uudistuksen myötä vallitseviin käytäntöihin tulee muutoksia, joskaan ei merkittäviä. Toisaalta uuden alueidenkäyttölain omaksuminen ja tulkinnan soveltaminen suunnittelussa saattaa aiheuttaa haasteita kaavoitukselle. Esitykset yhdyskuntakehityslaksi ja yhdyskuntarakentamislaksi valmistunevat vuoden 2026 aikana. Edunvalvontaa on esimerkiksi lakiesityksistä annettavien lausuntojen valmistelu päätöksentekoon. Lausuntovalmistelua on määrä tehdä vuorovaikutuksessa ja yhteistoiminnassa sekä KUUMA-seudun kuntien että Kuntaliiton kanssa.

Kaavoitusohjelma, kunnan palveluverkko ja kestävä kuntatalous kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Tavoitteena on yhteensovittaa entistä paremmin maankäytön suunnittelu, tarvittavien palvelujen järjestäminen sekä yhdyskuntarakentaminen niin, että eri hankkeiden oikea-aikaisella toteuttamisella syntyy kunnalle taloudellista etua ja kuntalaisille sujuvampaa arkea.

Uudenmaan liiton maakuntakaavan vaihekaava (VISIO-kaava) koskee puhdasta ja vihreää siirtymää. Kunnan edunvalvonnan ja tavoitteiden edistäminen edellyttää osallistumista sen laatimiseen sekä siitä annettavia lausuntoja. Sama koskee kuntaa ja KUUMA-seutua koskevan toimialajohtajavetoisen MAL-suunnitelman valmistelua.

Valmistautuminen valtakunnalliseen RYHTI-järjestelmään jatkuu TieraCity-ohjelmiston käyttöotolla kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluissa. Vuonna 2025 tehtiin hankkeen ohjelmistotestausta sekä aloitettiin kaavatietojen ajo ohjelmaan. Tietojen ajaminen ohjelmaan jatkuu vuonna 2026. Pitkällä aikavälillä ohjelmisto sujuvoittaa kaavoitustoiminnan lisäksi koko kuntakehityksen toimialaa mm. tietojen saannin osalta, joskin ohjelman käyttöönotto edellyttää edelleen henkilökunnan kouluttamista ja työaikaa vuonna 2026.

Kuntakehityksen toimialalla toteutettiin vuonna 2025 organisaatiouudistus. Uuden organisaation toiminnan kehittäminen jatkuu vuonna 2026. Tavoitteena on varmistaa kaavoitusohjelman sujuva toteuttaminen kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kunnan periaatteena on, että elinkeinopoliittisia tavoitteita toteuttavat kaavoitushankkeet voidaan päättää käynnistää kaavoitusohjelman hankkeiden lisäksi. Tämä edellyttää kuitenkin kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelujen henkilöresurssin vahvistamista, koska nykyisellä henkilöstöresurssilla ei ole mahdollista lisätä hankemäärää. Talousarviossa on varauduttu uuden kaavoitusarkkitehdin viran perustamiseen. Virka perustetaan kunnanhallituksen erillisellä päätöksellä, mikäli kunta päättää käynnistää uusia kaavahankkeita.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	3	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	0	1	0	0	1
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	0	0	0	0

Tonttipalvelut

Tonttipalvelut -palveluyksikön tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asemakaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa.

Toiminnan painopistealueet

- Maanhankinta yleiskaava-alueilla
- Tonttien luovutus tavoitteiden mukaisesti
- Kaavahankkeiden edellyttämien maankäyttö sopimusten laadinta kunnan päättämien periaatteiden mukaisesti
- Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttö sopimuksissa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Maanvuokratuotoissa on huomioitu vuokrantarkistusten elinkustannusindeksin muutos ja arvioitu uusien luovutettavaksi tulevien omakotitonttien vuokratuotot Juhlakallion ja Tolsanmäen alueelta.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Luovutetut AO-tontit, kpl	2	50	20	50	
Luovutetut tuottajamuotoiset asuntotontit, rakennusoikeus km ²	850	3500	3500	5000	

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut -palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän, paikkatietoaineistojen ja kuntarekistereiden ylläpidosta ja kehittämisestä sekä viranomaismittauksista ja muista kartoitustehtävistä.

Toiminnan painopistealueet

• Tiera City -paikkatietojärjestelmän käyttöönotto

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnan paikkatietojärjestelmää on päätetty uudistaa hankkimalla Tiera City -järjestelmä, jonka käyttöönotto tapahtui pääosin vuonna 2025. Vuonna 2026 ohjelmistoa tultaisiin vielä täydentämään kuntarekisteriosuudella, jolloin ohjelmisto kattaisi kaikki osa-alueet järjestelmästä. Hankinta tehostaa tiedonhallintaa toimintaa, kun tieto on ajantasaista, keskitettyä ja hallittavaa. Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä on tullut voimaan 1.1.2024, lain siirtymäaika on vuoden 2028 loppuun. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmästä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä. Jatkossa asema- ja yleiskaavat sekä tonttijaot tulee tuottaa kansallisen tietomallin mukaisesti. Uudet tietomallit tulee pystyä toimittamaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään 2028 loppuun mennessä.

Infrapalvelut

Infrapalvelut -palveluryhmä vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Palveluryhmä vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttölupien myöntämisestä. Infrapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen sekä yllä- ja kunnossapidon. Lisäksi palveluryhmä vastaa HSL yhteistyöstä ja joukkoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat: asemakaava-alueiden suunnittelu ja rakentaminen sekä niiden yllä- ja kunnossapitotehtävät, joukkoliikenne, liikennejärjestelmä, liikenneturvallisuus, yksityistiet, infrapalvelujen lupapalvelut kuten katu- ja yleisten alueiden sijoitusluvut sekä kaivu- ja työluvut, liikuntapaikat.

Asemakaava-alueiden suunnittelu pitää sisällään asemakaavan laatimisvaiheen yleissuunnittelun, jossa mm. määritetään katualueen leveys ja korkeusasema sekä tehdään vesihuollon yleissuunnitelma. Yleissuunnittelussa suunnitellaan katu- ja yleisten alueiden kuivatuksen peruserätykset. Yleissuunnittelun pohjalta voidaan tarvittaessa antaa mm. hulevesien käsittelyyn liittyviä kaavamääräyksiä tai muita rakennettuun ympäristöön liittyviä ohjeita ja määräyksiä. Yleissuunnittelu on tärkeä osa asemakaavoitusta. Asemakaava-alueiden suunnittelu pitää sisällään asemakaavan lainvoimaistuttua katu- ja yleisten alueiden suunnittelun, joka on seuraava lain mukaan tehtävä vaihe. Katu- ja yleisten alueiden suunnitelmat ovat tärkeä vaihe, jossa kuntalaiset osallistetaan asemakaavan toteuttamiseen ja jossa kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa asemakaavan toteuttamiseen. Katu- ja yleisten alueiden suunnitelmat ohjaavat rakennussuunnittelua. Asemakaavan toteuttamisen kannalta oleelliset suunnitelmat ovat toteuttamisvaiheen rakennussuunnitelmat, joiden perusteella kilpailutetaan rakennusurakat ja toteutetaan rakennushanke.

Asemakaava-alueiden rakentamiseen kuuluu rakennussuunnitelmien mukainen toteuttaminen. Toteuttamisen ensimmäinen vaihe on rakennusurakoiden kilpailuttaminen, joka hyvin keskeinen ja tärkeä vaihe asemakaava-alueen toteuttamisessa. Asemakaava-alueen toteuttamisen tärkein vaihe on varsinainen toteuttaminen eli alueen rakentaminen. Asemakaavan rakentamiseen kuuluvat katu- ja yleiset alueet (puistot, torit, liikuntapaikat, leikkipaikat jne.) sekä vesihuollon rakentaminen. Rakentaminen pitää sisällään alueiden hulevesiratkaisujen toteuttamisen sekä valaistuksen rakentamisen.

Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen talvi- ja kesäkunnossapito, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja koirapuistojen, hulevesijärjestelmien sekä lähivirkistysalueiden ylläpito. Kunnan toimintaa kunnossapidossa ohjaa Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.

Joukkoliikenne on tärkeä osa infrapalvelujen toimintaa ja se muodostaa merkittävän osa kuntakehityksen toimialan käyttötalouden kustannuksista. Joukkoliikenneviranomaisena toimii HSL, mutta kunnalla on tärkeä rooli toiminnan järjestämisessä ja suunnittelun ohjauksessa sekä yhteistyössä HSL:n kanssa. Infrapalvelut huolehtii myös joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä kunnan alueella.

Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään kuntakehityksen toimialalla kattaen seudullisen suunnitteluyhteistyön (mm. MAL-suunnittelu).

Liikenneturvallisuuteen kuuluu liikenneturvallisuustyö, joka pitää sisällään mm. liikennevalistuksen ja -kasvatuksen, liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan, liikenneturvallisuusaloitteiden käsittelyn sekä lautakunnan päättämien liikenneturvallisuuskohteiden toteuttamisen ja kuntalaisilta tulevan liikenneturvallisuuspalautteen käsittelyn.

Kestävien kulkumuotojen kuten kävelyn ja pyöräilyn edistäminen kuuluu osaksi infrapalveluiden toimintaa.

Yksityistiekokonaisuuden alle kuuluu lähtökohtaisesti kunnossapito-, peruserä- ja valaistusavustusten käsittely. Infrapalveluista annetaan avustuksiin liittyvää neuvontaa.

Infrapalvelujen lupapalvelut muodostavat tärkeän osan toimivaa kaupunkirakennetta mahdollistaen sähkö- ja telekaapeleiden ja -laitteiden sijoittamisen kunnan katu- ja yleisille alueille sekä niiden rakentamisen kunnan katuverkolla sekä yleisillä alueilla. Sijoituslupien käsittely sekä kaivu- ja työilupien valvonta on tärkeä osa kunnallistekniikan jokapäiväistä työtä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hallinnoi kunnan liikunta- ja virkistysalueita. Alueiden hoito ja ylläpito tapahtuu kunnallistekniikan kunnossapitopalveluiden toimesta. Liikunta- ja virkistysalueiden hoitoa ohjaa liikunta- ja virkistysalueiden hoitoluokitus -asiakirja. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää liikuntapaikkojen hoitoluokituksesta ja niiden sijoituksesta eri hoitoluokkiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat kunnallistekniikan suunnitteluun yleisen kustannustason muuttuessa ja kun suunnittelun puitesopimuskausi vaihtuu tai käyttöön otetaan sopimuksen optiokaudet. Kustannusmuutokset ovat olleet maltillisia. Suunnittelun laatutasossa on suuria vaihteluita eri suunnittelutoimistojen välillä. Erityisesti laatutasolla voi olla

merkittäviä vaikutuksia toteuttamisvaiheessa ja erityisesti suunnitteluvirheiden vaikutus korostuu. Suunnittelun laadulla on suora vaikutus rakennushankkeen lisä- ja muutostöiden määrään.

Asemakaava-alueiden toteuttamisvaiheen kilpailutusvaiheessa yleisenkustannustason vaihtelut voivat vaikuttaa merkittävästi urakoiden hintaan. Tällä hetkellä rakennusalan yleinen tilanne näkyy siinä, että infraurakoita tehdään paljon. Toisaalta myös vapaata kalustoa on paremmin saatavilla, jonka johdosta hintataso on kohtuullinen. Vuoden 2021 lopussa alkanut hintojen voimakas nousu on rauhoittunut ja markkinat ovat tasaantuneet. Tulevaisuudessa urakoiden hintaan vaikuttaa erityisesti uusiomateriaalien hyödyntämisen aste. Kunnallistekniikan urakoissa pyritään edelleen lisäämään uusiomateriaalien käyttöä vuonna 2026 alkavissa urakoissa.

Kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

- Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraushankkeiden kautta. Katujen päällystämiseen varataan vuodelle 2026 250 000 € määräraha.
- Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallintarakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy kuntakehityksen lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnon kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan, jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelmavuosille. Hulevesiverkoston kunnon kartoittaminen on aloitettu vuonna 2023. Työ on mittava ja se jatkuu tulevina vuosina. Hulevesiverkoston korjausvelka on merkittävä. Vuodelle 2026 varataan 200 000 € määräraha hulevesiverkoston akuutteihin kunnossapitokorjauksiin.
- Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan, mutta nykyisissä urakkasopimuksissa säävaihteluilla on pienempi vaikutus.
- Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa.
- Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset.
- Lautakunta tekee selvityksen penkeistä, koirankakka- ja roskapöntöistä

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien hintojen muutoksiin. Vuonna 2025 kunnallistekniikkapalveluiden hinnat ovat pysyneet vuoden 2024 tasolla. Inflaatio oli heinäkuussa 2025 noin 0,2 %. Rakennuskustannusindeksi, joka sisältää myös maanrakennuksen kustannukset, on ollut nousussa maltillisesti ja tällä odotetaan olevan pienet vaikutukset vuoden 2026 hintoihin.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Erityisesti Kolabackenin ja Sarvviikinportin alueiden valmistuminen tulee nostamaan kunnossapidon kustannuksia. Uudisrakentamisen vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan nopeaan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti infrapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen. Kunnan on turvattava lakisääteisten tehtävien rahoitus.

Kunnan metsien hoidossa on ollut usean vuoden tauko ja tästä johtuen metsien hoitovelka on kasvanut merkittäväksi. Hoitovelkaa on noin 30 000 m³. Vuoden 2026 aikana syntynyttä hoitovelkaa korjataan vähintään 5 000 m³ verran. Kirkkonummen metsäohjelma on hyväksytty vuoden 2025 aikana, mutta se ei ole vielä lainvoimainen (tilanne 9/2025). Metsien hoidosta syntyneet kulut katetaan puunmyyntituloilla ja vuoden 2025 arvion mukaan kunnan puun myynnistä saatava nettotuotto on 150 000–250 000 €. Jatkossa metsänhoidon toimenpiteitä, hiilitasetta, kustannuksia ja tuloja seurataan ja raportoidaan kunnan metsäohjelman mukaisesti.

Palveluryhmän toiminnan suurimmat kustannuserät

- Henkilöstökustannukset (2,05 milj. €)
- Palvelujen ostot (3,3 milj. euroa), josta suurimmat erät ovat
 - Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, josta suurimmat erät ovat
 - Kunnossapitourakat (sisältää Liikennealueiden kunnossapito (1 570 000 €))
 - Lähivirkistysalueiden hoito (650 000 €)
 - Hulevesijärjestelmien ylläpito (200 000 €)
 - Asiantuntijapalvelut (76 000 €)
 - ICT-palvelut (105 000 €)
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat (0,54 milj. euroa), josta suurimmat erät ovat
 - Sähkö ja kaasu (271 000 €)
 - Vesi (34 000)
 - Muu materiaali (145 500 €)
- Avustukset (0,215 milj. euroa)
- Muut toimintakulut, josta suurimmat erät ovat

- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat (60 000 €)
- Koneiden ja laitteiden vuokrat (16 000 €)

Talvikunnossapidon ja uudelleen päällystysten toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Liikenneturvallisuustoimenpiteisiin on varattu 50 000 määräraha. Lautakunta päättää erikseen määrärahalla toteutettavista toimenpiteistä liikenneturvallisuustyöryhmän ja kuntalaisten aloitteiden perusteella.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 80 000 euroa avustuksille (määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 30 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen ja VPK-kiinteistöjen peruskorjaukseen 50 000 euroa). Yksityistieavustuksiin on varattu 165 000 euroa. Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hoidetut viheralueet, ha	119	122	120	121	122
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	285	281	300	305	310
josta katuja, km	138	136	150	152	154
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	86	85	90	92	94
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	61	55	60	61	62
josta pysäköintialueita, ha	5,7	5,8	7,2	7,5	7,7

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomaisalue. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Kirkkonummen HSL-kuntaosuus on budjetoitu talousarvion laadintahetkellä käytettävissä olevan HSL:n hallituksen esittämän toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti. Laskutettava kuntaosuus 2026 on 7,343 milj. euroa. Kuntaosuus ennen edellisten vuosien ylijäämän vähennystä vuonna 2026 on 7,957 milj. euroa ja subventioaste 46,6 %.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Suuret infrainvestoinnit rasittavat HSL:n taloutta infrakustannusten kasvuna. Kirkkonummellakin Länsimetron infrakustannukset heijastuvat kuntaosuuteen. HSL:n toimintamenot kokonaisuudessaan kasvavat lähivuosina johtuen liikennöinnin ja infrastruktuurin nousevista kustannuksista. Tämä johtuu muun muassa uusista rakenteista tai suunnitelluista olemista raitiotie- ja joukkoliikennehankkeista. Esimerkiksi Kruunusillat -raitiotiehanke valmistuu 2027 mennessä ja Espoon kaupunkirata vuosikymmenen lopulla. Samaan aikaan merkittävät työmaat haittaavat liikennöintiä. Metron, lähijunien ja raitiovaunujen liikenteessä on paljon poikkeuksia ja liikennekatkoja erilaisten peruskorjaus- ja rakennustöiden vuoksi vuosina 2026–2028.

Rakenteilla olevalla Espoon kaupunkiradalla on merkittäviä rakentamisen aikaisia vaikutuksia Kirkkonummen junaliikenteeseen. Espoon kaupunkiradan rakentamisen aikaiset junaliikenteen katkot vaikeuttavat liikkumista Kirkkonummellakin. Kesäliikenteen totaali- ja viikonloppujen lyhyemmät katkot jatkuvat tulevina vuosinakin. Junaa korvaavaa bussiliikennettä joudutaan järjestämään useampana vuonna, mikä heijastuu myös Kirkkonummen joukkoliikenteen kustannuksiin.

HSL joutuu tasapainoilemaan talouden kanssa tulevinakin vuosina. HSL pyrkii säilyttämään joukkoliikenteen houkuttelevuuden ilman, että lippujen hintoja joudutaan nostamaan niin paljon, että se vähentää matkustajien määrää ja aiheuttaa kielteisen kierteen. Lipputulosten ennustetaan kasvavan, mutta ne eivät riitä kattamaan kaikkia kasvavia menoja.

Kirkkonummella joukkoliikenteen matkustajamäärien kehitys on ollut positiivinen korona-ajan jälkeen. Viime vuonna matkustajamäärien kehitys tasaantui ja kääntyi osalla linjaryhmistä hienoiseen laskuun. Matkustajamäärien kehityksen esteeksi voi muodostua nykyinen koronavuosina karsittu palvelutaso. Kilpailukykyinen ja houkutteleva joukkoliikenne vaatisi panostuksia palvelutasoon matkustajamäärien kasvun jatkumiseksi, mutta samanaikaisesti joukkoliikenteen kustannuksia ei pystytä merkittävästi kasvattamaan nykyisen HSL:n Kirkkonummen kuntaosuuden ja kuntatalouden vuoksi. HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan subventioaste olisi pienentymässä tulevina vuosina, mutta se edellyttää HSL:n lipputulosten kasvua sekä lippujen hintojen nostamista ja matkustajamäärien positiivista kehittymistä.

Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään Matinkylään ainakin vuoteen 2029 asti, johon mennessä tulee päättää päätepysäkkivaihtoehto joko Matinkylään, Espoonlahteen tai Kivenlahteen. Jälkimmäisissä vaihtoehdoissa pääosalle matka-aika Kirkkonummelta Matinkylään, sen itäpuolelle ja Helsinkiin piteneisi. Kirkkonummi esittää HSL:lle vaihtoehtona myös suorien linjojen liikennöinnin tutkimista Helsinkiin kustannusten pienentämiseksi tai vaihtoehtoisesti infrakustannusten kohtuullistamista, koska joukkoliikenteen infrakorvaukset ovat nousseet suhteettoman paljon ja kunta katsoo, että se ei saa hyötyä Länsimetron palvelusta. Kunta joutuu maksamaan lisäkustannuksen palvelusta, jolla se ei saa lisäarvoa joukkoliikenteen matkustamiseen, vaan päinvastoin länsimetro on hidastanut matka-aikaa tuoden ylimääräisen vaihdon merkittävälle osalle matkustajista.

Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta

Tuloslaskelma

Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	473 733	2 860 486	3 322 209	3 381 151	3 415 394
Myyntituotot	139 733	2 860 486	3 072 209	3 131 151	3 165 394
Tuet ja avustukset	334 000	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	250 000	250 000	250 000
Toimintakulut	- 366 806	-6 341 000	-6 935 192	-7 063 379	-7 143 078
Henkilöstökulut	- 307 306	-2 930 000	-3 069 792	-3 187 979	-3 267 678
Palkat ja palkkiot	- 258 057	-2 426 283	-2 559 909	-2 658 463	-2 724 926
Henkilösivukulut	-49 249	- 503 717	- 509 883	- 529 516	- 542 752
Palvelujen ostot	-45 442	-1 505 000	-1 849 400	-1 859 400	-1 859 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 272	0	-10 000	-10 000	-10 000
Avustukset	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Muut toimintakulut	- 786	- 406 000	- 506 000	- 506 000	- 506 000
Toimintakate	106 927	-3 480 514	-3 612 983	-3 682 228	-3 727 684
Vyörytyserämenot		-293 074	-300 000	-309 000	-309 000
Kirkkonummen kunnan maksuosuus		3 773 514	3 912 983	3 991 228	4 036 684
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	3	-84	-86	-87	-87

Talousarvion lähtökohtana on vuoden 2025 talousarvio, joillakin muutoksilla. Suurin muutos on lakisääteisten muutosturvakoulutusten sisällyttäminen niin menoihin kuin myös tuloihin. Kyseessä yhteensä noin 250 000 € kustannus, joka lain mukaisesti laskutetaan Työllisyysrahastolta jälkikäteen, jolloin varsinaista kustannusvaikutusta työllisyysalueen talousarvioon ei ole.

Tulopuolella on Vihdin ja Siuntion yhteistoimintasopimuksen mukaiset maksuosuudet toiminnasta, sekä Työllisyysrahaston korvaukset muutosturvakoulutuksista.

Henkilöstökuluja nostaa kunta-alan yleiskorotukset sekä valtiolta siirtyneen henkilöstön siirtyminen valtion kokonaispalkalta KVTESin mukaiseen palkkajärjestelmään 1.10.2025 alkaen.

Vyörytyserämenoja ei lähtökohtaisesti kirjata talousarvioon, mutta koska kyseessä on kolmen eri kunnan yhteistoiminta, on selvempää, mikäli vyörytyserämenot ovat myös näkyvissä.

Kirkkonummen kunnan maksuosuus on erillisenä kohtana, koska vastuukunta ei laskuta itseään kuten muita kuntia, joten vastuukunnan maksuosuus näkyy eri kohdassa.

Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta on vastata työvoimapalveluiden järjestämisestä Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion alueella. Toimintaa ohjaa kuntien yhteistoimintasopimus työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä laki työvoimapalveluiden järjestämisestä. Talousarvio koskee tätä toimintaa. Vastuukuntana ja lain tarkoittamana työvoimaviranomaisena toimii Kirkkonummen kunta. Talousarvion luonnos on yhteistoimintasopimuksen mukaisesti toimitettu jäsenkunnille lausuttavaksi. Lausuntoja ei ole saapunut.

Varsinainen toiminta on alkanut 2.1.2025 ja aiemmin valtion vastuulla olevat tehtävät, henkilöstö, asiakkaat ja sopimukset siirtyneet työllisyysalueelle, vastuukunnalle.

Vuoden 2025 toimintaa on leimannut toiminnan aloittaminen ja tehtävien siirtoon liittyvät väliaikaisjärjestelyt ja -toiminnot. Vuoden 2025 toimintaa on vakiinnutettu ja toimintaa muutettu vastaamaan paremmin alueen tarpeita ja uutta lainsäädäntöä. Vuoden 2026 tätä muutosta jatketaan ja toiminta siirtyy vahvemmin pois muutoksen hallinnasta toiminnan kehittämiseen.

Työnhakijamäärät ja työttömien määrät ovat vuoden 2025 aikana olleet korkeita, ja työttömyys n.9,4 %. Odotettavissa ei ole pikaista muutosta yleisestä talous- ja työmarkkinatilanteesta johtuen, mikä haastaa työllisyysalueen toimintaa. Käytännössä toiminta on vuoden 2025 aikana jouduttu vahvasti priorisoimaan suurista asiakasmääristä johtuen ja tämä jatkuu vuodelle 2026.

Vuoden 2026 alussa on tulossa voimaan joitakin lakimuutoksia työvoimapalveluiden järjestämislakiin. Näillä on vaikutusta operatiiviseen toimintaan, mutta tällä hetkellä ei tiedossa suurempaa vaikutusta talousarvioon. Vuosina 2026–2027 on myös muut lakimuutokset mahdollisia, mutta lakihankkeiden sisältöjä ja vaikutuksia ei voida vielä arvioida.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Tavoite	Vuositaloite	Vastuu
Kehitämme uusia tapoja ja toimintamalleja tukea työllisyyttä	Työttömyysasteen vähentäminen työvoimapalveluiden toimintaa mukauttamalla uuteen toimintaympäristöön ja sen tuomien mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen työllisyyden edistämiseksi. Mittari: Työttömyysaste vähintään 3,5 prosenttiyksikköä Uudenmaan keskiarvon alapuolella vuoden keskiarvossa. Elokuussa 2025 Uudenmaan työttömyysaste 12,1 %, työllisyysalueen työttömyysaste 9,4 %	Työllisyysaluejohtaja
Nopean työllistymisen edistäminen	Edistämme asiakkaiden nopeata työllistymistä oikea-aikaisilla palveluilla ja toimenpiteillä, joita kehitetään paikalliseen tarpeeseen Mittarina: Virta työttömyyteen 6 kuukauden jälkeen, eli %-osuus työttömistä työnhakijoista, jotka vielä työttömänä työnhakijoina 6kk työttömyyden alkamisen jälkeen. Tavoitteena enintään 40 % työttömistä työnhakijoista työttömänä 6 kuukauden jälkeen työttömyyden alkamisesta. Nyt 1–8/2025 keskiarvo on 45 %	Työllisyysaluejohtaja
Teemme työnantajayhteistyötä aktiivisesti	Työnantajien työvoimatarpeeseen vastaaminen uusilla toimintatavoilla ja tiiviimmällä yhteistyöllä niin työnantajien suuntaan, kuin myös kuntien elinkeinopalveluiden kanssa. Mittarina työnantajien työpaikka- ja työkokeilu-toimeksiantojen täyttöaste, jonka tulee olla vuosittain vähintään 85 %	Työllisyysaluejohtaja
Asiakaskeskeiset lähipalvelut	Kehitämme paikalliseen tarpeeseen toimintatapoja ja palveluita. Toteutamme asiakaslähtöistä palvelua, toiminnan viranomaisluonteesta huolimatta. Mittarina Keha-keskuksen toteuttama asiakastytytyväisyyskysely, jossa kokonaistyytyväisyyden tulisi vähintään 4,2. Elokuussa 2025 kokonaistyytyväisyys on 3,7.	Työllisyysaluejohtaja

Kolmen kunnan yhteistoiminnan luonteen vuoksi strategiset tavoitteet eivät ole otettu Kirkkonummen strategiasta. Strategiset tavoitteet johdettu Työllisyys- ja elinkeinolautakunnan hyväksymästä työllisyysalueen palvelusuunnitelmasta, joka pohjautuu jäsenkuntien valtuustojen hyväksymiin työllisyysalueen perustamisdokumentteihin.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Työnhakija-asiakasmäärä	-	5500	5500 (arvio)	5000 (arvio)	4500 (arvio)

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Työllisyysalueen palvelut	-	57	57	57	57

Mahdollisia muutoksia ja tarkennuksia henkilöstön määrään tehdään asiakasmäärän suhteessa, talousarvion puitteissa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 103 603	890 000	940 000	940 000	940 000
Maksutuotot	1 098 183	890 000	940 000	940 000	940 000
Tuet ja avustukset	5 420	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 612 844	-1 697 941	-1 768 538	-1 800 989	-1 830 924
Henkilöstökulut	- 999 528	-1 086 165	-1 164 912	-1 197 363	-1 227 298
Palkat ja palkkiot	- 818 248	- 872 957	- 946 558	- 972 938	- 997 261
Henkilösivukulut	- 181 280	- 213 208	- 218 354	- 224 425	- 230 037
Palvelujen ostot	- 554 870	- 514 800	- 490 900	- 490 900	- 490 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 310	-6 566	-6 566	-6 566	-6 566
Avustukset	-30 000	-90 000	- 105 000	- 105 000	- 105 000
Muut toimintakulut	-22 136	- 410	-1 160	-1 160	-1 160
	-	-			
Toimintakate	- 501 040	- 807 941	- 828 538	- 860 989	- 890 924
	-	-			
Sisäiset tuotot yhteensä	105 267	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-89 659	-89 582	- 121 608	- 121 609	- 121 609
joista:	-				
Puhtauspalvelut	0	0	-11 373	-11 373	-11 373
Rakennusten vuokrat	-88 695	-89 582	- 110 235	- 110 236	- 110 236
Taloudellinen tuloksellisuus	-	-			
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-12	-19	-20	-20	-21

Vesistövisioiden määrärahat on siirretty tililtä 4340 (asiantuntijapalvelut) tilille 4750 (muut avustukset yhteisöille).

Toiminnan painopistealueet

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluyksiköt kuuluvat Kirkkonummen kunnan elinvoimapaalvelujen palveluryhmään. Molemmat yksiköt toimivat rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan lakisääteisenä rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä edistää luonnon ja maiseman suojelua kunnassa. Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisten tehtävien lisäksi lautakunta toimii kunnan määräämänä viranomaisena rakentamislain mukaisissa poikkeamislupa- ja maisematyölupa-asioissa, ulkoilulain mukaisissa leirintäalue tehtävissä, julkisen ulkotilan valvonnassa ja rakentamisluvan erityisten edellytysten arvioinnissa suunnittelutarvealueella.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Rakennusvalvonta

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, jolloin taksa ja rakennusjärjestys uudistettiin kokonaisuudessaan. Rakennuslupien määrän arvioidaan pysyvän myös vuonna 2026 selvästi aiempia vuosia alemmalla tasolla, koska lupakynnystä on nostettu.

Kesäkuun 2025 lopussa säädettiin kaksi rakentamislain muutosta, jotka tulevat voimaan 1.1.2026. Erityisesti lupien käsittelyaikoja koskeva sääntely korostaa riittävän miehityksen merkitystä rakennusvalvonnassa. Mikäli lupia ei pystytä käsittelemään lainsäädännön edellyttämässä määräaikaissa, on riskinä lupamaksujen huomattava alentaminen.

Sähköisen asioinnin kehittäminen jatkuu. Tiera City -ohjelma on otettu käyttöön, ja vanhasta Facta-tietojärjestelmästä on luovuttu. Lupapistein päätöksenteon ja laskutuksen integraatioita hyödynnetään täysimääräisesti. Uuden ohjelmistokokonaisuuden avulla prosessit ovat selkeyntyneet, ja jatkokehittämisen painopiste on uusien ominaisuuksien käyttöönotossa palvelun laadun parantamiseksi.

Ympäristönsuojelu

Tiera Cityn -ohjelmiston käyttöönotto lisää ITC-palvelujen kustannuksia vuonna 2026. Käyttöönoton myötä luovutaan vanhasta Facta-käyttöjärjestelmästä. Uuden ohjelmiston käyttöönotto ja uusien toimintamallien omaksuminen sitovat jonkin aikaa yksikön resursseja.

Vesiensuojelun alueellista toimenpideohjelmaa toteutetaan jatkamalla kunnostushankkeita Siuntionjoen, Mankinjoen ja Estbyånin valuma-alueilla sekä myöntämällä vesiensuojeluavustuksia paikallisille toimijoille. Vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahasa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa.

Ilmastotyötä jatketaan vakituisen energia- ja ilmastoasiantuntijan johdolla. Osa-aikainen (50 %) toimi muutetaan kokoaikaiseksi (100 %) ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyiden edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositaloite	Vastuu
Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Valttikorttejamme ovat merellisyys, järvet ja luonnonläheisyys, joita hyödynnämme niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kunnan markkinoinnin edistämässä.	Selvitetään uusien kunnan omistamilla alueilla olevien arvokkaiden luontokohteiden soveltuvuutta luonnonsuojelualueiksi. Haetaan ELY-keskukselta soveltuvien kohteiden perustamista suojelualueiksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) korvauksia vastaan.	Ympäristöpäällikkö
	Mankinjoki-vesistövisioon sitoutuminen vuosiksi 2026–2029, toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen.	Ympäristöpäällikkö
	Virtavesien kunnostushankkeiden tukeminen.	Ympäristöpäällikkö
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjamme.	Tavanomaiset rakentamisluvat käsitellään keskimäärin seitsemässä viikossa, ja erityisen vaativien tai poikkeuksellisen vaativien rakentamis- ja poikkeuslupien käsittelyaika on keskimäärin 14 viikkoa.	Johtava rakennustarkastaja
	Asiakaskontaktiin vastataan 7 päivän sisällä. Yhteydenotot pyydetään tekemään ensisijaisesti Lupapisteen neuvontapyyntöä kautta.	Johtava rakennustarkastaja
	Rakennusvalvonnan asiakastytytyväisyyden hyvää tasoa pyritään ylläpitämään ja edelleen parantamaan. Tavoitteena on vähintään 8,0:n keskiarvo asiakastytytyväisyyskyselyssä (asteikolla 4–10).	Johtava rakennustarkastaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennus- ja ympäristölautakunta	15,34	15,2	15,7	15,7	15,7

Osa-aikainen energia- ja ilmastoasiantuntijan toimi muutetaan kokoaikaiseksi ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyiden edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta huolehtii lakisääteisten viranomaistehtävien lisäksi sijoittamislupien- ja poikkeamishakemusten ratkaisemisesta. Rakennusvalvonta edistää neuvonnan, lupa- ja päätöskäsittelyn ja valvonnan avulla ympäristöön sopeutuvaa rakentamista sekä valvoo rakentamisen ja rakennetun ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan tuottama lisäarvo on ennakoivaa, tasapuolista ja riippumatonta sekä kustannustehokasta.

Toiminnan painopistealueet

- Uuden rakentamislain voimaantulo 1.1.2025 ja korjaussarjan muutokset 1.1.2026 tuovat mukanaan pieniä muutostarpeita vakiintuneisiin toimintatapoihin.
- Uudistuneesta rakennusjärjestyksestä tiedottaminen ja uusien toimintatapojen sisäistäminen.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Rakentamislain uudistukset astuvat voimaan vaiheittain vuosien 2025 ja 2026 alussa. Ryhti-tietojärjestelmän osalta tietojen toimittamiselle on siirtymäaika vuoden 2028 loppuun. Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset (käsittelyaikatakuu, BIM-tietomallien vastaanotto- ja pysyväisarkistointi) tulevat lisäämään rakennusvalvonnan työmäärää siirtymävaiheessa ja aiheuttamaan lisääntyntä koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomaistoiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakkovalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävämpään jälkivalvontaan. Lakimuutosten arvioidaan aiheuttavan aiempaa enemmän luvatonta ja luvanvastaista rakentamista. Tähän on oltava edellytykset puuttua ajoissa.

Uusi rakentamislaki on tuonut mukanaan osittain uudistettuja toimintatapoja. Lupakynnyksen nostamisen myötä rakennuslupahakemusten määrä on laskenut ja tulee todennäköisesti edelleen laskemaan. Lain mukaisten käytäntöjen saattaminen osaksi rakennusvalvonnan arkea vie aikaa. Uudistettu rakennusjärjestys on hyväksytty 1.9.2025 ja astuu voimaan 1.10.2025.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Käsitellyt rakentamisluvat, lkm	504	350	350	350	350
Myönnetyt rakentamisluvat, lkm	503	345	345	345	345
Myönnetyt rakentamisluvat, kem ²	107 130 m ²	55 000 m ²	65 000 m ²	65 000 m ²	65 000 m ²
Käsitellyt poikkeamishakemukset ja sijoittamisluvat, lkm	67	50	50	50	50
Myönnetyt poikkeamishakemukset ja sijoittamisluvat, lkm	60	45	50	45	50

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu hoitaa lakisääteisiä lupa-, valvonta-, seuranta- ja edistämistehtäviä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön kestävästä käyttöä. Lisäksi ympäristönsuojelu hoitaa rakentamislain mukaisia maisematyölupiin liittyviä tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet

- Lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien laadukas ja viivytysten hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja prosessien edelleen kehittäminen.
- Lakisääteisten ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämistehtävien laadukas hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.
 - Ympäristö- ja luontoarvojen turvaaminen: yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa, neuvonta, luvat ja lausunnot
 - Vesiensuojelun toimenpideohjelman toteuttaminen: vesistöjen tilan parantamiseen tähtäävät toimet ja hankkeet
- Vaikuttava ilmastotyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja ministeriöiden sekä kuntaliiton antamat uudet ohjeistukset ovat lisänneet ympäristönsuojelun työmäärää ja aiheuttaneet jatkuvaa koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomais toiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakkovalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävämpään jälkivalvontaan. Yksikkö priorisoi työtehtäviään ja antaa lausunnot kunnan ympäristön kannalta merkityksellisistä hankkeista.

Kunnan ympäristönsuojelutavoitteiden toteutuminen edellyttää panostuksia ympäristön- ja luonnonsuojelutyöhön. Ympäristönsuojeluyksikkö tarjoaa ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyviä asiantuntijapalveluita, tekee luontoselvityksiä ja luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia sekä päivittää ja toteuttaa jättiputkien torjuntaohjelmaa. Vuonna 2025 hyväksytyn luonnon monimuotoisuus (LUMO)-ohjelman toimeenpanoa jatketaan vuonna 2026. Ympäristönsuojelu selvittää uusien kunnan omistamilla alueilla olevien arvokkaiden luontokohteiden soveltuvuutta luonnonsuojelualueiksi ja hakee ELY-keskukselta soveltuvien kohteiden perustamista suojelualueiksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) korvauksia vastaan.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa toteutetaan yksikön toimesta ja ylikunnallisissa yhteistyöhankkeissa. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahasa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa. Vuonna 2026 jatketaan yhteistyötä ja toimenpiteitä Rannikkovesivisio 2050:n sekä Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki -vision mukaisesti. Vesistövisioiden määrärahat on siirretty tililtä 4340 (asiantuntijapalvelut) tilille 4750 (muut avustukset yhteisöille). Veikkolan järvien ja virtavesien kunnostustyö laajennetaan koskemaan koko Mankinjoen valuma-aluetta. Hankkeelle on valmiina määrärahat (Veikkolan kunnostustyö), eikä muutos aiheuta lisäkustannuksia. Mankinjoen vesistövision 2026–2029 määrärahat on kohdennettu yhteisten palveluiden vesihuollon kehittämisen määrärahoihin, Veikkolan vesistöhankeeseen tapaan. Valuma-alue lähtöisellä tarkastelulla ja monivuotisilla toimenpiteillä tavoitellaan kokonaisvaltaisia ja pysyviä tuloksia. Ympäristönsuojelu on mukana LUVY:n koordinoimien visioiden sekä muiden kunnan alueella toimivien vesiensuojeluhankkeiden, kuten Rannikkovesien kunnostusverkoston, Länsi-Uudenmaan hajavesihankkeen ja Länsi-Uudenmaan rannikon elinympäristökunnostukset -hankkeen (RANKKU) ohjausryhmissä.

Ympäristönsuojelu edistää kiinteistöjen liittymistä vesi- ja viemäriverkostoon laatimalla tiedotteita, kehoituksia, lausuntoja ja päätöksiä. Lisäksi kiinteistöjä neuvotaan liittymisen eri vaiheissa. Kylmälän vesiosuuskunnan toiminta-alueen vahvistamispäätöksen jälkeen yksikköön on tullut 42 vesi- ja viemäriverkostoon liittymistä koskevaa vapautushakemusta. Vapautushakemusten käsittely on aloitettu.

Ilmastotyötä jatketaan vakituisen energia- ja ilmastoasiantuntijan johdolla. Osa-aikainen (50 %) toimi muutetaan kokoaikaiseksi ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyys edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Tiera Cityn -ohjelmiston käyttöönotto lisää ITC-palvelujen kustannuksia vuonna 2026. Käyttöönoton myötä luovutaan vanhasta Facta-käyttöjärjestelmästä. Uuden ohjelmiston käyttöönotto ja uusien toimintamallien omaksuminen sitovat jonkin aikaa yksikön resursseja.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Viranhaltijapäätökset ja ilmoitusten käsittely, kpl	31	40	40	40	40
Ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, kpl	2	1	1	1	1
Maisematyölupapäätökset, kpl	0	1	1	1	1
Lausunnot, kpl	58	40	40	40	40
Tarkastukset, kpl	372	150	150	150	150
Selvitykset ja suunnitelmat, kpl	10	10	10	10	10

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta sekä kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti, sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan palvelujen käytön perusteella.

Toimitilapalvelujen lautakunta

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	3 801 811	3 898 827	3 910 671	3 910 671	3 910 671
Myyntituotot	324 567	182 345	185 345	185 345	185 345
Tuet ja avustukset	41 210	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 436 034	3 716 482	3 725 326	3 725 326	3 725 326
Toimintakulut	-24 234 167	-27 971 729	-27 578 545	-27 837 440	-28 012 031
Henkilöstökulut	-6 397 245	-7 321 698	-6 724 514	-6 983 409	-7 158 000
Palkat ja palkkiot	-5 200 354	-5 863 796	-5 438 626	-5 648 014	-5 789 216
Henkilösivukulut	-1 196 891	-1 457 902	-1 285 888	-1 335 395	-1 368 784
Palvelujen ostot	-6 761 781	-6 907 100	-6 912 600	-6 912 600	-6 912 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 549 397	-7 262 681	-6 258 781	-6 258 781	-6 258 781
Muut toimintakulut	-5 525 744	-6 480 250	-7 682 650	-7 682 650	-7 682 650
Toimintakate	-20 432 356	-24 072 902	-23 667 874	-23 926 769	-24 101 360
<i>Sisäiset tuotot yhteensä</i>	<i>34 138 910</i>	<i>35 273 823</i>	<i>33 416 401</i>	<i>33 416 401</i>	<i>33 416 401</i>
<i>Sisäiset menot yhteensä</i>	<i>-1 085 261</i>	<i>- 980 012</i>	<i>-1 082 267</i>	<i>-1 082 267</i>	<i>-1 082 267</i>
<i>joista:</i>					
<i>Puhtauspalvelut</i>	<i>-21 382</i>	<i>-16 123</i>	<i>-28 251</i>	<i>-28 251</i>	<i>-28 251</i>
<i>Rakennusten vuokrat</i>	<i>- 527 497</i>	<i>- 963 889</i>	<i>-1 054 016</i>	<i>-1 054 016</i>	<i>-1 054 016</i>
<i>Ravitsemuspalvelut</i>	<i>-81</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Taloudellinen tuloksellisuus</i>					
Asukasmäärä 31.12.	41 160	41 463	42 197	42 505	42 826
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 496	- 581	- 561	- 563	- 563

Toimitilapalvelujen lautakunnan tehtävänä on vastata tehtäväalueellaan kunnan omaisuuden ja sen arvon säilyttämisestä, huolehtia omalla alallaan talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta kunnanvaltuuston päätösten ja muiden kunnan ohjeiden mukaisesti, huolehtia tehtäväalueeseensa kuuluvan omaisuuden isännöinnistä, vuokrauksesta, ylläpidosta, hoidosta ja korjauksista, tarjota kunnan sisäisille toimijoille suunnittelu-, rakennus-, kiinteistö-, puhtaus- ja ruokapalveluja sekä huolehtia kunnan asuntoviranomaistehtävistä.

Toimitilapalvelujen lautakunta vastaa myös Eerikinkartanon toiminnasta rakennusten osalta. Eerikinkartanon toiminnan kustannuksia katetaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston varoilla rahaston sääntöjen mukaisesti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Kasvamme suunnitelmallisesti ja hallitusti. Kaavoitamme pientalovaltaisesta luonnonläheisiä, viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita. Palvelutarjontamme vastaa kasvavan ja ikääntyvän väestön tarpeisiin.	Rakennusten korjausvelka ei kasva ja vuosikorjaukset toteutetaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. PTS-toimenpiteet kohdistetaan ja priorisoidaan tarkoituksen mukaisiin kohteisiin. Mittari: kyllä/ei Vuoden aikana on toteutettu korjausohjelman hankkeet käyttösuunnitelman mukaisesti. Mittari: kyllä/ei Toimitilojen investointiohjelma muodostetaan päivitetyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ja investoinnit toteutetaan talousarvion mukaisesti. Sivistyksen talon Lyyran (yhteiskampus), Nissnikun koulun sekä Kantvikin koulun rakennushankkeet ovat edenneet talousarvion investointisuunnitelman mukaisesti. Mittari: kyllä/ei	Toimitila-johtaja Ylläpito-päällikkö Rakennuttaja-päällikkö
Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Valttikorttejamme ovat merellisyys, järvet ja luonnonläheisyys, joita hyödynnämme niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kunnan markkinoinnin edistämiseksi.	Investointiohjelman uudisrakennushankkeissa pyritään normitasoa parempiin, vähähiilisiin ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin. Mittari: RTS-luokitus 4- tai 5 tähteä Korjausohjelmassa toteutetaan hankkeita, joissa pyritään teknisillä ratkaisulla kiinteistöjen energiatehokkuuden ja hiilineutraaliuden parantamiseen. Kunnan A-salkussa olevien kiinteistöjen energiakulutus vähenee. Mittari: energiankulutuksen seuranta Fossiilisista lämmitysmuodoista pyritään luopumaan korjausohjelman ja muiden investointien yhteydessä. Kunnan kiinteistöjen fossiilisten polttoaineiden kulutus vähenee. Mittari: kulutuksen seuranta	Toimitila-johtaja Rakennuttaja-päällikkö
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	C-salkun kiinteistöistä luopumista jatketaan vuonna 2026 tehostetusti voimassa olevien myynti- ja purkusuunnitelmien mukaisesti. Myynti- ja purkusuunnitelmia tarkennetaan tarvittaessa kohteiden ylläpitokulujen ja kuntotietojen sekä kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvien tietojen päivittämisen mukaan. Mittari: kiinteistöjen myynnit ja purut toteutuvat suunnitelmien mukaisesti kyllä/ei.	Toimitila-johtaja Kiinteistö-päällikkö Rakennuttaja-päällikkö
Huomioimme kestävyiden eri ulottuvuudet kaikessa toiminnassamme ja suunnittelussamme. Tuemme ja kannustamme kuntalaisia vastuulliseen elämäntapaan.	Lisätään raaka-aineiden ja elintarvikkeiden kotimaisuusastetta. Mittarit: Elintarvikkeiden kotimaisuusaste on vähintään 76 % Ruokalistat laaditaan uusien ravitsemussuositusten mukaisesti. Ravitsemussuositusten toteutumista (energiaravintoaineet) seurataan viikkotasolla. Mittarit: Pyritään aktiivisesti vähentämään ruokahävikin määrää. Mittarit: Tarjoilu-/linjastohävikin määrä kg ja € vähenee vähintään 10 % vuoteen 2025 verrattuna. Lautashävikin määrä kg ja € vähenee vähintään 10 % vuoteen 2025 verrattuna.	Palvelu-johtaja
Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.	Toimintaa kehitetään asiakastytyväisyyskyselyn tulosten perustella. Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla. Mittari: Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset: kokonaistyytyväisyys palvelun tasoon/laatuun Ruokapalveluissa tyytyväisten määrä vähintään 70 % (1 = erittäin	Palvelu-johtaja

	tyytymätön, 4 = erittäin tyytyväinen). Puhtauspalveluissa keskiarvo vähintään 3 (asteikolla 1-5)	
--	---	--

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimitilapalvelujen lautakunta	141,26	146	142	140	137

Puhtaus- ja ruokapalvelut (112 hlöä 09/2025), arvioidaan aktiivisesti henkilöstötarvetta ja vapautuvien vakanssien täyttämistä huomioiden palvelutuotannon siirtyminen elinkaaripalvelujen piiriin.

2026: -3 hlö

2027: -2 hlö

2028: -3 hlö

Toimitilapalvelut (34 henkilöä 09/2025)

2026: - 1 hlö

Toimitilapalvelut

Toimitilapalvelujen lautakunta

Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut.

Toimitilapalvelut

Palveluryhmässä on kolme palveluyksikköä: rakennuttamispalvelut, kiinteistöhallintopalvelut ja ylläpitopalvelut.

Rakennuttamispalvelut

Rakennuttamispalvelut vastaa kunnan talonrakennusinvestointien valmistelusta ja projektinjohtotehtävistä.

Kiinteistöhallintopalvelut

Kiinteistöhallinto vastaa rakennuskannan hallinnosta, asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista, sisäisestä ja ulkoisesta vuokrauksesta, vuokrasopimuksista sekä vuokranmäärittämisestä, avainhallinnasta ja etävalvonnasta, tiedonhallinnan kehittämisestä, kiinteistösalkutuksesta, kiinteistökehityksestä sisältäen myyntien ja purkujen aikatauluttamisen sekä kunnalle tarpeettomien rakennusten ja kiinteistöjen myymisestä. Lisäksi tiimi vastaa kunnan asuntoviranomaistoiminnasta. Kiinteistöhallinto toteutetaan omalla henkilöstöllä.

Ylläpitopalvelut

Ylläpitopalvelut vastaa kunnan omistamien rakennusten huolto- ja kunnossapitopalveluista. Kiinteistöhuolto toteutetaan omalla henkilökunnalla lukuun ottamatta Veikkolan ja Killinmäen alueen sekä Jokirinteen oppimiskeskuksen ja Gesterbyn koulukeskus Wiggen kiinteistöhuoltoa, jotka ovat ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle. Rakennusten kunnossapitoa toteutetaan omalla henkilökunnalla sekä ostopalveluina puitesopimusurakoitsijoilta.

Toiminnan painopistealueet

- Investointien toteuttaminen palveluverkkosuunnitelman, talousarvion ja lautakunnan käyttösuunnitelman mukaisesti
- Kiinteistöjen tiedonhallinnan kehittäminen toimenpiteiden suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin tueksi, taloussuunnittelun ja sisäisen vuokran järjestelmän kehittäminen. Kunnan kiinteistöjen suunnitelmallinen ja kustannustehokas ylläpito, pts-suunnittelun kehittäminen.
- Korjaukset suunnataan pts-suunnitelmien mukaisesti tärkeimpiin kohteisiin ja toimenpiteisiin. Käyttäjien tilamuutostyöt voidaan toteuttaa, jos ne ovat välttämättömiä
- Ylläpitokustannusten pienentäminen myymällä ja purkamalla kiinteistösalkutuksen mukaisia myynti- ja purkukohteita sekä myyntitulojen saaminen kiinteistömyynneistä.
 - Rakennuksia myydään toimitilalautakunnan hyväksymän myyntisuunnitelman mukaisesti. Kiinteistömyynneissä pyritään huomioimaan yrittäjät ja kohdentamaan kiinteistöjen myyntejä yrittäjille tarjoamalla toimitiloja yritystoimintaan soveltuvin osin. Myyntisuunnitelma on päivitetty alkuvuonna 2025 ja päivitetään uudelleen alkuvuonna 2026.
 - Rakennuksia puretaan toimitilalautakunnan hyväksymän purkusuunnitelman mukaisesti talousarvion määrärahojen puitteissa. Talousarvioon ei sisälly erillistä määrärahaa purkutöille. Purkusuunnitelma on päivitetty alkuvuonna 2025 ja päivitetään uudelleen alkuvuonna 2026.
 - Huolehditaan, että kunnan purettavat kiinteistöt puretaan purkusuunnitelman mukaisesti tehokkaasti ajallaan, ja että myytävät kiinteistöt saadaan myytyä myyntisuunnitelman mukaisesti ajallaan.
- Kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden edistäminen ja energiankulutuksen vähentäminen:
 - KETS-sopimus (Kunta-alan energiatehokkuussopimus) päättyy 31.12.2025 ja sen korvaa Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS, 2026-2035)
 - edistetään energiatehokasta rakentamista, ilmastotavoitteet ja vähäpäästöisen energian käyttö huomioidaan investointien hankintakriteereissä.
 - Energiatehokkuus- ja energiainvestoinneissa selvitetään ESCO-yhteistyötä (Energy Service Company) vaihtoehtona.
- Rakenteelliset muutokset: sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen toteuttaminen ja kiinteistöhuollon järjestämistavan arviointi

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Talouden ja rakentamisen suhdannetilanne ja muut ulkoiset muutokset

Rakentaminen on ollut Suomessa pitkään laskusuunnassa korkeiden korkojen, materiaalikustannusten nousun ja asuntomarkkinoiden heikkouden vuoksi. Esimerkiksi vuonna 2024 rakennusinvestoinnit supistuivat voimakkaasti, erityisesti asuinrakentamisessa. Rakennusteollisuus kertoi julkaisussaan 9.4.2025 rakentamisen supistuneen vuonna 2024 noin 8 prosentilla. Vuonna 2025 on ollut nähtävissä merkkejä elpymisestä, esimerkiksi Rakli (kiinteistöomistajat ja rakennuttajat Rakli ry) ennustaa rakentamisen kääntyvän kasvuun vuonna 2025. Suhdannenäkymiin liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta. Mikäli rakennusalan suhdanne vilkastuu, vaikuttaa se todennäköisesti myös rakennuskustannuksiin. Tilastokeskuksen mukaan rakennuskustannukset nousivat 0,2 % kesäkuussa 2025 vuoden takaisesta.

Yleinen kustannustaso vaikuttaa kaikkeen toimintaan. Kunnossapitourakoiden kustannukset nousevat sopimuksiin sisältyvän indeksikorotuksen mukaisesti. Rakennus- ja ylläpitokustannusindeksien ja energian hintojen kehitys vaikuttaa toimintamenoihin voimakkaasti. Ylläpitokustannusten ennakoitu nousu on huomioitu talousarviossa tiedossa olevan 08/2025 tilanteen mukaisesti. Vuonna 2025 ensimmäisen vuosineljänneksen ylläpitokustannusten vuosi-indeksi nousi 0,7 %.

Energian hinnan kehitys vaikuttaa merkittävästi lautakunnan talousarvion toteutumiseen. Talousarvio on laadittu oletuksella, että energian hintataso vuonna 2026 pysyy lähellä nykytilaa tai nousee vain hieman. Sääolosuhteet vaikuttavat ylläpidon (lämmitys, sähkö ja pihojen talvikunnossapito) kustannuksiin. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin.

Lainsäädännön muutosten vaikutuksia

Sote-uudistuksen johdosta kunnalla on voimaanpanolain mukaisen siirtymäajan jälkeen (v. 2026) hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite. Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueille on yhtiöittämisvelvoitteeseen kuuluvaa toimintaa. Kunta toimii lähtökohtaisesti kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunta on vuoden 2025 aikana selvittänyt ja suunnitellut yhtiöittämisen toteuttamista. Yhtiöittäminen viedään läpi kunnanvaltuustolle vuonna 2025 päättämällä tavalla. Yhtiöittäminen siirtää ulkoisia vuokratuottoja sekä kiinteistöjen ylläpidon kustannuksia perustettavalle kunnan omistamalle yhtiölle ja järjestelyn edellyttämät talousarviomuutokset käsitellään tarvittaessa erikseen. Ratkaisusta riippuen yhtiöittämisestä aiheutuu veroseuraamuksia sekä muutoksia vuokria ja ylläpitoa koskeviin määrärahoihin.

EU:n uuden rakennusten energiatehokkuusdirektiivin pohjalta Suomen kansalliseen lainsäädäntöön on valmisteilla useita muutoksia. Näillä tulee olemaan vaikutuksia sekä uudisrakentamiseen että olemassa olevaan rakennuskantaan. Energiatehokkuusdirektiivillä säädetään EU:n ja kansallisen tason energiatehokkuustavoitteista, kansallisesta energiansäästövelvoitteesta ja lukuisista energiatehokkuuden edistämisen toimenpiteistä. Direktiivin mukaan mm. julkisen sektorin osalta uudisrakennusten on oltava päästöttömiä vuodesta 2028 alkaen ja vanhoille rakennuksille energiatehokkuusdirektiivi asettaa velvoitteen korjata vuosittain vähintään 3 % julkisen rakennuksen kokonaispinta-alasta energiatehokkaammaksi.

Kunnan uudet rakennushankkeet suunnittelussa pyritään normitasoa parempiin energiatehokkaisiin ratkaisuihin. Talousarviossa on varauduttu vanhojen rakennusten energiatehokkuusinvestointeihin toteuttamiseen osana korjausohjelmaa.

Sisäiset toiminnan muutokset

Käynnissä olevat rakennushankkeet Gesterbyn koulukeskus Wigge, Sivistyksen talo Lyyra sekä Nissniku-talo toteutetaan elinkaarihankkeina, joissa palveluntuottaja vastaa sekä rakennushankkeesta että rakennuksen ylläpidosta ja siivouksesta. Näissä kohteissa siten rakennusten ylläpito ja puhtauspalvelut siirtyvät ostopalveluksi. Uusien elinkaarihankkeiden valmistuessa ja rakennuskannan purkuprojektien myötä sopeutetaan ylläpidon henkilöresursseja kiinteistöhoitoon ja kunnossapitotarpeen muuttuneeseen tilanteeseen.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Toimitiloista saatavat ulkoiset vuokratulot arvioidaan säilyvän lähes edellisen vuoden tasolla. Vuokratuottoja vähentää purettujen kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen lisäksi Volskodin vuokrasopimuksen päätyminen v. 2025 aikana (vaikutus yhteensä noin -250 000 €). Vuokrien sopimusten mukaiset indeksitarkistukset lisäävät vuokratuottoja. Kunta pyrkii lisäämään tiloista saatavia vuokratuottoja, mm. kunnantalon tilojen vuokraaminen.

Toimitilojen vuokrakustannukset kasvavat merkittävästi vuonna 2026. Gesterbyn koulukeskus Wiggen on otettu käyttöön syksyllä 2025 ja hankkeen piha-alueen rakennustyöt jatkuvat vielä 2026 aikana. Wiggen käyttöönotto kasvattaa vuokrakustannuksia (arvioitu leasingvuokra 2,4 milj. euroa) sekä palvelujen ostoja (noin 430 000 euroa). Hanke on toteutettu kiinteistöleasing-rahoituksella. Rakennushankkeen aikaiset väistötilat poistuvat käytöstä, mikä osaltaan vähentää kustannuksia.

Vuokrakustannuksia kasvattaa myös Nissniku-talon rakennushankkeen syksyllä 2025 käyttöön otetut uusien väistötilojen vuokrat, yhteensä 0,755 milj. euroa (0,7 me+ 55 000 e). Tilojen vuokrakuluista vähenee noin 1.16 MEUR vuonna 2026 Winellska skolanin ja Gesterbyn koulun väistötilojen vuokrasopimusten päättymisten myötä.

Talousarviossa on huomioitu käytössä olevien väistötilojen vuokrakustannukset sekä muut ulkoiset vuokrakustannukset vuokrasopimusten mukaisesti. Talousarviossa on varauduttu myös Kantvikin koulun rakennushankkeen mahdollisesti edellyttämiin väistötilatarpeisiin vuoden 2026 aikana.

Kiinteistöjen ylläpitokuluja vähennetään jatkamalla kiinteistöjen myyntiä ja purkua kunnanhallituksen päättämän rakennusten salkutuksen mukaisesti. Kiinteistöjen myynti ja purkaminen vähentää ylläpitokuluja ja jonkin verran myös vuokratuloja. Myytyjen ja purettujen kiinteistöjen myötä ylläpitokulut vähenevät vuodesta 2025 vuoteen 2026 yhteensä noin 350 000 euroa ja vuokratulot vähenevät noin 50 000 euroa.

Kiinteistöjen ylläpidon kuluja vähennetään myös hyödyntämällä älykkäitä energianhallintajärjestelmiä panostamalla kiinteistöjen lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien säätöön ja optimointiin, sisäilman laatua ja rakenteita vaarantamatta. Lisäksi parannetaan kiinteistöjen energiatehokkuutta, esimerkiksi lämmöneristyksen parantaminen, ilmanvaihdon ja ilmastoinnin energiatehokkuuden parantaminen, lämmitysjärjestelmien uudistus tai siirtyminen uusiutuviin energialähteisiin, ja Investointiohjelman korjausohjelman määrärahat kohdennetaan lautakunnan käyttösuunnitelmassa. Vuonna 2026 on tarkoitus toteuttaa korjausohjelman puitteissa energiatehokkuuden parantamisen toimenpiteitä. Toteutettujen investointien ja vanhan rakennuskannan poistumisen myötä ja vuoden 2025 arvioituun kulutukseen perustuen energiakustannusten arvioidaan laskevan hieman alle vuoden 2024 tason.

Toiminnan suurimmat kustannuserät F

- Henkilöstökustannukset noin 2 milj. euroa
- Palvelujen ostot noin 5,5 milj. euroa, josta suurimmat erät ovat:
 - Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, noin 4,8 milj. euroa, josta suurimmat erät ovat:
 - Ylläpito 3 milj. euroa
 - Vuosikorjaukset 0,8 milj. euroa
 - Kiinteistöjen pihojen kunnossapito 0,4 milj. euroa
 - ulkoistettu kiinteistöhuolto (Veikkola ja Killinmäki) noin 0,16 milj. euroa
 - Gesterbyn koulukeskus Wiggen ylläpidon palvelumaksu on 0,43 milj. euroa
 - Asiantuntijapalvelut 0,2 milj. euroa
 - ICT-palvelut 0,175 milj. euroa
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 4 milj. euroa, josta suurimmat erät ovat:
 - Sähkö ja kaasu 1,4 milj. euroa
 - Lämmitys 1,9 milj. euroa
 - Vesi 0,44 milj. euroa
- Toimitilarakennusten vuokrat 7,1 M€
- Ara-asuntojen vastikkeet 73 000 €

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m ²	201 700	144 871	135 891	125 923	123 683
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m ²	32 600	50 348	44 134	38 225	32 737
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m ²	6 866	11 340	7 710	7 454	5 940

Ylläpidettävät toimitilat = kunnan omistamat toimitilat

Ylläpidettävät vuokratut toimitilat = kunnan ulkopuolelta käyttöönsä vuokraamat toimitilat

Ylläpidettävät muut tilat = kunnan omistamat asunnot

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtaus- ja ruokapalvelut on keskeinen osa kunnan palvelutuotantoa, jonka tehtävänä on edistää turvallisuutta, terveellisuutta ja viihtyisyyttä kunnan kiinteistöissä sekä tarjota maistuvaa, ravitsevaa ja vastuullista ruokaa asiakkaille eri toimipisteissä. Vuoden 2026 toimintasuunnitelmassa painotetaan asiakaslähtöisyyttä, kestävyyttä ja kustannustehokkuutta.

Puhtauspalvelut

Puhtauspalveluiden tavoitteena on ylläpitää laadukasta puhtaustasoa, säilyttää pintamateriaalien kunto ja parantaa sisäilmaa. Talousarviossa huomioidaan työn mitoittamiseen perustuvat resurssit asiakkaiden tarpeiden ja tilojen käytön mukaan. Hinnottelu perustuu siivottavaan pinta-alaan, puhtaustasoon, siivoustaajuuteen ja suorittamisajankohtaan. Toimintatuotot muodostuvat pääosin sisäisistä siivousmaksuista, jotka perustuvat toimitilapalvelujen lautakunnan vuosittain päättämiin neliöhintoihin.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut vastaa ruokapalveluiden suunnittelusta ja toteutuksesta kouluissa, päiväkodeissa ja koulujen loma-aikoina myös asukaspuistoissa. Toimintaa ohjaavat uudet kansalliset ravitsemussuositukset, jotka muun muassa korostavat kasvispainotteisuutta ja lihan vähentämistä. Kirkkonummen kouluissa tarjotaan päivittäin kaksi lounasvaihtoehtoa, joista toinen on kasvisruoka. Ruokalistalla on lisäksi viikoittain vähintään yksi lihaton päivä. Tavoitteena on lisätä kotimaisten, luomu- ja vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden käyttöä. Ruokapalveluilla on tärkeä rooli ruokakasvatuksessa, ja pitkän tähtäimen tavoitteena on yhdessä varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa, ohjata ruokailutottumuksia terveellisempään ja vastuullisempaan suuntaan.

Ruokapalveluiden talousarvio laaditaan siten, että tuotot kattavat kustannukset. Laskutus perustuu toimitilapalvelujen lautakunnan vuosittain päättämiin ateriahintoihin, jotka sisältävät kaikki kulut. Lokakuussa 2025 keskustan ja Gesterbyn alueen ruoanvalmistus keskitetään uuteen Gesterbyn koulukeskus Wiggeen sekä Jokirinteen oppimiskeskukseen, ja Kirkkoharjun koulun keittiö toimii jatkossa palvelukeittiönä. Kartanonrannan ja Veikkolan aluetuotantokeittiöt jatkavat toimintaansa alueillaan.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan lähtökohtana ovat tilaaja-asiakkaan tarpeet. Painopisteenä on palvelutuotannon järjestäminen asiakaslähtöisesti, kestävästi ja kustannustehokkaasti. SECAP-tavoitteiden mukaisesti pyritään vähentämään ruokahävikkiä sekä pienentämään koko toiminnan hiilijalanjälkeä. Ruokapalveluissa suositetaan kotimaisia ja vastuullisesti tuotettuja raaka-aineita.

Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2026 puhtauspalvelua tuotetaan noin 100 000 m²:ssä 65 rakennuksessa, joista 51 % on omaa tuotantoa ja 49 % ostopalvelua. Gesterbyn koulukeskus Wiggen valmistuminen lisää ulkoisen siivouksen osuutta. Henkilöstöresursseissa tämä tarkoittaa 5–6 laitoshuoltajan henkilötyövuotta. Lähivuosille sijoittuvat rakennushankkeet lisäävät puhtauspalvelun ostopalvelun osuutta elinkaarimallin vuoksi, ja kunnan palveluksessa olevien laitoshuoltajien tarve vähenee edelleen. Eläköitymisten ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen vuoksi henkilöstön uudelleensijoittelu on mahdollista. Vuoden 2025 aikana pilotoitua yhdistelmätyön toimivuutta laajennetaan edelleen ja osa laitoshuoltajien tehtävistä muutetaan yhdistelmätyöntekijöiksi. Toimimalla näin saamme turvattua työpaikkoja ja osin ratkaistua ruokapalveluissa lähivuosina tapahtuvaa runsasta eläköitymistä.

Tulevaisuudessa siivousrobottien hyödyntämistä selvitetään ja jatketaan kokeiluja eri toimipisteissä.

Ruokapalveluissa ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia kokonaisateriamäärään. Gesterbyn koulukeskus Wiggen valmistuminen siirtää ruokatuotannon Kirkkoharjasta Wiggeen, ja kaikki keskustan ja sen lähiympäristön toimipisteiden ruoat valmistetaan uudessa keittiössä. Jokirinteen keittiössä on tarkoitus jatkossa valmistaa vain Jokirinteen koulun ja päiväkodin sekä muutaman yksityisen toimijan ruuat ja kaikki muualle kuljetettavat annokset valmistetaan Wiggessä. Näin kuljetukset saadaan keskitettyä ja toimintaa tehostettua.

Kirkkonummelle uusi tuotantotapa, kylmävalmistus, on tarkoitus ottaa osittain käyttöön muutamassa kohteessa, mikäli vastaanottavan toimipisteen keittiöt sen mahdollistavat. Kylmävalmistus on nykyaikainen ruoanvalmistustapa, joka parhaimmillaan tehostaa toimintaa ja parantaa joidenkin ruokien rakennetta ja makua.

Hävikkiruuan myyntiä henkilökunnalle jatketaan ja hävikin seurantaa tarkennetaan edelleen. Tavoitteena on vuoden 2026 aikana vähentää tarjoilu- ja lautashävikkiä, kumpaakin vähintään 10 % vuoden 2025 määrästä. Elintarvikehankintojen määrärahaa nostettiin 0,5 milj. € vuonna 2025, mikä on mahdollistanut ruoan laadun parantamisen, joten vuodelle 2026 ei ole tarvetta nostaa määrärahoja. Riittäväillä määrärahoilla varmistetaan ruoan hyvä laatu myös tulevaisuudessa.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat tekijät

Talousarvioon vaikuttavat toimintaympäristön muutokset, kuten rakennushankkeet, henkilöstöresurssien muutokset, kustannustason nousu ja palveluiden keskittäminen. Työvoimapainotteisilla aloilla, kuten puhtaus- ja

ruokapalveluissa, palkkakulujen nousu nostaa merkittävästi kustannuksia. Vuoden 2026 talousarvion elintarvikehankintojen määrärahoja on vähennetty noin 100 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Voimassa olevien hankintasopimusten puitteissa tämä ei heikennä laatua, mikäli elintarvikkeiden hintataso ei nouse merkittävästi (yli 3–4 %). Ruokahävikin vähentäminen tavoitteen mukaiselle tasolle tuo myös säästöjä (arvioitu vaikutus noin 30 000 euroa/vuosi).

Suurimmat kustannuserät

Toiminnan suurimmat kustannuserät muodostuvat henkilöstökuluista, elintarvike- ja raaka-ainekustannuksista, palvelujen ostoista (puhtauspalvelut), kuljetus-, kalusto- sekä ICT-kuluista sekä siivousväline- ja kemikaalikulusta ja sisäisistä vuokrista. Näiden kulujen hallinta on keskeistä talousarvion tasapainottamisessa.

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Puhtauspalvelut					
Kunnan henkilöstön siivottava pinta-ala	63 201	62 841	50 414	45 000	40 000
Ostopalvelujen osuus, m ²	38 452	38 200	48 756	55 000	60 000
Yhteensä	101 653	101 041	99 170	100 000	100 000
Ruokapalvelut					
Tuotettuja aterioita, opetustoimi	1 212 497	1 104 124	1 175 748	1 175 000	1 175 000
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito	873 121	846 120	833 833	835 000	835 000
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu + valvonta-ateriat	126 812	118 189	124 940	125 000	125 000
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu	45 185	59 337	58 000	60 000	60 000
Tuotettuja aterioita, yksityinen päivähoito	25 379	21 620	13 791	13 500	13 500
Tuotettuja aterioita yhteensä	2 282 994	2 149 390	2 206 312	2 208 500	2 208 500

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma €

570 Kirkkonummen kunta (sis. Kirkkonummen Vesi-liikelaitos)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset					
Toimintatuotot	33 810 061	38 143 052	39 862 968	41 494 910	43 075 153
Myyntituotot	14 708 410	18 576 592	21 011 141	23 643 083	25 223 326
Maksutuotot	5 243 721	4 846 061	8 902 852	4 832 853	4 832 853
Maankäyttökorvaukset	4 205 055	5 350 000	1	3 070 000	2 850 000
Tuet ja avustukset	3 768 070	1 869 719	1 768 022	1 768 022	1 768 022
Muut toimintatuotot	4 983 314	5 000 680	3 430 952	5 400 952	5 400 952
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	901 491	2 500 000	4 750 000	2 780 000	3 000 000
Toimintakulut	-148 141 556	-169 552 949	-171 184 677	-174 525 836	-176 577 001
Henkilöstökulut	-84 482 787	-93 539 016	-94 017 664	-97 151 568	-99 409 433
Palkat ja palkkiot	-69 016 390	-75 045 835	-76 411 149	-78 964 244	-80 784 952
Henkilösivukulut	-15 466 397	-18 493 181	-17 606 515	-18 187 324	-18 624 481
Palvelujen ostot	-39 852 472	-45 204 972	-44 989 742	-45 430 997	-45 165 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 840 080	-14 929 370	-14 185 971	-13 969 971	-14 025 971
Avustukset	-5 761 476	-7 439 864	-8 062 864	-8 012 864	-8 012 864
Muut toimintakulut	-7 204 741	-8 439 727	-9 928 436	-9 960 436	-9 963 436
Toimintakate	-114 331 495	-131 409 897	-131 321 709	-133 030 926	-133 501 848
Verotulot	106 234 270	111 638 569	112 798 000	118 379 000	123 550 000
Valtionosuudet	36 565 488	38 882 248	39 616 077	39 455 618	39 855 618
Rahoitustuotot ja -kulut	641 428	-255 000	-2 639 982	-3 965 000	-4 964 000
Vuosikate	29 109 691	18 855 920	18 452 386	20 838 692	24 939 770
Poistot ja arvonalentumiset	-17 585 785	-15 485 347	-16 952 259	-18 697 759	-21 759 227
Arvonalentumiset	0	-495 000		0	0
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	11 523 906	2 875 573	1 500 127	2 140 933	3 180 543
Poistoeron muutos	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	11 535 686	2 895 573	1 515 127	2 155 933	3 195 543

Tuloslaskelma €

570 Kirkkonummen kunta (pl Kirkkonummen Vesi-liikelaitos)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoiset					
Toimintatuotot	23 224 321	26 194 042	26 930 968	26 059 910	26 024 153
Myyntituotot	4 569 407	6 627 582	8 079 141	8 208 083	8 172 326
Maksutuotot	4 921 721	4 846 061	6 802 853	4 832 853	4 832 853
Maankäyttökorvaukset	4 205 055	5 350 000	2 100 000	3 070 000	2 850 000
Tuet ja avustukset	3 768 070	1 869 719	1 768 022	1 768 022	1 768 022
Muut toimintatuotot	4 858 577	5 000 680	3 430 952	5 400 952	5 400 952
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	901 491	2 500 000	4 750 000	2 780 000	3 000 000
				-165 050	
Toimintakulut	-140 489 424	-158 240 790	-161 986 400	704	-166 728 845
Henkilöstökulut	-82 997 124	-88 361 748	-92 108 138	-95 229 436	-97 448 277
Palkat ja palkkiot	-67 804 037	-73 527 353	-74 840 406	-77 383 132	-79 171 739
Henkilösivukulut	-15 193 087	-14 834 395	-17 267 732	-17 846 304	-18 276 538
Palvelujen ostot	-35 976 179	-41 355 604	-40 583 991	-40 609 997	-40 086 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 585 891	-12 689 329	-11 416 971	-11 383 971	-11 366 971
Avustukset	-5 761 476	-7 439 864	-8 062 864	-8 012 864	-8 012 864
Muut toimintakulut	-7 168 754	-8 394 245	-9 814 436	-9 814 436	-9 814 436
				-138 990	
Toimintakate	-117 265 103	-132 046 748	-135 055 432	794	-140 704 692
Verotulot	106 234 270	111 638 569	112 798 000	118 379 000	123 550 000
Valtionosuudet	36 565 488	38 882 248	39 616 077	39 455 618	39 855 618
Rahoitustuotot ja -kulut	643 167	-239 989	-2 624 971	-3 949 989	-4 948 989
Vuosikate	26 177 822	18 234 080	14 733 674	14 893 835	17 751 937
Poistot ja arvonalentumiset	-15 249 263	-13 335 966	-14 478 115	-15 942 758	-18 612 331
Arvonalentumiset	0	-495 000		0	0
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	10 928 559	4 403 114	255 559	-1 048 923	-860 394
Poistoeron muutos	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	10 940 339	4 423 114	270 559	-1 033 923	-845 394

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaan summataan talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot. Tuloslaskelma osoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden käytöstä aiheutuneiden menojen eli poistojen kattamiseen. Talousarvion tuloslaskelma sisältää myös kunnan ja vesihuoltolaitoksen väliset rahoituserät.

Tuloslaskelman lukuohje

Toimintakate

Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotulojen tuloarvio käsittää talletusten, sijoitusten ja antolainojen korot. Muiden rahoitustulojen tuloarvio käsittää verotilitysten korot ja korotukset, perityt viivästyskorot sekä kuntayhtymien peruspääomasta maksetun koron.

Korkomenojen määräraha käsittää pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot sekä kunnan kassavaroihin sisältyvistä rahastojen varoista suoritettavat korot. Muiden rahoitusmenojen määräraha käsittää muut lainojen hoitokustannukset kuin korot, verotilitysten korot ja korotukset, viivästyskorot ja muut rahoitusmenot.

Vuosikate

Vuosikate kertoo, paljonko talousarviovuoden verorahoituksesta lisättynä käyttöomaisuuden myyntivoitolla ja maankäyttösopimuskorvauksilla jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Verorahoitus on tuloslaskelman verotulojen ja valtionosuuksien summa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikauden tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	10 967 135	11 949 010	12 932 000	15 435 000	17 051 000
Liiketoiminnan muut tuotot	123 480	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-6 143 013	-6 106 541	-7 182 000	-7 407 000	-7 738 000
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 255 387	-2 249 041	-2 769 000	-2 586 000	-2 659 000
Palvelujen ostot	-3 887 626	-3 857 500	-4 413 000	-4 821 000	-5 079 000
Henkilöstökulut	-1 485 663	-1 884 268	-1 909 527	-1 922 132	-1 961 156
Palkat ja palkkiot	-1 212 353	-1 518 482	-1 570 743	-1 581 112	-1 613 213
Henkilösivukulut	-273 310	-365 786	-338 784	-341 020	-347 943
Poistot ja arvonalentumiset	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Liiketoiminnan muut kulut	-132 717	-173 000	-206 674	-146 000	-149 000
Liikelylijäämä (-alijäämä yhteensä)	992 700	1 635 820	1 159 655	3 204 867	4 055 948
Rahoitustuotot ja kulut	-16 751	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Korvaus peruspääomasta	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Muut rahoituskulut	-1 739	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Poistoeron lisäys tai vähennys	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	987 729	1 640 809	1 159 644	3 204 856	4 055 937

Talousarvion tuloslaskelmaosassa näytetään informatiivisena liikelaitoksen tuloslaskelma. Tuloslaskelma sisältää myös liikelaitoksen ja kunnan väliset rahoituserät. Liikelaitoksen osuus maankäyttösopimuskorvauksista näkyy kohdassa muut toimintatulot. Valtuusto vahvistaa vuosittain talousarvion vahvistamisen hyväksymisen yhteydessä peruspääomasta maksettavan koron suuruuden. Vuonna 2026 tämä korko on 5 %.

Rahoitusosa

Kirkkonummen kunta

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate	29 109 692	18 891 920	18 452 386	20 838 692	24 939 770
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaus erät	-901 491	-2 500 000	-4 750 000	-2 780 000	-3 000 000
Toiminnan rahavirta	28 208 201	16 391 920	13 702 386	18 058 692	21 939 770
Investoinnit	-49 510 555	-72 005 000	-67 519 500	-66 950 000	-54 099 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 000	0	0	0	0
Luovutustulot	922 708	2 500 000	4 750 000	2 780 000	3 000 000
Investointien rahavirta	-48 555 847	-69 505 000	-62 769 500	-64 170 000	-51 099 000
	-20 347 646	-53 113 080	-49 067 114	-46 111 308	-29 159 230
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	68 984 200	111 155 980	80 737 480	55 723 873
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-24 044 526	-18 451 118	-62 087 480	-32 087 480	-21 064 873
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000 000	-10 000 000	-14 000 000	0	0
	0	0	0	0	0
	2 094 246	0	0	0	0
	-11 950 280	40 533 082	35 068 500	48 650 000	34 659 000
	-32 297 925	-12 579 998	-13 998 614	2 538 692	5 499 770

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta pystyy suunnittelukauden aikana oman toimintansa (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta suuntaa palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainasaamisten ja lainakannan muutokset suunnittelukaudella. Pitkäaikaisten velkojen muutoksena on rahoituslaskelmassa otettu huomioon vain vesihuoltolaitoksen liittymismaksujen lisäykset.

Talousarvion rahoituslaskelma päättyy riviin Vaikutus maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelma sisältää myös kunnan ja Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen väliset rahoituserät.

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

Rahoituslaskelma €

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Liikelyljäämä	992 699	1 635 820	1 159 655	3 204 867	4 055 948
Poistot ja arvonalentumiset	2 336 522	2 149 381	2 474 144	2 755 001	3 146 896
Rahoitustulot ja -menot	-16 751	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Investoinnit					
Investointimenot	-8 205 618	-7 740 000	-5 650 000	-6 235 000	-7 280 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0		0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 893 147	-3 969 810	-2 031 212	-290 143	-92 167
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
• Saamisten muutos muilta	-1 072 071	0	0	0	0
• Saamisten muutos kunnalta (yhdystili)	4 006 388	3 929 810	2 031 212	290 143	92 167
• Korottomien velkojen muutos kunnalta (liittymismaksut)	1 958 830			0	0
• Korottomien velkojen muutos muilta (liittymismaksut)				0	0
Rahoituksen rahavirta	4 893 147	3 929 810	2 031 212	290 143	92 167

Vesihuoltolaitoksen toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviovuonna alijäämäinen.

Kunnanvaltuuston 24.11.2001 § 199 päätöksen mukaan vesihuoltolaitos suorittaa kunnan lainapääomalle vuotuista korkoa 5 %.

Talousarviovuonna vesihuoltolaitoksella ei ole kunnalta velkaa.

Investointiosa

Investointiosan yhteenveto

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
ICT-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit	-31 831	-920 000	-440 000		
ICT-ohjelmat Vesi-liikelaitos		-300 000	-300 000	-200 000	
Irtain omaisuus	-55 597	-2 370 000	-1 600 000	-100 000	-100 000
Irtain omaisuus Vesi-liikelaitos	-157 061				
Osakkeet ja osuudet menot	-109 497				
Muut pitkävaikutteiset menot	-144 577	-90 000	-30 000	-70 000	-70 000
Maa- ja vesialueet menot	-259 542	-1 900 000	-500 000	-500 000	-500 000
Maa- ja vesialueet tulot	21 217				
Talonrakentaminen	-11 500 877	-30 590 000	-34 009 500	-34 000 000	-17 504 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Liikenneväylät ja puistot	-28 831 844	-27 750 000	-23 000 000	-24 285 000	-26 770 000
Liikunta- ja virkistysalueet menot	-371 172	-2 045 000	-2 290 000	-1 760 000	-1 875 000
Liikunta- ja virkistysalueet tulot	32 000				
Vesi-liikelaitoksen investoinnit menot	-8 048 558	-7 440 000	-5 350 000	-6 035 000	-7 280 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-37 219 574	-37 235 000	-30 640 000	-32 080 000	-35 925 000
Investointimenot yhteensä	-49 510 555	-73 405 000	-67 519 500	-66 950 000	-54 099 000
Investointitulot yhteensä	53 217				
Investointiosa yhteensä	-49 457 338	-72 005 000	-67 519 500	-66 950 000	-54 099 000

Kuntakehityksen investoinnit

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Muut pitkävaikutteiset menot 30 000 €

Vuonna 2026 investointirahaa käytetään erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamiseen ja täydentämiseen. Lisäksi kunnan paikkatietojärjestelmää päivitetään ja laajennetaan palvelemaan paremmin nykyaikaisten paikkatietojen tuottamista ja käsittelyä.

Vuonna 2023 hankittu Tiera City-paikkatietojärjestelmä, joka projektisuunnitelman mukaisesti käyttöön otettiin 2025, jolloin ohjelmisto kattaa Kuntakehityksen toimialan ohjelmistotarpeet suurimmalta osin. Vuonna 2026 ohjelmistoa täydennettäisiin vielä kuntarekisteriosuudella, jolloin ohjelmisto kattaisi kaikki osa-alueet järjestelmästä.

Vuonna 2026 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan maanpeiteaineiston hankkimisen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Muut koneet ja kalusto

Koneiden ja laitteiden hankinta 80 000 €

Paikkatietopalveluiden mittalaitteiden hankinta, jossa uusitaan GNSS-vastaanottimet 2 kpl ja takymetrit 2 kpl. Nykyiset käytössä olevat takymetrit ovat hankittu vuonna 2009 ja GNSS-vastaanottimet vuonna 2016. Varsinkin takymetrit ovat sen verran iäkkäitä, että niiden ohjelmistopäivitysten ja varaosien saaminen alkaa olla hankalaa. Lisäksi nykyaikaisissa mittauslaitteissa on uusia työskentelyä helpottavia toimintoja.

Kiinteät rakenteet

Liikenneväylät ja puistot

Yleissuunnittelu 750 000 €

- Prikiranta. Tuleva mahdollinen asuntomessualue.
- Kt 51
- Prikiranta
- Hupisaari
- Jorvaksenkolmio
- Sarvvikinranta
- Tassumäki
- Eerikinkartano
- Pikkalanlahti
- Turuntie 126
- Pohjoinen Vuohimäenportti

Katu- ja rakennussuunnittelu 2 610 000 €

- Tolsanportti
- Villa Hagan puisto
- Kantvikin koulun alue
- Prikiranta
- Pohjois-jorvas
- Mt 110 jk+pp välillä Palajärventie (Vihti)-Kyntäjätie (Kirkkonummi)
- Kotiniitynrinne, kotiniityntie
- Mustikkarinne
- Veikkolapuro II
- Kukkivien puiden puisto
- Lindalintie saneeraus
- JK+PP Mt 1131 Tampajantie - Evitskogintie (suunnittelu) (Kunta 50 %)
- Kt 51, Vuohimäenportti
- Brissaksentien saneeraus
- Ristikalliontie, Rajakalliontie ja Sirkkutie saneeraus

Urakat 17 730 000 €

- Kirkkonummentie ja Överbyntie. Kirkkonummen keskustan suurin infrahanke, jossa parannetaan Kirkkonummentien ja Överbyntien liikenteen sujuvuutta sekä alueen hulevesien käsittelyä. Jatkuu vuodelta 2025.
- Ervastintien hv-saneeraus (+p-paikat)
- Nissnikun saattoliikennepaikka
- Kirkkonummentie ja Överbyntie
- Läntinen Gesterby
- Tallinmäki
- Tolsanmäki
- Rovastinpuisto
- Överbyntien jk+pp
- Sokeritehtaantie
- Munkinmäentien saneeraus
- Kaksoskujan leikkipaikka ja lähipuisto, välttämättömät korjaukset
- Gesterbyntori
- Länsilenkki
- Asemapolun ylikulkusillan korjaus (Bron kävelysilta)
- Impivaaranpolku ja p-alue
- Veikkola 18 (Impivaarantie ja Männistöentie)

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet 1 910 000 €

- Tie- ja katuvalaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi
- Hulevesijärjestelmien saneeraus
- Hankkeiden jälki/takuuajaiset kustannukset
- Bussipysäkkien peruskorjaukset
- Aitojen hankinta ja korjaukset
- Leikkipaikkojen peruskorjaukset
- Vieraslajien torjunta
- Pienet suunnittelukohteet
- Varaus uusille elinkeinopoliittisille hankkeille
- Veikkolan skeittipaikan päivittäminen (osallistuva budjetointi)
- Pump track pyörärata Veikkolaan (osallistuva budjetointi)
- Katujen korjausvelan pienentäminen

Liikunta ja virkistysalueet

Suunnittelu 55 000 €

- Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkoston perusparantaminen sis. paikoitus, valaistus, yhdyssilta, maa-alueet, yhdistelmäreittimahdollisuuden (kävely-hiihto) selvittäminen ja suunnittelu
- Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma 2035 (arvioidaan liikunta- ja virkistysalueiden nykytila ja käyttö, tunnistetaan kehittämistarpeet sekä suunnitellaan pitkän aikavälin investointeja, jotka tukevat kunnan hyvinvointi-, ilmasto- ja elinvoimataavoitteita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sisältäen ylikunnallisen tarkastelun)

Rakentaminen 2 290 000 €

- keskustan yleisurheilukentän perusparannus ja varaston rakentaminen (perusparannus ei sisällä katsomon kattamista)
- Syväjärven uimarannan perusparannus

Kuntakehityksen lautakunnan investointiyhteenvedo

Kuntakehityksen lautakunnan investoinnit	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Liikenneväylät ja puistot	-23 000 000	-24 285 000	-26 770 000	-21 110 000	-27 270 000
Suunnittelut	-3 360 000	-3 495 000	-2 250 000	-1 560 000	-630 000
Yleissuunnittelu	-750 000	-400 000	-150 000	0	0
Killinmäki		-100 000	-50 000		
kt 51	-50 000				
Jollanranta					
Prikiranta	-50 000				
Pippurniemi		-100 000			
Hupisaari	-50 000				
Jorvaksenkolmio	-50 000	-50 000			
Masalan asemanseutu (masalantie 2. vaihe)			-100 000		
Sarvikinranta	-50 000				
Tassumäki	-100 000				
Eerikinkartano	-100 000				
Pohjoinen Siikajärvi		-50 000			
Pikkalanlahti	-100 000				
Turuntie, 126	-100 000				
Pohjoinen Vuohimäenportti	-100 000				
Pedersinportti		-100 000			
Katu- ja rakennussuunnittelu	-2 610 000	-3 095 000	-2 100 000	-1 560 000	-630 000
Asemankaari 2. vaihe			-400 000		
Killinmäki				-300 000	
Kirkkolaakson kauppakeskus				-150 000	
Tolsanportti	-300 000				
Villa Hagan puisto	-300 000				
Kantvikin koulun alue		-100 000			
Jollanranta					
Pikkalanlahti			-300 000		
Prikiranta	-300 000				
Pippurniemi				-300 000	
Hupisaari		-200 000			
Jorvaksenkolmio		-400 000			
Masalan asemanseutu (Masalantie 2.vaihe)				-300 000	
Sarvikinranta		-300 000			
Tassumäki		-150 000	-150 000		
Eerikinkartano		-300 000			
Pohjoinen Siikajärvi				-200 000	
Kvis			-300 000		

Pohjois-jorvas	-300 000				
Masalantie 3.vaihe					
Neidonkallion p-alue					-30 000
Suonsyrjän p-alue				-30 000	
Puronsuuntien p-alue			-30 000		
jk+pp Sjöskullantie/kylmäläntie		-300 000			
mt 11233 (Eerikinkartanontie) jk+pp välille Eerikinkartano- Heparintie				-80 000	
Tolsa-jorvas jk+pp					-200 000
Mt 110 jk+pp välillä Palajärventie (Vihti)- Kyntäjätie (Kirkkonummi)	-50 000				
Paadistenkaari, Munkinmäentie		-150 000			
Neidonkaari		-300 000			
Främnäsintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku			-300 000		
Kotiniityrinne, kotiniityntie	-200 000				
Mustikkarinne	-100000	-100 000			
Veikkolapuro II	-300 000				
Veikkolan torin uudistaminen			-20 000		
Kartanonrannan kumparepuisto ja Musketööripuiston aidat		-20 000			
Turuntie, 126		-100 000			
Pedersinportti					-200 000
kt 50, vaihe 1			-300 000		
Kukkivien puiden puisto	-20 000				
Kirkkolaaksonpuiston kehittäminen		-15 000			
Pilvijärventien erotuskaistan uusiminen		-10 000			
Ravalssin alueen katujen saneeraus (Renginpiha, Pohjoispiha, Isännäntie, Muorinpiha, Emännäntie, Länsipiha, Pitkäkalliontie)		-400 000			
Lindalintie saneeraus	-300 000				
JK+PP Mt 1131 Tampajantie - Evitskogintie (suunnittelu) ELY/kunta 50 %/50%	-100 000	-150 000			
Vilhontien saneeraus			-200 000		
Pappilantien saneeraus				-200 000	
Gesterbynpolun alikäytävän saneeraus		-100 000			
Vilhontien raittisillan saneeraus			-100 000		
Kt 51, Vuohimäenportti	-300 000				
Brissaksentien saneeraus	-20 000				
Ristikalliontie, Rajakalliontie ja Sirkkutie saneeraus	-20 000				
Kuninkaantien saneeraus					-200000
Urakat	-17 730 000	-19 350 000	-23 080 000	-18 110 000	-25 200 000
Asemankaari, 2.vaihe					
Killinmäki					-2 000 000

Kirkkolaakson kauppakeskus					
Pedersinportti					
Tolsanportti, pohjoinen		-600 000			
Tolsanportti, eteläinen			-600 000		
Villa Hagan puisto, vaihe 1		-700000			
Villa Hagan puisto, vaihe 2					-5 000 000
Prikiranta		-5 000 000	-2 000 000	-100 000	
Jollanranta					
Pikkalanlahti				-2 000 000	-2 000 000
Pippurniemi					-3 000 000
Hupisaari			-1 000 000		
Jorvaksenkolmio			-500 000		
Masalan asemanseutu (Masalantie 2.vaihe)					
Sarvikinranta				-2 500 000	-2 000 000
Tassumäki				-2 500 000	-2 500 000
Ervastintien hv-saneeraus (+p-paikat)	-1 000 000				
Eerikinkartano				-2 000 000	-2 000 000
Pohjoinen Siikajärvi					
Nissnikun saattoliikennepaikka	-800 000				
Kantvikin koulun alue		-200 000			
Kirkkonummentie ja Överbyntie	-5 000 000				
Läntinen Gesterby	-2 000 000				
Tallinmäki	-3 000 000	-3 000 000			
Tolsanmäki	-100 000				
Kvis, 1.vaihe					-3 000 000
Kvis, 2. vaihe					
Pohjois-Jorvas, 1. vaihe			-3 500 000	-3 500 000	
Pohjois-jorvas, 2. vaihe					
Mustikkarinne			-4 200 000	-500 000	
Rovastinpuisto	-1 000 000	-400 000			
Finnsbackan ja Pitäjätuvan puistot				-110 000	
Neidonkallion p-alue					
Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja		-100 000			
Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen		-100 000			
Sokerimestarintien p-alue			-100 000		
Kantvikin koirapuisto			-80 000		
Suonsyrjän p-alue					
Puronsuuntien p-alue					-100 000
Impivaaranpolku ja p-alue	-100 000				
Kaskelantien p-alue					
Hirsalantien jk+pp			-400 000		

Överbyntien jk+pp	-1 800 000				
jk+pp kuusala-jeppas			-500 000		
Tolsa-jorvas jk+pp					
Naissaarintie- Tuomitie ulkoilureitti				-350 000	
Sokeritehtaan tie		-3 000 000			
Brissaksentien			-1 000 000		
Ristikalliontie, Rajakalliontie ja Sirkkutien saneeraus			-1 000 000		
Munkinmäentien saneeraus	-2 000 000	-3 000 000			
Veikkola, alue 18 (Paasintie)	-50 000				
Veikkola, alue 18 (Impivaarantie, Männistötie)	-300 000	-1 900 000			
Veikkolapuro II			-3 500 000		
Veikkolan torin uudistaminen					-100 000
Kaksoskujan leikkipaikka ja lähipuisto	-100 000				
Sundsbergin kumparepuisto ja Musketööripuiston aidat				-40 000	
Neidonkaari				-1 000 000	
Framnäsentie- Hulluksentie- Kapteeninpolku					-1 000 000
Gesterbyntori	-80 000				
Kotiniitynrinne, kotiniityntie			-1 000 000		
Länsilenkki	-400 000				
Asemapolun ylikulkusillan korjaus (Bron kävelysilta)		-1 000 000			
jk+pp Sjökölläntie/kylmääläntie				-800 000	
Paadistenkaari, Munkinmäentie				-500 000	
Turuntie, 125		-100 000	-400 000		
Mt 110 jk+pp välillä Palajärventie (Vihti)- Kyntäjätie (Kirkkonummi)		-150 000			
JK+PP Mt 1131 Tampajantie - Evitskogintie			-500 000		
Kukkivien puiden puisto		-100 000			
Kirkkolaaksonpuiston kehittäminen				-200 000	
Pilvijärventien erotuskaistan uusiminen				-10 000	
Lindalintien saneeraus			-2 000 000		
Ravalssin alueen katujen saneeraus (Renginpiha, Pohjoispiha, Isännäntie, Muorinpiha, Emännäntie, Länsipiha, Pitkäkalliontie)				-2 000 000	-1 000 000
Vilhontien saneeraus					-1000000
Pappilantien saneeraus					
Gesterbyntien alikäytävä			-800 000		
Vilhontien raitisillan saneeraus					-500 000
Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-1 910 000	-1 440 000	-1 440 000	-1 440 000	-1 440 000
Tie- ja katuvalaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Hulevesijärjestelmien saneeraus	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Hankkeiden jälki/takuuajaiset kustannukset	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

Bussipysäkkien peruskorjaukset	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Aitojen hankinta ja korjaukset	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Leikkipaikkojen peruskorjaukset	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Vieraslaajien torjunta	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Varaus uusille elinkeinopoliittisille hankkeille*	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Pienet suunnittelukohteet	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Veikkolan skeittipaikan päivittäminen (osallistuva budjetointi)	-30 000				
Pump track pyörärata Veikkolaan (osallistuva budjetointi)	-40 000				
Katujen korjausvelan pienentäminen	-400 000				
Liikunta- ja virkistysalueet	-2 290 000	-1 760 000	-1 875 000	-1 525 000	-1 115 000
Suunnittelu	-55 000	-80 000	-45 000	-125 000	-45 000
Tekojääkenttä		-10 000			
Laajakallion lähiliikuntapaikka				-50 000	
Keskustan tekonurmen valaistuksen suunnittelu		-25 000			
Masalan kuntoportaat				-30 000	
Jerikonmäen kuntosadan/ latuverkoston perusparantaminen sis. paikoitus, valaistus, yhdyssilta, maa-alueet, yhdistelmäreittimahdollisuuden (kävely-hiihto) selvittäminen ja suunnittelu	-5 000				
Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma 2035-(arvioidaan liikunta- ja virkistysalueiden nykytila ja käyttö, tunnistetaan kehittämistarpeet sekä suunnitellaan pitkän aikavälin investointeja, jotka tukevat kunnan hyvinvointi-, ilmasto- ja elinvoimatavoitteita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sisältäen ylikunnallisen tarkastelun)	-50 000				
Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelman 2035 perusparannuskohde (kohde määräytyy suunnitelman valmistuttua)		-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Rakentaminen	-2 235 000	-1 680 000	-1 830 000	-1 400 000	-1 070 000
Keskustan tekonurmen uusiminen			-280 000		
keskustan yleisurheilukentän perusparannus ja varaston rakentaminen (perusparannus ei sisällä katsomon kattamista)	-1 785 000				
Tekojääkenttä			-1 200 000		
Juhlakallion ulkokuntosali ja Heikkilän pallokentän aidan uusiminen				-300 000	
Masalan nurmikentän muuttaminen monitoimikentäksi				-350 000	
Linlon esteetön reitti		-150 000			
Linlon p-alue		-100 000			

Meikon p-alue				-100 000	
Ulkokuntoilulaitteiden uusiminen ja kehittäminen (ulkokuntosalit)				-50 000	
Laajakallion lähiliikuntapaikka					-700 000
Masalan urheilupuisto: beach volley-kentän siirto Nissniku-talon saattoliikennetarkaisun vuoksi sekä nykyisen asfalttialueen ja monitoimiareenan sekä ulkokuntosalilaitteiden uusiminen		-450 000			
Latukone + latukoneen säilytystilaratkaisu Veikkolan urheilupuistoon				-300 000	
Masalan kuntoportaat					-70 000
Veikkolan lähiliikuntapaikan välineistön ja pintamateriaalien uusiminen		-290 000			
Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkoston perusparantaminen		-490 000			
Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkosto/ pysäköintialueen rakentaminen		-200 000			
Keskustan tekonurmen valaistuksen uusiminen			-50 000		
Syväjärven uimarannan perusparannus	-450 000				
Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelman 2035 perusparannuskohde (kohde määräytyy suunnitelman valmistuttua)			-300 000	-300 000	-300 000
Muut pitkävaikutteiset menot					
mm. paikkatietoaineistojen tuottaminen ja täydentäminen	-30 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Muu irtaimisto					
Paikkatietopalveluiden mittalaitteet	-80 000				
Kuntakehityksen lautakunnan investoinnit yhteensä	-25 400 000	-26 115 000	-28 715 000	-22 705 000	-28 455 000

Toimitilapalvelujen investoinnit

Investointiohjelma, hankevalmistelu

Investointiohjelma sisältää määrärahat vuonna 2026 käynnistyville investointihankkeiden tarveselvityksille, hankesuunnitelmille, tutkimuksille ja suunnittelulle:

- Masalan alueen uusi päiväkot
- Varhaiskasvatuksen keskusta-alueen päiväkodit
- Papinmäen koulun muutos ja peruskorjaus
- Keskustan väestösuojan peruskorjaus
- Uimahallin peruskorjaus
- Veikkolan kirjasto

Korjausinvestoinnit

Koulujen ja päiväkotien korjausinvestoinnit, energiatehokkuus sekä pihojen perusparannukset

Korjausohjelman määrärahoista toteutetaan myös kunnantalon turvallisuuden parantamisen hanke, sisältäen lukituksen ja kulunvalvonnan uusimisen sekä kameravalvonnan kilpailutuksen.

Hankkeen kokonaiskustannus: 2 500 000–2 900 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2026: 2 600 000 €

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan kiinteistöjä ja kiinteistöjen piha-alueita. Rakennusten ja pihojen suunnitelmallinen ylläpito edellyttää vuosittaisia, ikääntymisestä johtuvia, rakenteiden ja laitteiden uusimis- ja korjaustöitä.

Kirkkonummen kunta kuuluu kuntien energiatehokkuussopimukseen, jossa on laadittu tavoitteet energian käytön vähentämiselle seuraavien vuosien aikana. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi parhaista tavoista uusien sekä vanhentunutta laitekantaa ja samalla parantaa rakennusten energiatehokkuutta.

Korjausinvestointien määrärahat kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Irtain omaisuus

Puhtaus- ja ruokapalvelujen laitteet 100 000 €.

Määrärahalla hankitaan keittiölaitteita ja siivouskoneita rikkoutuneiden laitteiden ja koneiden tilalle.

Toimitilapalvelujen investointien yhteenveto								
Talonrakentaminen	Hyväksytty (KV) kustannusarvio	Päivitetty kustannusarvio 8/2025	Ennuste hankkeen toteuma 12/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Rakentamisoluvaiheessa								
Sivistyksen talo Lyyra (Yhteiskampus)	36 109 500	36 109 500	14 300 000	9 209 500	3 600 000			
Nissniku-talo	38 954 000	38 954 000	7 100 000	19 200 000	11 600 000	1 054 000		
Suunnitteluvaiheessa								
Kantvikin koulu	18 800 000	18 800 000	150 000	2 000 000	9 300 000	5 800 000	1 550 000	
Hankevalmistelu								
Masalan alueen uusi päiväkotikoti			50 000	250 000	3 400 000	2 000 000		
Nissnikun päiväkodin peruskorjaus		4 300 000				300 000	3 000 000	1 000 000
Varhaiskasvatuksen keskusta-alueen tarveselvitykset		200 000	100 000	100 000				
Papinmäen kiinteistön peruskorjaus ja muutostyöt		4 700 000	50 000	250 000	3 200 000	1 200 000		
Prästgårdsbacken peruskorjaus		3 000 000		150 000	150 000	1 800 000	900 000	
Ravalsin päiväkodin peruskorjaus		2 400 000				300 000	1 400 000	700 000
Keskustan väestönsuojan peruskorjaus		5 000 000	150 000	150 000		2 500 000	2 500 000	
Uimahallin peruskorjaus (ja laajennus)		5 000 000			150 000			2 500 000
Heikkilän koulun peruskorjaus						50 000	300 000	300 000
Veikkolan kirjaston korjaus- tai uudishanke				100 000	100 000			
Muut perus- ja muutokorjaushankkeet							5 000 000	5 000 000
Talonrakentamisen korjausinvestoinnit				2 600 000	2 500 000	2 500 000	2 000 000	1 000 000
Talonrakentaminen yhteensä				34 009 500	34 000 000	17 504 000	16 650 000	10 500 000
Irtain omaisuus								
Puhtauspalvelujen laitehankinnat				30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Ruokapalvelujen laitehankinnat				70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Toimitilapalvelujen investoinnit yhteensä				34 109 500	34 100 000	17 604 000	16 750 000	10 600 000

Gesterbyn koulukeskus Wigge

Kokonaiskustannus: 59 045 000 €

Hankkeen kustannus v. 2026: 0 € (kiinteistöleasing)

Sisäinen vuokra: noin 3.057.876 €/v, sisältäen leasingmaksut, palvelumaksut, energiamaksut ja kiinteistöveron

Hanke rakennetaan nykyisen Gesterbyn ja Winellskan koulukeskuksen alueelle ja se on yhteinen koulukampus Gesterbyn koululle, Winellska skolanille ja Papinmäen koululle sekä Prästgårdsbackens daghemin esikouluryhmille. Tilat toimivat myös laajassa kuntalaiskäytössä kouluaikeiden ulkopuolella. Hankkeen hyväksytty kokonaiskustannus on 59 045 000 euroa. Hankkeen rahoitus toteutetaan kiinteistöleasingilla. Hankkeen investointikustannukset osoitetaan Kuntarahoitukselle, jolloin ne eivät näy kunnan investoinneissa. Hankkeen kustannukset kohdistuvat tulevana vuosina käyttötalousleasin vuokrina, joita maksetaan hankkeen vastaanotosta alkaen.

Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntarjoaja hoitaa hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon 20 vuoden sopimusjaksolla. Hankkeen rakennustyöt aloitettiin keväällä 2023. Uusiin tiloihin päästään syyslokakuun 2025 jälkeen. Vuonna 2026 puretaan loput vanhoista rakennuksista ja rakennetaan parkkipaikat ja piha-alueet valmiiksi.

Hankkeessa on panostettu vähähiiliseen rakentamiseen ja tavoitteena normaalia rakennusta n. 20 % vähäisemmät CO₂ päästöt. Hanke on saanut suunnitteluvaiheen auditoinnissa Rakennustiedon ympäristöluokituksen neljä tähteä, joka vastaa korkeaa ympäristölaadun tasoa. Hankkeessa pidetään tärkeänä myös hulevesien hallintaa ja luonnon monimuotoisuuden tärkeyttä, jotka toteutuvat esimerkiksi hulevesikosteikon rakentamisella ja monimuotoisilla viher- ja metsäalueilla koulun pihalla. Hankkeen kokonaiskustannusten arvioidaan pysyvän määrärahan sisällä.

Sivistyksen Lyyra

Kokonaiskustannus: 36 109 500 €

Hankkeen kustannus v. 2026: 14 300 000 €

Hanke toteutetaan Kirkkonummen kirjastotalo Fyyrin ja keskiaikaisen Pyhän Mikaelin kirkon välittömään läheisyyteen. Valmiissa rakennuksessa toimivat Porkkalan lukio, Kyrkslätt gymnasium, sekä musiikki-, kuvataide- ja kansalaisopisto. Tilojen suunnittelussa huomioidaan laaja kuntalaiskäyttö sekä kulttuuritapahtumien järjestäminen.

Hankkeen hyväksytty kokonaiskustannus on 36 109 500 euroa ja sen investointikustannukset kohdistuvat kunnan investointeihin.

Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntarjoaja hoitaa hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon 20 vuoden sopimusjaksolla.

Hankkeen palveluntuottaja on valittu ja suunnittelua on jatkettu tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa ja kokonaisuutena tilojen toiminnallisuus vastaa tavoitteita. Tilat ovat tehokkaita ja viihtyisiä, suunnitteluratkaisut elinkaariviisaita. Hankkeen energiatehokkuusluokka on paras A-luokka ja hiilijalanjälki vähintään 20 % pienempi, kuin vastaavan rakennuksen.

Hankkeen arkkitehtuurissa otetaan huomioon keskeinen sijainti kaupunkikuvassa, viereisiä arvorakennuksia kunnioittaen. Hankkeen suunnittelussa on tehty hyvää yhteistyötä Överbyn katusuunnitelmien ja Rovastinpuiston suunnitelmien yhteensovittamiseksi ja yhtenäisen kokonaisuuden varmistamiseksi.

Hankkeen rakennustyöt aloitettiin loppuvuodesta 2024. Työt ovat edenneet aikataulussa ja tarkoituksena on ottaa tilat käyttöön vuonna 2027.

Muuttuneen käytännön vuoksi hankkeen liittymä- ja rakennuslupamaksuja ei ole budjetoitu määrärahaan, mikä aiheuttaa pienin kustannusnousuriskin. Tässä vaiheessa kuitenkin arvioidaan, että rakennushankkeen kokonaiskustannukset eivät ylitä sille hyväksyttyä määrärahaa.

Nissniku-talo

Kokonaiskustannus: 38 954 000 €

Hankkeen kustannus v. 2026: 19 200 000 €

Kunnanvaltuusto on 3.2.2025 § 5 päättänyt myöntää Nissniku-talon elinkaarihankkeelle 1 884 000 euron lisämäärärahan ja vahvistanut hankkeen kokonaiskustannuksiksi 38 954 000 euroa.

Hanke toteutetaan nykyisen Nissnikun koulun paikalle ja sillä on tarkoitus korvata nykyiset tilat. Hanke toteutetaan usean käyttäjän monitoimijataloksi, jossa toimivat Nissnikun yhtenäiskoulu, kirjasto ja nuorisotilat. Taloon suunnitellaan alueen keskeiset oppimisen ja vapaa-ajan tilat, jotka palvelevat eri-ikäisiä kuntalaisia aamusta iltaan.

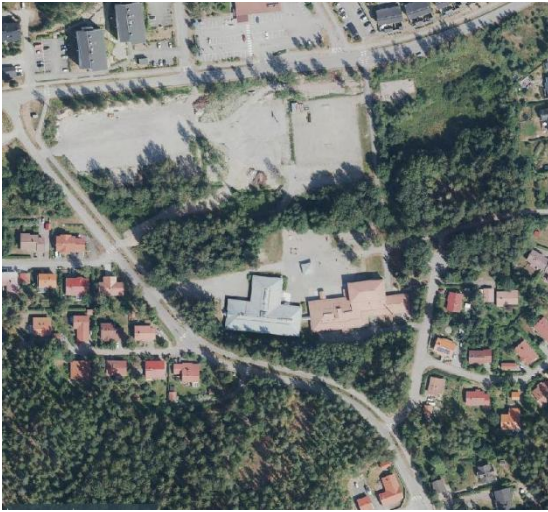
Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntarjoaja hoitaa hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon 20 vuoden sopimusjaksolla.

Hankkeen palveluntuottaja on valittu ja suunnittelua on jatkettu tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa ja kokonaisuutena tilojen toiminnallisuus vastaa tavoitteita. Tilat ovat tehokkaita ja viihtyisiä, suunnitteluratkaisut elinkaariviisaita. Hankkeen energiatehokkuuteen ja hiilijalanjälkeen kiinnitetään erityistä huomiota.

Rakennustyöt ovat käynnistyneet kesällä 2025 ja uusiin tiloihin päästään muuttamaan vuoden 2028 aikana.

Hankkeen kokonaiskustannusten arvioidaan pysyvän määrärahan mukaisina.

Kantvikin koulu

Kokonaiskustannus: 18 800 000 €

Hankkeen kustannus v. 2026: 2 Meur €

Kunnanvaltuusto on 19.5.2025 § 46 hyväksynyt hankesuunnitelman ja hankkeen investointikustannuksiksi 18 800 000 euroa. Toimitilapalvelujen lautakunta tekee päätökset väistötilaratkaisusta ja rakennushankkeen hankemuodosta. Vuonna 2026 toimitilapalvelujen lautakunta valitsee hankkeen palveluntuottajan ja rakennushankkeen suunnittelu jatkuu. V. 2026 määrärahoissa on varauduttu myös purkutöiden käynnistämiseen.

Talousarvio 2026 ja
taloussuunnitelma 2027–2028
Liikelaitos Kirkkonummen Vesi

Liikelaitos Kirkkonummen Vesi

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	10 967 135	11 949 010	12 932 000	15 435 000	17 051 000
Liiketoiminnan muut tuotot	123 480	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-6 143 013	-6 106 541	-7 182 000	-7 407 000	-7 738 000
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 255 387	-2 249 041	-2 769 000	-2 586 000	-2 659 000
Palvelujen ostot	-3 887 626	-3 857 500	-4 413 000	-4 821 000	-5 079 000
Henkilöstökulut	-1 485 663	-1 884 268	-1 909 527	-1 922 132	-1 961 156
Palkat ja palkkiot	-1 212 353	-1 518 482	-1 570 743	-1 581 112	-1 613 213
Henkilösivukulut	-273 310	-365 786	-338 784	-341 020	-347 943
Poistot ja arvonalentumiset	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Liiketoiminnan muut kulut	-132 717	-173 000	-206 674	-146 000	-149 000
Liikeliikemää (-alijäämä yhteensä)	992 699	1 635 820	1 159 655	3 204 867	4 055 948
Rahoitustuotot ja kulut	-16 751	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Korvaus peruspääomasta	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Muut rahoituskulut	-1739	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Poistoeron lisäys tai väh	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	987 719	1 640 809	1 159 644	3 204 856	4 055 937

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos huolehtii johtokuntansa alaisena toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain mukaisesti ja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vesihuoltopalveluja myös toiminta-alueensa ulkopuolelle.

Vesihuoltolaitos kattaa käyttö-, pääoma- ja rahoituskulunsa maksuillaan ja on toiminut kirjanpidollisesti eriytettynä kunnallisena liikelaitoksena 1.6.2017 alkaen.

Kirkkonummen Vedelle kunnan puolelta määritelty toimintakatevaatimus vuodelle 2026 on 3 585 897 EUR. Toimintakate ei muodostu kuitenkaan Kirkkonummen Vesi -liikelaitosta TA2026 osalta sitovaksi tasoksi, vaan toimintakate ohjaa talousarvion muodostumista.

Toiminnan painopistealueet 2026

- Turvallisuus ja varautuminen: Työturvallisuutta kehitetään turvallisuuskierrosten ja koko henkilöstön osallistamisen kautta. Maaliskuu nimetään turvallisuuskuukaudeksi. Varautumista jatketaan toimenpidelistan mukaisesti. Aloitetaan automaatiouudistuksen käytännön toteutus ja parannetaan kuorisuojausta.
- Omaisuudenhallinta: Vuotovesien paikantamista ja verkoston paikallisia saneerauksia jatketaan. Omaisuudenhallinnan ja kunnossapidon järjestelmiä kehitetään omaisuudenhallinnan standardia mukaillen.

- Tiedonhallinta: Tiedonhallintaa systematisoidaan vuonna 2025 tehdyn selvityksen perusteella.
- Talous: Talouden suunnittelun, seurannan ja raportoinnin kehittäminen jatkuu yhteistyössä kunnan taloushallinnon kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2026 talousarvioesityksen oleelliset muutokset Kirkkonummen Veden toimintatuottojen osalta ovat veden ja jäteveden käyttömaksujen sekä perusmaksujen korotus. Korotustarvetta on ennakoitu jo vuoden 2025 talousarviossa. Palvelumaksuja korotetaan kustannustason nousua vastaavasti.

Vesihuoltolaitoksen keräämillä maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa paitsi toiminnan kustannukset, myös vesihuollon saneeraus- ja uudisinvestoinnit. Kirkkonummen kunnan investointiohjelma, joka on jatkunut intensiivisenä jo vuosia, on edellyttänyt ja edellyttää myös Kirkkonummen Vesi -liikelaitokselta taloudellista panostusta uudiskohteiden vesihuollon toteuttamiseksi. Hiljentyneen rakentamisen vuosina investointien takaisinmaksuajat ovat pidentyneet. Kirkkonummen Vesi on investoitava ikääntyvän verkosto-omaisuutensa tarpeellisiin ylläpito- ja saneeraustoimenpiteisiin. Epävakaassa maailmantilanteessa rahallisia ja henkilöresursseja on kohdistettava varautumiseen.

Sekä talousarvio- että taloussuunnitelmavuosien korotukset ovat perusmaksujen osalta 15 % ja käyttömaksujen 15 %. Poikkeuksena on veden käyttömaksu vuonna 2028, jonka korotustarve on tämänhetkisen arvion mukaan 10 %.

Liittymismaksuja ei koroteta vuonna 2026.

Toimintakulujen osalta on HSY:lta ostettavan veden ja jäteveden hinnankorotusten vaikutus suuri. HSY on aiemmin kertonut tarpeesta korottaa kuluttajahintojaan, joihin Kirkkonummen Veden maksama hinta on sidoksissa. Jäteveden hintaan vaikuttaa myös HSY-Kirkkonummen Vesi -jätevesisopimukseen sisältyvä, jäteveden hintaa korottava pykälä, jonka vaikutus jatkuu vuoteen 2032 asti.

2025 toteutuneet HSY:n hinnankorotukset nostivat Kirkkonummen Veden maksamia hintoja veden osalta noin 8 % ja jäteveden puhdistamisen osalta noin 12 %. Talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina on varauduttu vastaavaan korotustasoon.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina vedentuotanto jatkuu omilla vedenottamoilla. Oma vedentuotantoa pyritään nostamaan mahdollisimman korkealle tasolle.

Kirkkonummen Veden henkilöstömäärä on 23 talousarviovuonna 2026. Henkilöstön määrä ei muutu vuoteen 2025 verrattuna, mutta työehtosopimusten määrittävät korotukset vaikuttavat palkkoihin ja palkkioihin korottavasti 3,4 %. Vuodelle 2026 oli varauduttu yhden uuden toimen perustamiseen hyväksytyn henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Toimen tehtäväkuva liittyy verkosto-omaisuuden hallintaan ja se on nykyisellään täytetty määräaikaaisella sopimuksella kesään 2026 saakka.

Investointien volyymin ja projektien määrän kasvun johdosta vuonna 2025 palkatun määräaikaaisen rakennuttajan työsopimus jatkuu vuoden 2026 loppuun.

Talousarvio- ja suunnitelmaesityksessä ei ole varauduttu ennakoimattomiin yllätyksiin. Budjetti on laadittu oletuksella, että sääolosuhteet ovat normaalit, poikkeuksellisen suuria vuotoja ei tapahdu, keskeisimpien palveluiden ja materiaalien eli ensi sijassa ostoveden ja jätevedenpuhdistuksen sopimushinnat muuttuvat ennakoidusti ja että yleisessä kustannustasossa ei tapahdu odottamatonta nousua.

Liikelaitoksen tulos- ja rahoituslaskelma

Kunnanhallituksen Kirkkonummen Vesi -liikelaitokselle talousarviossa asettama sitova taso on tilikauden yli-/alijäämä. Talousarviovuoden 2026 ylijäämäksi muodostuu 1 159 644 €. Myös taloussuunnitelmavuosien tilikausien arvioidaan olevan ylijäämäisiä.

Poistojen osuus kasvaa vaikuttaen tulevana vuosina Kirkkonummen Veden mahdollisuuksiin tehdä positiivinen tulos.

Suuren investointiohjelman takia sekä TA2026, TS2027 että TS2028 tulevat olemaan rahoituslaskelman osalta negatiivisia.

Tulos- ja rahoituslaskelmat esitetään talousarvioesityksen lopussa.

Talousarvio on laadittu oletuksella, että peruspääoman korvaus pysyy ennallaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024–2030	Vuositavoite	Vastuu
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa	Nostaa verkoston vuosisaneerausmääriä kohti kestävää tasoa verkoston uusiutumisen kannalta. Vesijohtoverkostossa tavoite on 5,5 kilometriä ja jätevesiverkostossa 4,5 kilometriä vuodessa. Jätevesipumppaamoiden saneerausvelan kurissa pitämiseksi tulee uusia vuodessa viisi pumppaamo (2kpl kokonaan ja 3 pumppaamon laitteet). • Vesi- ja jätevesiverkoston vuotovesimäärien vähentäminen jätevesiverkoston kuvausten perusteella • Talouden suunnittelun, seurannan ja raportoinnin kehittäminen yhteistyössä kunnan taloushallinnon kanssa	Liikelaitoksen johtaja
Uudistamme toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.	Kirkkonummen Vesi tukee kunnan kasvatavoitteita mahdollistamalla osaltaan strategisesti tärkeiden hankkeiden toteutusta ja selvittää vesihuoltoverkoston kapasiteetin reunaehdot tulevia kaavahankkeita ajatellen, jotta sen riittävyys ei aseta esteitä kunnan kasvulle. Selvitystyö viedään loppuun. • Automaatiouudistus, jonka avulla saavutetaan parempi käyttövarmuus, tietoturva ja tiedon jatkojalostusmahdollisuus • Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen	Liikelaitoksen johtaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vakinaisia	21	23	24	24	24
Määräaikaisia	6	4	3	3	4
Yhteensä	27	27	27	27	28

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liittyneet kiinteistöt, kpl	4 539	4 720	4742	4778	4813
- vuoden aikana liittyneet	39	97	36	36	36
Vedenkäyttäjää (arvio, sis. osuuskunnat)	32 405	33 000	33 125	33 350	33 550
Pumpattu vesimäärä, m³/vuosi	1920 326	1935 863	2 011 000	2 025 000	2 040 000
- siitä ostoveden osuus, m³	836 386	1183 863	1 511 000	1 273 000	1 288 000
Myyty vesimäärä, m³/vuosi	1 682 221	1 620 267	1 725 000	1 739 000	1 754 000
Laskuttamattoman veden osuus %	12,4 %	16,3 %	14 %	14 %	14 %
Käsitelty jätevesimäärä, m³/vuosi (ostop.)	3 161 551	3 000 000	3 093 000	3 109 000	3 124 000
Laskutettu jätevesimäärä, m³/vuosi	2 000 176	1882 461	1974 000	1990 000	2 005 000
Jätevesiverkoston vuotovedet %	36,7 %	37,3 %	36 %	36 %	36 %
Vesijohtoverkoston pituus km	256	300	305	310	315
Jätevesiverkoston pituus km	246	295	300	305	310
Jätevedenpumppaamoiden lkm	100	105	112	115	120
Vesijohtoverkosto km	3,9	5,5	5	7	5
Jätevesiverkosto km	3	4,5	5	7	5
Jätevedenpumppaamot kpl	4	5	5	5	5
CO ₂ -päästöt yhteensä, 1000 kg CO ₂ /v	39	36	35	34	34
CO ₂ -päästöt energiankulutus, 1000 kg CO ₂ /v	0	0	0	0	0
Kokonaisenergian kulutus MWh	2 617	2 500	2 550	2 500	2 600
CO ₂ -päästöt huoltoajat, 1000 kg CO ₂ /v	39	36	35	33	32
Polttoaineen (diesel) kulutus, l	15 073	14 000	13 500	13 000	13 000

* laskutuskauti tammi-maaliskuu 2025

Kirkkonummen Veden tulos- ja rahoituslaskelmat

Tuloslaskelma €

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	10 967 135	11 949 010	12 932 000	15 435 000	17 051 000
Liiketoiminnan muut tuotot	123 480	0	0	0	0
Muut tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-6 143 013	-6 106 541	-7 182 000	-7 407 000	-7 738 000
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 255 387	-2 249 041	-2 769 000	-2 586 000	-2 659 000
Palvelujen ostot	-3 887 626	-3 857 500	-4 413 000	-4 821 000	-5 079 000
Henkilöstökulut	-1 485 663	-1 884 268	-1 909 527	-1 922 132	-1 961 156
Palkat ja palkkiot	-1 212 353	-1 518 482	-1 570 743	-1 581 112	-1 613 213
Henkilösivukulut	-273 310	-365 786	-338 784	-341 020	-347 943
Poistot ja arvonalentumiset	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 336 522	-2 149 381	-2 474 144	-2 755 001	-3 146 896
Liiketoiminnan muut kulut	-132 717	-173 000	-206 674	-146 000	-149 000
Liikelylijäämä (-alijäämä yhteensä)	992 699	1 635 820	1 159 655	3 204 867	4 055 948
Rahoitustuotot ja kulut	-16 751	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Korvaus peruspääomasta	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Muut rahoituskulut	-1 739	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia yhteensä	975 949	1 620 809	1 144 644	3 189 856	4 040 937
Poistoeron lisäys tai väh	11 780	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	987 719	1 640 809	1 159 644	3 204 856	4 055 937

Rahoituslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Liikelyljäämä	992 699	1 635 820	1 159 655	3 204 867	4 055 948
Poistot ja arvonalentumiset	2 336 522	2 149 381	2 474 144	2 755 001	3 146 896
Rahoitustulot ja -menot	-16 751	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Investoinnit					
Investointimenot	-8 205 618	-7 740 000	-5 650 000	-6 235 000	-7 280 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0		0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 893 147	-3 969 810	-2 031 212	-290 143	-92 167
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
• Saamisten muutos muilta	-1 072 071	0	0	0	0
• Saamisten muutos kunnalta (yhdystili)	4 006 388	3 929 810	2 031 212	290 143	92 167
• Korottomien velkojen muutos kunnalta (liittymismaksut)	1 958 830			0	0
• Korottomien velkojen muutos muilta (liittymismaksut)				0	0
Rahoituksen rahavirta	4 893 147	3 929 810	2 031 212	290 143	92 167
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-40 000	0	0	0

Kirkkonummen Veden investointisuunnitelma 2026–2030

Investointisuunnitelma on laadittu oletuksella, että kaavoitus ja kunnallistekniikan rakentaminen toteutuvat kunnan suunnitelman mukaisesti. Investointien kestävä tavoitetaso on noin 5 milj. €/v pitkällä aikavälillä. Maankäyttökorvaukset kattavat osaltaan ylitystä, mutta eivät korvaa täysimääräisesti investointiohjelmasta aiheutuvia kustannuksia. Kirkkonummen Veden investoinnit ovat vuosina 2026–2030 yhteensä noin 32 miljoonaa euroa.

Siinä tapauksessa, että aluerakentamisen hankkeet viivästyvät, voidaan investointimäärärahoja siirtää saneerausinvestointeihin. Investointiohjelmassa esitetään suunnitteluhankkeet kokonaisuuksina suunnittelulajeittain.

Suunnittelulajeja ovat

- uusien kaavahankkeiden yleissuunnittelukustannukset
- uusien kaavahankkeiden rakennussuunnittelukustannukset
- saneeraushankkeiden rakennussuunnittelukustannukset
- Kirkkonummen Veden omien kohteiden saneeraussuunnittelukustannukset

Investoinnit on jaettu tarkemmin seuraavasti:

- asemakaavahankkeiden rakentaminen eli kaavojen toteuttaminen
- verkostojen yhteissaneeraushankkeet kuntatekniikan kanssa
- Kirkkonummen Veden investoinnit

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien investoinnit on esitetty seuraavalla sivulla.

Kirkkonummen Veden investointiohjelma 2026–2030

	2026	2027	2028	2029	2030
Suunnittelut	-725 000	-565 000	-480 000	-315 000	-40 000
Uusien kaavahankkeiden yleissuunnittelukustannukset	-210 000	-120 000	-90 000	0	0
Gesterby		-30 000	-30 000		
Killinmäki		-40 000	-20 000		
Tolsanportti					
Villa Hagan puisto					
kt 51	-20 000				
Kantvikin koulun alue					
Jollaranta					
Prikiranta	-20 000				
Pippurniemi		-20 000			
Hupisaari	-20 000				
Jorvaksenkolmio	-40 000				
Majvikinportti					
Masalan asemanseutu (masalantie 2. vaihe)			-40 000		
Sarvvinranta					
Tassumäki	-30 000				
Eerikinkartano	-30 000				
Pikkalanlahti	-30 000				
Pohjoinen Vuohimäen portti	-20 000				
Pohjoinen Siikajärvi		-10 000			
Pedersinportti		-20 000			
Uusien kaavahankkeiden rakennussuunnittelukustannukset	-205 000	-205 000	-230 000	-175 000	-40 000
Asemakaari 2. vaihe			-20 000		
Gesterby				-50 000	
Killinmäki				-50 000	-20 000
Kirkkolaakson kauppakeskus				-15 000	
Tolsanportti	-50 000				
Jollaranta					
Prikiranta	-50 000				
Pippurniemi				-40 000	
Hupisaari		-20 000			
Jorvaksenkolmio		-60 000			
Masalan asemanseutu (masalantie 2. vaihe)			-60 000		
Majvikinportti					
Sarvvinranta		-30 000			
Tassumäki		-20 000	-40 000		
Eerikinkartano		-60 000			
Pohjoinen Siikajärvi				-20 000	
Tallinmäki					
Kvis			-60 000		
Pohjois-jorvas	-40 000				
Tolsa-jorvas jk+pp					-20 000
Rovastinpuisto					

Mustikkarinne	-15000	-15 000			
Pikkalanlahti			-50 000		
Veikkolanpuro II	-40 000				
Turuntie 126	-10 000				
Saneeraushankkeiden rakennussuunnittelukustannukset	-190 000	-120 000	-50 000	-30 000	0
Villa Hagan puisto	-50 000				
Kantvikin koulun alue		-20 000			
Masalan asemanseutu (Masalantie 2.vaihe)	-25 000			-30 000	
Masalantie 3.vaihe					
Brissaksentie	-25 000				
Ristikalliontie, Rajakalliontie ja Sirkkutie					
Paadistenkaari, Munkinmäentie		-50 000			
Neidonkaari		-50 000			
Framnäslintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku			-50 000		
Lindalintie	-50 000				
Kotiniityrinne, Kotiniityntie	-40 000				
Länsilenkki					
Kiilakallio					
Kirkkonummen Veden omien saneeraussuunnittelukustannukset	-120 000	-120 000	-110 000	-110 000	0
Omat verkostosuunnittelut	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	
JVPt	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	
Laitokset	-25 000	-25 000	-15 000	-15 000	
Pienet ennakoinnattomat suunnittelukohteet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Investointikohteiden kustannukset	-2 425 000	-4 000 000	-5 450 000	-4 400 000	-5 400 000
Edelliseltä vuodelta ylivuotisina jatkuvat rakennushankkeet	-75 000	0	0	0	0
Sarvikinportti					
Kolabacken					
Sokeritehtaantie	-75 000				
Masalanportti 2. vaihe					
Veikkola, alue 12					
Asemakaavahankkeiden rakentaminen	-1 350 000	-2 200 000	-3 850 000	-3 900 000	-3 900 000
Asemankaari, 2.vaihe					-500 000
Tolsanportti eteläinen			-650 000		
Tolsanportti pohjoinen		-550 000			
Killinmäki					-300 000
Prikiranta		-900 000	-600 000		
Pippurniemi					-500 000
Hupisaari			-200 000		
Jorvaksenkolmio			-400 000		
Sarvikinranta				-200 000	-200 000
Tassumäki				-1 000 000	-1 000 000
Eerikinkartano				-600 000	-600 000
Läntinen Gesterby	-500 000				
Tallinmäki	-750 000	-750 000			
Pikkalanlahti				-300 000	-300 000

Kvis 1. vaihe			-500 000		
Pohjois-Jorvas 1. vaihe				-1 000 000	
Pohjois-Jorvas 2. vaihe					-500 000
Mustikkarinne			-700 000	-800 000	
Rovastinpuisto	-100 000				
Veikkolanpuro II			-800 000		
Verkostojen yhteissaneeraushankkeet kuntatekniikan kanssa	-1 000 000	-1 800 000	-1 600 000	-500 000	-1 500 000
Villa Hagan puisto, vaihe 1		-800 000			
Villa Hagan puisto, vaihe 2					-800 000
Kirkkonummentie ja Överbyntie	-50 000				
Brissaksentie			-300 000		
Ristikalliontie			-500 000		
Munkinmäentien saneeraus	-500 000				
Paadistenkaari, Munkinmäentie				-200 000	
Veikkola, alue 18 (Paasitie)	-250 000				
Veikkola, alue 18 (Impivaarantie, Männistöntie)		-600 000			
Neidonkaari				-300 000	
Frännäsintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku					-200 000
Kotiniitynrinne			-200 000		
Lindalintie			-600 000		
Länsilenkki	-200 000				
Vilhon tien saneeraus					-500 000
Sokeritehtaantie		-400 000			
Kirkkonummen Veden investoinnit	-2 500 000	-1 670 000	-1 350 000	-1 420 000	-1 320 000
VT saneeraukset ja kuntotutkimukset	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
JV verkostosaneeraukset + kaivot	-250 000	-250 000	-150 000	-250 000	-150 000
Pumppaamo -ja paineenkorottamoiden saneeraukset	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Linjapumppaamojen saneeraukset	-1 000 000	-500 000	-700 000	-650 000	-650 000
VJ verkostosaneeraukset	-200 000	-80 000	-50 000	-50 000	-50 000
Piensaneeraukset / Pumput ja putkistot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Meikon saneeraus	-100 000	-200 000	-80 000	-100 000	-100 000
Vedenottamoiden saneeraus	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000
Etäluent	-80 000	-40 000	-20 000	-20 000	-20 000
Mitta-asetat	-140 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Automaatioprojekti	-300 000	-200 000			
Yhteensä	-5 650 000	-6 235 000	-7 280 000	-6 135 000	-6 760 000

Liitteet

Avustukset toimielimittäin

Yhteiset palvelut	TP2024	TA2025	TA2026
Kunnanhallitus			
Maahanmuuttajien integroinnin järjestäminen	34 200	35 000	35 000
Vesihuoltoavustukset	49 025	55 000	55 000
Kesätyöllistämissetelit	58 200	45 000	60 000
Muut avustukset	19 897	40 000	30 000
Markkinointiyhteistyö	10 000		20 000
HYTE-avustukset		20 000	20 000
Yhteensä	171 322	195 000	220 000
Sivistyksen toimiala			
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta			
Toiminta-avustus	315 756	333 883	333 883
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta			
Toiminta-avustus	31 517	32 000	32 000
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta			
Toiminta-avustus	7 879	8 981	8 981
Yhteensä	355 152	374 864	324 864
Kuntakehityksen toimiala			
Rakennus- ja ympäristölautakunta			
Ympäristönsuojelu	90 000	90 000	105 000
Yhdyskuntatekniikan lautakunta			
Yksityistieavustukset	194 908	165 000	165 000
Talkooavustukset	41 247	50 000	50 000
Sopimuspalokuntien tukeminen	25 129	30 000	30 000
Yhteensä	351 284	335 000	350 000
Vesi-liikelaitos		30 000	
Avustukset yhteensä	877 758	934 864	894 864